מכذا عن الاصل

הצופה

היום פ' נשא
מ"ג בעומר

הפרק	תהילים עא-עב
המשנה	כתובות ט, ו-ז
הדף - בבלי	סנהדרין מח
ירושלמי	יבמות לז
הלכה	שו"ע קפב, א-ג
רמב"ם	סנהדרין טז-יח
זריחה	5.32
שקיעה	7.39
סוף זמן ק"ש	8.09

ב"ה, יום ראשון כ"ח באייר תשנ"ה (28.5.1995) • שנה נ"ח • גליון 16841 • המחיר: 2.80 ש"ח, כולל מע"מ

מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל ★ עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל־המזרחי

ברק יכנס לתפקיד שר הפנים בקיץ – שטרית ישאר בדתות

מאת סופרנו המדיני בירושלים

הרמטכ"ל לשעבר אהוד ברק יצטרף לממשלה לא יאוחר ממושב הקיץ של הכנסת, על המועד המדוייק יוסכם במהלך הימים הקרובים – כך סוכם בפגישה שהתקיימה במוצ"ש בין ראש הממשלה יצחק רבין ואהוד ברק.

כתב עת"ים מוסר, כי ברק, אשר שב בשבוע שעבר מביקור בן 10 ימים בארה"ב יצורף לממשלה ומיועד לקבל לידיו בכל הנראה את תיק הפנים לאחר שר הפנים עוזי ברעם ביקש להתפטר מתיק זה כלבד.

ביחד עם ברק יצורף לממשלה סגן שר החוץ יוסי ביילין, המיועד לתפקיד שר הכלכלה והתיכנון, והשר שמעון שיטרית יישאר שר הדתות בלבד.

רבין מקווה כי במהלך זה יחזק את ממשלתו לקראת הבחירות הבאות לכנסת.

התחזית: מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר

הטמפרטורות: ירושלים 18־28, תל אביב 18־27, חיפה 19־27, רמת הגולן 17־26, הגליל 17־26, עפולה 18־31, אריאל 20־29, נתב"ג 19־32, עזה 19־26, באר שבע 18־31 אילת 26־36 מעלות.

הרוחות סוערות בישובי רמת הגולן – מחר כינוס חירום של כל התושבים

ישובי הגולן יחריפו המאבק בעקבות הצהרת רבין על נכונות לעקירת ישוב

ישובי הגולן: לא נכבד החלטה על נסיגה ללא מישאל עם ★ רבין מסר כי המו"מ עם סוריה יתמקד בארבעה דברים: גבול השלום, הזמן לנסיגה ל"גבול שלום" הבטחת נורמליזציה ביחסים ומה יהיו סידורי הביטחון

ועד ישובי רמת הגולן ערך אמש כנס חירום בקיבוץ אלרום, בו נטלו חלק גם רבים מחברי קיבוץ אלרום ובמהלך של הדיון החלטו לפרסם הצהרה, לפיה ישובי רמת הגולן לא יכבדו כל החלטה של ממשלת ישראל בדבר נסיגה כלשהי ברמת הגולן, אם לא יקדם לה מישאל עם, כפי שהבטיח בשעתו ראש הממשלה עצמו.

על מנת לחזק את התומכים בעמדתם החלו לערוך מחר הקרוב כנס חירום של כל תושבי רמת הגולן, גם הוא בקיבוץ אלרום.

הכנס, שכותרתו "כולנו אלרום", אמור לבטא את התנגדות תומכי ועד הישובים למדיניות הממשלה.

דובר הועד אורי הייטנר מסר, כי בכנס תוצג תוכנית אופרטיבית להחרפת המאבק במדיניות השלום של הממשלה.

ראש הממשלה יצחק רבין אמר בראיון ליומן הערוץ הראשון של הטלוויזיה בליל שבת, כי ייתכן שכבר בשלב הראשון להסדר עתידי עם סוריה "ייעקר ישוב ישראלי" מרמת הגולן.

רבין אמר, כי בארבעה דברים יתמקד המו"מ עם סוריה: הדבר הראשון – היכן גבול השלום. הדבר השני – כמה שנים יידרשו כדי להגיע לנסיגה אל אותו גבול שלום שאין הסכמה לגביו. הדבר השלישי – איך להבטיח שנמשש ונעמיד במבחן של סדר גודל של פלוס־מינוס 3 שנים את מלוא הנורמליזציה ביחסים, בטרם נגיע לגבול השלום, כל עוד אנו מבצעים רק נסיגה מאוד מוגבלת". ראש הממשלה אמר כי אינו רוצה לשרטט קווים, אך ציין שמדובר בנסיגה שתהיה יותר סמלית מאשר גיאוגרפית, בהביעו תקווה שהיא לא תגרום לעקירת ישובים, "לכל היותר ישוב אחד", אמר.

יצחק רבין

"הדבר הרביעי, אמר – מה יהיו סידורי הביטחון כשנבצע את כל השלבים הקודמים. רבין הדגיש כי ישראל דורשת מסוריה ערבויות אשר ימנעו אפשרות של מיתקפת פתע.

מאז שידור הראיון עם רבין נשמעות ספקולציות שונות באשר לזהותו של ישוב זה. רוב ההשערות מדברות על הקיבוץ אל רום, השוכן סמוך לישובי הדרוזים שלמרגלות רכס החרמון, בצפון רמת הגולן. זה קיבוץ קטן יחסית, אשר תושביו אינם ידועים כמליטנטים במיוחד.

ייתכן כי הסורים עמדו במו"מ על ההכרה שבפינוי נקודת ישוב המאוכלסת ביהודים, נוסף לנסיגה מישובי הדרוזים. אגב, במסגרת נסיגה זו דובר בעבר על תוכנית למסירת העיירה מג'דל שאמס בשלב ראשון של הנסיגה, לידי סוריה.

השר משה שחל אמר בתגובה: "המו"מ עם סוריה שונה מכל קיום מו"מ עם גורמים אחרים. שלא ברומה להסכמים אחרים, הקשר הביטחוני הוא בעל חשיבות מכרעת. כל הדיון על החלק הביטחוני הקודם כי עדיף לקבוע את עומק הנסיגה ואת מקדם הזמן של ישוב ההסכם".

לכתב עת"ים נודע, כי כל שלבי הנסיגה יכללו בהסכם העתיד להיחתם עם סוריה. יחד עם זאת הוא יבוצע בשני שלבים: בשלב ראשון תיסוג ישראל משטח קטן יחסית, ואז יחול בתקופת ביניים, אשר בה תיבחן הנורמליזציה בין המדינות, כמו גם קיום אלמנטים אחרים בהסכם. השלב השני יבוצע רק לאחר הבחירות הקרובות.

שר הקלטאות יעקב צור ביטא רעה דומה: "ברור שבמו"מ עם סוריה יהיה צורך בויתורים ובנסיגה", אמר. עם זאת התנגד צור לנסיון לקבוע כבר עתה מה יהיה עומק הנסיגה. צור הוא חבר קיבוץ השייך לתקים

ובעוד שכוח ראשים כו רבים מחברי הקיבוצים את נציגם בממשלה. במוצ"ש פנו אליו חברי קיבוץ אל רום וביקשו ממנו לברר מה מידת נכונותן של השמועות לגבי העובדה שישובם יהיה זה שיפונה ראשון במסגרת ההסדר עם סוריה. צור השיב להם, כי אינו יודע עדיין דבר לאשורו, אך ינסה לברר עבורם את הפרטים שביקשו.

במקביל, עוררה הידיעה תכונה רבה בחוגי הימין ובקרב מתיישבי רמת הגולן. ועד ישובי רמת הגולן הודיע, כי יתכנס כבר במוצ"ש (הערב) לישיבת חירום במזכירות קיבוץ אל רום. בישיבה יודו הדרכים לברר את אמיתות המידע וכן דרכי תגובה אפשריות למקרה שהאינפורמציה אכן תאומת. ככל

(סוף בעמוד 2)

היום כ"ח באייר – יום ירושלים

רבבות צפויים היום בבירה לציון "יום ירושלים"

הטקס המרכזי בגבעת התחמושת במעמד נשיא המדינה עזר וייצמן

מאת סופרנו המדיני בירושלים ועתונאים

רבבות מבקרים מכל רחבי הארץ צפויים להגיע היום לירושלים, ולהשתתף בטקסים, בעצרות ואירועים האחרים, שייערכו לרגל "יום ירושלים", ה־28 שנים לאיחוד העיר.

ארועי יום ירושלים נפתחו אמש בתפילות חגיגיות במסורות ובבתי כנסת.

כמו כן נערך מופע אמנותי בבריכת השולטן.

הטקס המרכזי ייערך היום בערב בגבעת התחמושת במעמדם של נשיא המדינה עזר וייצמן וראש הממשלה יצחק רבין. כן ייערך טקס אזכרה מרכזי לחללי מלחמת ששת הימים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל, ועשרות טקסים נוספים סמוך לאנדרטאות ברחבי העיר.

הערה האתיופית בישראל תערוך בטקס מיוחד סמוך לגבעת המטוס, לזכרם של חללי העדה שמתו בדרכם לארץ.

במהלך היום צפויות להיערך בירושלים גם מספר הפגנות. תנועת נאמני הר הבית תקיים מצעד מגבעת התחמושת להר הבית, ודרך ה"אדריינט האוד", שם תקיים משמרת מחאה. מטה "מאמץ" של מפלגות הימין יקיים מצעד מחאה סביב חומות העיר העתיקה ועצרת בכפר הערבי סילואן. ואילו פעילי שמאל יפגינו סמוך לשער הפרחים בקריאה להפריד את ירושלים לשתי בירות עבור שני העמים.

כמו כן צפויים להערך מצעדים וסיורים ברחבי העיר. בשעות הערב יקיימו בני נוער עצרת מיוחדת באיצטדיון טדי בהשתתפות ראש הממשלה וראש העיריה.

משטרת ירושלים נערכה בכוחות מוגברים לקראת האירועים הצפויים. מאות שוטרים ושוטרי מג"ב ייפרסו בכל רחבי העיר, כשדגש מיוחד יינתן לעיר העתיקה ולמזרח העיר. במשטרה מציינים, כי צפויים שיבושי תנועה קשים, בעיקר במרכז העיר ובאזור העיר העתיקה.

דיון על ירושלים

ישיבת הממשלה היום תתחיל בדיון על ירושלים, לרגל יום ירושלים. לישיבה הוזמן ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט.

השרים יתייחסו לבעיות ירושלים. יתכן ואחד מהם יעלה גם את בעיית הבניה בירושלים והצורך להפקיע קרקעות. ראש העיר מר אולמרט ימסור סקירה קצרה על בעיותיה של העיר בימים אלה, ועל הבניה, התעשייה והאוכלוסיה. בעקבות דברים יתפתח דיון. תהיה זו הפעם הראשונה שאולמרט יוזמן לשבת ליד שולחן הממשלה, אחרי שכיהן בממשלה הקודמת כשר הבריאות.

הנושאים המרכזיים בישיבה, יהיו כלכליים.

מתיישבי חברון: למשטרה יחידה מיוחדת לדיכוי מתנחלים

המתיישבים היהודים בחברון ותולנתו כי המשטרה שולחת לעיר שוטרים אלימים במיוחד וכי אנשי משמר הגבול הדרוזים מגלים הזדהות עמוקה עם הציבור הערבי.

את הדברים הביאו אתמול בשידור מיוחד על התיישבות בחברון בקול ישראל.

לדברי המתנחלים, יש למשטרה הצבאית באזור יחידה מיוחדת לפינוי מתנחלים המורכבת ברובה מאנשי קיבוצים של השומר הצעיר.

מפקד משטרת חברון סנ"צ יעקב אישיזמני טען כי מנולים ברובע היהודי בעיר נמצאים בעימות מתמיד עם אנשי המשטרה "תוקפים שוטרים וסכים אותם". עוד אמר כי רבים מן המתנחלים שולחים את... ילדיהם להתעמת עם אנשי כוחות הבטחון.

לדברי השוטר, המתנחלים שולחים תלונות רבות ליחידה לחקירת שוטרים במשרד המשפטים, ועד עתה הוחלט להעמיד לדין שני שוטרים והשרתים בחברון בחשד שפגעו במתנחלים.

בכתבה שמשודרה אתמול ביומן השבוע של "קול ישראל" נמסר עוד, כי המתנחלים מנהלים ארכיון על התנהגותם של שוטרים ואנשי משמר הגבול. הם הביאו הוכחות לכך כי המשטרה שולחת לעיר שוטרים אלימים במיוחד וכי אנשי משמר הגבול הדרוזים מגלים הזדהות עמוקה עם הציבור הערבי. לדברי המתנחלים, יש למשטרה הצבאית באזור יחידה מיוחדת לפינוי מתנחלים המורכבת ברובה מאנשי קיבוצים של השומר הצעיר.

דובר צה"ל אמר בתגובה, כי "אנשי היחידה הזאת נבחרים מכל שכבות הציבור".

מפקד מערת המכפלה סנ"צ ג'יהאד קבאלן דחה בתוקף את הטענות נגד השוטרים הדרוזים ואמר, כי אלה האשמות שוא שמפיצים המתנחלים.

מוסקווה רוצה למלא תפקיד פעיל יותר בתהליך השלום

רבת עמון, (עתים־איי.אפ.פי.) – רוסיה רוצה למלא תפקיד פעיל יותר בתהליך השלום במזה"ת– כך אמר שר החוץ הירדני עבד אל כרים כבריתי לאחר שנפגש ברבת עמון בשליח רוסי.

כך נאמר ביום שישי בהודעת סוכנות הידיעות הירדנית פטרה.

"רוסיה רוצה למלא תפקיד פעיל יותר בסנדקית לתהליך השלום, יחד עם ארה"ב", אמר כבריתי, שנפגש ביום חמישי בלילה עם סגן שר החוץ הרוסי ויקטור פוסובאליוק.

כבריתי דן עם פוסובאליוק בתפקיד אותו עשויה רוסיה למלא בעתיד, בחיזוק תהליך השלום.

השליח הרוסי העורך סיור באזור, יצא ביום שישי את רבת עמון בדרכו לדמשק.

לפני ביקורו בירדן ביקר פוסובאליוק בישראל וברצועת עזה, שם נפגש עם ראש הממשלה יצחק רבין ועם יו"ר אש"ף יאסר ערפאת.

ישראל העניקה 102 מיליון ש"ח לרשות הפלשתינית

ישראל העבירה ביום שישי סכום של 102 מיליון ש"ח לרשות הפלשתינית, בעקבות סיכום אליו הגיעו שר האוצר אברהם שוחט והממונה על הכלכלה ברשות הפלשתינית אבו־עלא.

על־פי הסיכום בין הצדדים, יבקשו הפלשתינים "הלוואת גישור", שתעמוד לרשותם עד לחקיקת החוק בדבר הסכם העברת הסמכויות האזרחיות מישראל לפלשתינים. הסכם העבר, איפוא, לפלשתינים כהלוואה לצורת באופן פורמלי.

במשרד האוצר ציינו, כי בכך השלימה ממשלת ישראל את כל מחוייבויותיה וההסכמות כלפי הרשות הפלשתינית בנושא זה.

הבטחונות להלוואה זו מהווים תשלומי המס המגיעים לרשות הפלשתינית, כספים שנגבו באיזורי יהודה ושומרון בחודשים ינואר־אפריל. עוד נמסר, כי ישראל הפחיתה משיעורי ההלוואה סכום של 5 מיליון ש"ח, אשר הועבר לחברת "בזק" בשל חובה של הרשות כלפיה.

הממונה על עניני הפנים ברשות הפלשתינית מאיים:

ללא התקדמות לאחר ה־1 ביולי יהיה פיצוץ גדול

אם לא תהיה התקדמות מייד לאחר ה־1 ביולי, התאריך שנקבע להסכם הביניים ויישום השלב השני בהסכם העקרונות, יהיה פיצוץ גדול.

כך אמר באמש בישיבת הקבינט הפלשתיני שהתקיימה אתמול בעזה בעב עיריפאת, הממונה על עניני הפנים ברשות הפלשתינית.

"בצד הפלשתיני רוצים לראות התקדמות בשטח – הוסיף – נמאס לנו משיחות ועוד שיחות. הצבא הישראלי צריך לצאת מהערים הערביות. אנחנו מצפים להתקדמות".

בישיבת הקבינט דנו ערפאת וחברי הרשות בנושא הפקעת הקרקעות בירושלים. ערפאת סקר את פגישתו עם המלך חוסיין והנשיא מבארק ומסני מובארק, ודיווח על ההחלטות שהתקבלו מפגישתו עם פרס ויואל זינגר בעזה.

ר"ד נביל שעת, הממונה על עניני החוץ ברשות הפלשתינית אמר, כי ערפאת היוצא במוצ"ש לפגישה משולשת בקזבלנקה עם שמעון פרס והמלך חסן, יידון בהתפתחות המו"מ בין ישראל לפלשתינים לקראת ה־1 ביולי.

מרואן כנאפני, ראש לשכתו הדוברת של ערפאת אמר: שום דבר לא הושג עדיין בשטח.

אנחנו רוצים לממש את ההסכם בצורה פרקטית". כנאפני הוסיף, כי בנסיעתו לרבאט ייבקש ערפאת מהמלך חסן להשתמש בכוח השפעתו על ישראל כדי שזו תגיע ליישום ההסכם על השלב השני ב־1 ביולי.

אולפנא "נווה רוחמה" ישיבת "בני חיל"

ירושלים

אנו שמחים להודיע על עריכת

סעודה חגיגית

לציון השנה השתים עשרה לקיום האולפנא ולהיווסדות של הישיבה "בני חיל" — השנה

הסעודה תתקיים אי"ה ביום רביעי ב' בסיון תשנ"ה (31.5.95)
בשעה 19.00 במלון "רנסנס", ירושלים,
במעמד: סגן ראש העיר, **שמואל מאיר.**

מרצה אורח: כבי פרופ' **מנחם אלון,** המשנה לנשיא ביהמ"ש העליון, לשעבר
אורחי הכבוד: **נתן ורחל ברנשטיין.**

הציבור מוזמן להשתתף בסעודה ולתמוך במוסדותינו,
בתשלום דמי כניסה בסך 225.– ש"ח ליחיד.

קרית לימודים – ירושלים
המארגנים

האורחים שיהודיע על השתתפותם באמצעות הדואר מתבקשים, בגלל קשיים במסירה, לאשר השתתפותם, היום ומחר, בשעות 19.00–21.00 טלפונים: 02-277224, 02-277566.

נתניהו: על רבין לדאוג לאינטרסים של ישראל ולא לדרישות של סוריה

אמר כי ממשלה בהנהגת הליכוד תשמור על רמת הגולן ולא תמסור אותה לסורים ★ הוא חזר והבהיר, כי המסר היחיד שהוא מעביר לסורים הוא כי ממשלה בראשות הליכוד לא תמסור להם את רמת הגולן

יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נתניהו תקף במוצ"ש את רבין ופרס על התבטאויותיהם לפיהן לא יהיה הסכם אם הסורים לא יקבלו את רמת הגולן, ואמר כי תפקידה של ההנהגה והמנהיגות הלאומית היא להגיד מהם האינטרסים שלנו ולא הדרישות של הירוב.

בראיון לטלוויזיה אמר נתניהו, כי רבין צריך לחזור על דברים אשר אמר ערב הבחירות: שאי־אפשר לעשות שלום בלי ביטחון, שאין ביטחון ללא רמת הגולן וכי אם התביעה לוותר על רמת הגולן, פירוש הדבר הוא ויתור על ביטחון ועל שלום.

נתניהו אמר שיש להישאר ברמת הגולן והודיע כי ממשלה בהנהגת הליכוד תשמור על רמת הגולן ולא תמסור אותה לסורים. הוא חזר והבהיר, כי לא העביר שום מסר לסורים "אבל אני מוסר עכשיו מסר ברור: ממשלה בראשות הליכוד לא תמסור את רמת הגולן, ממשלה בראשות רבין מוסרת עכשיו. אני הצבעתי לפני שנה וחצי בכנסת מסה, שהראתה את קיבוץ אלרום ושלושה ישובים דרוזים ברמת הגולן, אמרתי כי זה השלב הראשון ואחר כך יבוא שלב שני של פינוי כל הגולן. הממשלה אז הכחישה, קראה לי שקרן וכזרקה – ועכשיו אנו רואים מי דובר אמת". הוא לא סומך לנסיגות בגולן, חזר ואמר, בציינו כי אין שום סיבה שישראל תיסוג מהגולן. "סוריה התקיפה אותנו מהגולן לא אנחנו התקפנו אותה".

נתניהו הוסיף: "אני מציע למר רבין לא לבייש את סוף דרכו ולהפריך ברזותו על הליכוד כדי להצדיק את שרשרת ההתקפלויות

ח"כ נתניהו

עכשיו אשם בגולן, הליכוד לא אשם, מר רבין, אתה אשם."

הגולן ומי יושבים עליו חיוניים לביטחון ישראל, אמר יו"ר הליכוד, ומי שיפקיר את הגולן יפקיר את הביטחון ובסופו של דבר יפקיד את השלום. "אנחנו יכולים למסור מסר לאסאד, שיידע כי ההסכם הזה שהוא רוצה לקיים עם יצחק רבין אין לו תוקף גם לפי דברי רבין. צריך להביא את ההכרעה בעניין לעם והעם לא טיפש. העם לא יוכל לאכול את התבשיל הזה. העם לא יכבד שום הצעה שתבוא לפניו במשאל עם או בבחירות לנסיגה בגולן. הגולן יישאר בידי ישראל" – הצהיר נתניהו.

שלו – הליכוד אשם בתבאום, הליכוד אשם בבניה בירושלים, הליכוד

גד יעקבי מעדיף להמשיך באו"ם

שגריר ישראל באו"ם גד יעקבי הודיע ביום שישי לרבין ושר החוץ שמעון פרס, כי בשלב זה ברצונו להישאר בתפקידו.

בכך סתם יעקבי את הגולל על האפשרות שימונה לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל, כפי שהוצע לו. למעשה, הודיע יעקבי על כוונתו זו מספר ימים מוקדם יותר, בשיחה שקיים עם כתבים במשרד החוץ.

השר לשעבר גד יעקבי אישר, כי התפקיד אכן הוצע לו על ידי גורמים ממשלתיים, אך הוא אינו ממהר להשיב על ההצעה, מאחר שהמינוי לתפקיד יתבצע רק בחודש נובמבר. עתה בסופו של דבר החליט לדחות את ההצעה.

יעקבי מונה לתפקידו באו"ם בשנת 1992 כמינוי חיצוני ע"י שר החוץ שמעון פרס. הוא, כידוע, אינו עובד משרד החוץ, ולפיכך יש אפשרות שיוחלף אם הליכוד יעלה לשלטון בבחירות הקרובות.

תגובות על הצהרת רבין:

ועד ישובי רמת הגולן:

דברי רבין – חלק מהונאה ותרמית

הודעת רבין על עקירת ישוב אחד לפחות בשלב הראשון של ההסכם, היא חלק ממזימת ההונאה והתרמית של ממשלתו – הגיבו דוברי ועד ישובי רמת הגולן אורי הייטנר על הדברים שאמר ראש הממשלה בלילישבת בטלוויזיה הכללית.

הייטנר טען, כי "ברור בעליל שאין מדובר בישוב אחד, אלא בעקירת כל הישובים, וטרנספר של כל התושבים, והרס כל ההכנות הישראלית בגולן ובמסירת כל הגולן לסורים". הוא הוזיר מפני "פצע עמוק בחברה הישראלית שיפער כתוצאה מהפינוי ויהיה בלתי־ניתן לאיחוי". את מדיניותה של הממשלה כינה הדובר "צעדי סידוק אנטי ציוניים".

בהתייחסו לדברים שאמר השר משה שחל, לפיהם אחד הגורמים להחלטה על הקפאת ההפקעות בירושלים היא הציפיה לתשובה הסורית לגבי המו"מ המדיני, אמר הייטנר כי אלו דברים המעידים על "אובדן המצפן הציוני של מנהלי המו"מ עם סוריה".

מנהיג תנועת "דרך השלישית" יהודה הראל, שהוא חבר קיבוץ מרום גולן, אמר בתגובה לדברי רבין: "הישוב אותו מתכוון רבין למסור בשלב ראשון הוא קיבוץ אלי רום. במלחמת יום הכיפורים, ניסו הסורים לכבוש את הישוב וחיילי צה"ל, בפיקודו של אביגדור קהלני, בלמו את הסורים בקרב גבורה עקוב מדם. כאן גם עתה, יבלום עם ישראל את הניסיון של סוריה ושל ממשלת ישראל לעקירת אלרום עם שאר ישובי רמת הגולן".

(סוף בעמוד 2)

השר בנימין בן אליעזר, בראיון ל"גלי צה"ל":

הסכם עקרונות בין ישראל לסוריה יושג עד תחילת 1996

השר בנימין בן אליעזר מעריך, כי עד תחילת שנת 1996 יושג הסכם עקרונות עם סוריה.

בראיון ליומן השבועי של גלי צה"ל "במבט הצבאי" אמר בן אליעזר: "אני בהחלט חושב שכל התנאים בשלו להסכם עם סוריה. אם מתחילים לשבת בשבועות הקרובים על סידורי הביטחון במסגרת מה שנקרא "הדרג הצבאי העליון" – מבחינתי משמעות הדבר היא שמתחילים לדבר "תאכלס" ואפשר לומר שבתחילת 1996 אנחנו עשויים למצוא את עצמנו עם הסכם עקרונות עם סוריה.

השר בן אליעזר ציין, כי "זו הפעם הראשונה שיש לי תחושה כי משהו התבשל אבל תאמו אמר. שאצלו הדבר הזה שלם, מגוד ונגמר והולכים על מו"מ רציני כדי להגיע לאיזה שהוא הסדר".

אשר להבהרתו של שמעון פרס בסוף השבוע כי מחיר השלום עם סוריה הוא כמו מחיר השלום עם מצרים, אמר שר הבינוי והשיכון: "אינני שולל את ההגיון שבהבטחת פרס. מי שחושב שאפשר להגיע לשלום עם סוריה בדרך שונה, פשוט טועה ומשלה את עצמו. השלום עם סוריה כל כך חשוב שהמחיר שנצטרך לשלם עליו הוא כל כך כבד".

כאשר נשאל שר הבינוי והשיכון אם הוא כבר הוא להבין את פירוק הישובים הישראלים ברמת הגולן, השיב: "יש לי הרגשה שאנחנו רצים יותר מדי מהר. אני לא רוצה לקלקל את האווירה האופטימית ששוררת בימים האחרונים, אבל אני חושב שעדיין רחוקה הדרך לכבל הצלחה על פירוק ישובים ברמת הגולן".

השר שחל: נשיא סוריה חושש מחשיפת עמו לחברה פתוחה

הנשיא אסד פוחד, לדעתי, מפתיחת הגבולות והחדירה ישראלים רבים לסוריה, כי הוא חושש מחשיפת עמו לחברה פתוחה כמו שלנו – כך אמר ביום שישי שר המשטרה משה שחל, בהרצאתו בפני הפורום הבינלאומי הכלכלי בראשון לציון.

השר שחל ציין, כי הישג לישראל השבוע בנושא הסורי מבוסס עלכך שתהיה נסיגה של כוחות סורים מגבולן לרמשק הידלול כוחות. "הסורים מוכנים לדון בסוגיה זו, אבל עם זאת ברורים על עניין ההדדיות השוויוניות, ואילו אנחנו לא מוכנים לקבל את עניין השוויוניות". עם זאת סבור שחל, כי אסד מבהל את המו"מ בכשון רב.

שר המשטרה דיבר על אסטרטגיה ישראלית, אשר צריכה להתבסס על מערכת יחסים טובה בינינו ובין מצרים, שהיא המדינה הערבית הגדולה ביותר. ישראל צריכה ללמוד את המנטליות הערבית לפני שהיא נכנסת לעולם הזה, אמר שחל והוסיף, כי חלק מהבעיות שהיו לנו בתקשה האחרונה עם מצרים נבעו מהתעלמות שלנו מזה. לדבריו, לא היתה כל סיבה, למשל, מדוע לא הוזמן מובארק לטקס חתימת השלום עם ירדן. צעד שהיה מוסיף כבוד רב למצרים. בכלל, הוסיף, עניין הכבוד משמעותי מאוד בעולם הערבי.

אשר למצרים, גילה שר המשטרה כי בתקופה האחרונה מגיעים לישראל יותר ויותר תיירים ממצרים והדבר יוצר לא מעט בעיות: מדובר בתיירות שונה עשירה ותיירים אלו לנים לעתים קרובות בגנים, בעיקר לחוש, והם יוצר בעיה לכוחות הבטחון. סך הכל הגיעו בשנה האחרונה יותר כ־35 אלף תיירים ממצרים.

בהתייחסו לפלשתינים, אמר השר שחל, כי התחימה על ההסכם עמם היתה למעשה מנוף להשתלבות שלנו בפוליטיקה של המזרח התיכון. בכל שבוע יש מיפגשים עם מדינה ערבית כלשהי לשם פתרון בעיות. השר שחל משוכנע כי לישראל אינטרס להתמודד עם הפלשתינים יצלח, לדבריו, מצב כלכלי רעוע בקרב הפלשתינים בביא אותם להזדהות עם החמאס, המסייע להם בכספית והם הולכים עמו. לכן, אמר, אינטרס ישראל הוא שרמת החיים של הפלשתינים תהיה סבירה. בכל שהמצב יהיה טוב יותר כן ייטב הדבר עמנו.

שחל אמר עוד, כי הוא יומך במתן הלוואה בזולה לפלשתינים כדי לפתור את בעיותיהם הכלכלית, צעד שיהווה בסופו של דבר לטובתנו.

ביכרו גם על כלכלת ישראל במצב של שלום אמר, כי לישראל הנתונים להיות בין המדינות הראשונות ביוזמה הכלכלית העתידית. עקרה של ברכה תלוי עתה ברמת ההשכלה, ובישראל המאגר הגבוה ביותר בעולם של כוח בשכבל המומחה כמבלוגיה. ישראל בעידן של שלום תהיה בקטי לפיתוח כלכלי שאין לו אח ורע, בדברי השר משה שחל.

השקל יוסף – 1 דולר= 3.004 ש"ח

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

הדולר שוב צנח. ביום שישי יוסף השקל לעומת הדולר ב־0.8% והשער היציג של הדולר ירד עד ל־3.004 ש"ח.

בשני ימי המסחר האחרונים של השבוע היה יוסף השקל לעומת הדולר ב־1.1%.

היסוף בשקל לעומת הדולר נובע מנפילה גדולה בשער הדולר בשוקי הכספים בעולם, בעקבות נתונים שליליים על המשק האמריקאי.

לעומת סל המטבעות פוחת השקל ביום שישי ב־0.6% ושער הסל עלה ל־3.5175 ש"ח.

ועידה "ישראלית־פלשתינית" תתכנס ביולי ברודוס

אתונה, (עתים־איי.אפ.פי.) – כינוס בנושא הסיוע לפלשתינים, המאורגן על ידי הקהיליה האירופית, ושבו ישתתפו גם בכירים ישראלים ופלשתינים, יתקיים ב־10 ביולי ברודוס.

כך הודיעה אתמול סוכנות הידיעות היוונית.

בכינוס, בו ישתתפו גם בכירים יוונים, קפריסאים, ירדנים ומצריים, אמורים המשתתפים להכין לוח זמנים להעברת הסיוע מהמועצה האירופית לפלשתינים, והכנה הכינוס הגזוס, שיתקיים בירדן, באמר בהודעת הסוכנות היוונית.

מקור דיפלומטי ישראלי ציין כי מדובר בכינוס "ברדג נמוך". המשמד שלל את אפשרות השתתפותם בכינוס של בכירים בממשל הישראלי, בניגוד לתקוות יוון.

דרישה במפד"ל לדיון בדברי אורי אליצור על הצורך במאבק

מאת שאול שיף, כתבי הצופה

מטלאיסקוב יו"ר לישכת המפד"ל אברהם שטרן, סגן למזכ"ל המפד"ל, ובולון אדרלב לקיים בירור דחוף על דברי של ממלאמקום מזכ"ל המפד"ל, אורי אליצור בשיחה עם "הצופה".

בשיחה ל"הצופה" אמר אליצור בין היתר: "על ציבור נאמני ארץ ישראל לצאת כיום למאבק בשטח גם אם הדבר יהיה כרוך בעימותים עם חיילי צה"ל, בעצרים והדברים לא נעימים אחרים".

סבורן אומר כי למרות חילוקי הדעות והגיבויים במפד"ל בין המרב השונים לבין הצדדים בשאלות חוץ ובטחון, הרי שאין חילוקי דעות וקיים קונסנזוס רחב בשאלת אי־העימותים עם חיילי צה"ל ואי הפרת החוק. לדעת שטרן, בדבריו של אליצור ל"הצופה" הוא עבר את הקווים האדומים.

שוטר פלשתיני ירה למוות בסייען משטרה

עזה, (עתים).– סייען משטרה פלשתיני בעיר אל־בלאח, נורה באמש למוות במהלך על ידי איש משטרה פלשתיני בעזה.

האיש שנפגע במוערון הבכים בעזה, שימש כסייען משטרתי סמוי. הוא הגיע לתחנת המשטרה בעזה, שם שיחק שוטר במשטרה הפלשתינית "הבגלה" בנשקו האישי ונתך כדי משחק כיוון את אקדחו לעברו של שוראמי. כתוצאה מכך, שפגעה בחזו וגרמה למותו.

ביום שישי נטמן שראמי בהלוויה סוערת בעיר אל־בלאח והשוטר הודה בפשע.

מהמשטרה הפלשתינית נמסר, כי הוא יועמד לדין ויואשם בגרימת מוות ברשלנות.

של הצופה

שאלו שלום ירושלים

שאלו שלום ירושלים – קריאה זו השאולה מספר תהילים של נעים זמירות ישראל מלווה אותנו ביתר שאת, היום – כ"ח באייר בשעה שעם ישראל מציין את יום ירושלים בו עיר דוד חוברה לה יחדיו. בתפילות הודיה, בזמירות ובתשבחות נותנו את "זה היום" בו נתבשרנו לפני עשרים ושמונה שנים, כי "הר הבית בידינו" וליד הכותל המערבי שריד המקדש נשמעה תפילתם של חיילי צבא הגנה לישראל – משחררי העיר שבין החומות מידי לגיונות זרים.

יום ירושלים הוא יום וחג לדורות – יום של שמחה, רינה ותפילה. אולם השנה השמחה מהולה בדאגה, בחרדה גדולה לשלומה ולשלימותה של העיר. ממשלת השמאל חברה יחדיו עם דורשי רעתה של עיר המקדש והמלוכה. במדיניותה הכושלת והאנטי יהודית היא מובילה לחלוקתה מחדש של העיר שעם ישראל לדורותיו קשור בה בעבותות של אהבה זה כשלושת אלפים שנה – מאז דוד מלך ישראל כונן בה את הבירה של מלכות ישראל.

ממשלת רבין בהחלטתה האנטי יהודית והאנטי ציונית להשעות ללא הגבלת זמן את הבנייה היהודית במזרח העיר, למעשה נכנעה לאש"ף שאינו מסתיר את מזימותיו להביא לביתורה של ירושלים מחדש.

היה זה יום שחור לעם ישראל ולמדינת ישראל. איש לא העלה על דעתו שממשלה יהודית אפילו אם היא נשענת על רוב לא יהודי, תעז להרים יד על שלימותה של ירושלים. למרבה הכאב והצער היום המר והנמהר בא. הממשלה נכנעה לאיש הדמים יאסר ערפאת. הכניעה מעיבה על השמחה של יום ירושלים. היא אף מעוררת דאגה עמוקה אצל כל יהודי ויהודי שעיר דוד חרותה על לבו.

השמחה מהולה בעצב, הגיל ברעדה. החגיגות יעמדו הפעם בסימן "גילו ברעדה". נגיל, אך גם לא נסיח את דעתנו מהסכנות האורבות לירושלים. נעלה בהמונינו לירושלים ושם למרגלות הר הבית נחזור ביתר תוקף על שבועת הדורות: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני". לא נשכח את ירושלים, נקיף אותה בחומה של אהבה ומגן הנתמכת על־ידי מיליוני יהודים הנאמנים לעיר הקודש. הם גם נחושים בדעתם לשמור על שלימותה בכל נפשם ובכל מאודם.

העם היושב בציון נשאר נאמן לעיר ציון וירושלים. הוא מתקומם במלוא עוזו נגד החלטות האיוולת של ממשלת רבין המכוונות להצר את צעדיהם של יהודים המבקשים לבנות ולהיבנות בה. גם מיליוני אחינו בית ישראל בתפוצות הוכו בתדהמה עם היוודע להם, כי ממשלת רבין גוזרה כרת על שלימות העיר שהיא תל תלפיות של כלל ישראל.

למען ירושלים לא נחשה ולא נשקוט, עד אשר תבוטל אותה החלטה מבישה של ממשלת רבין הסוללת נתיבים לחלוקתה מחדש של העיר ולהקמת בירת פלשתין העצמאית ליד הר הבית שהוא קודש קודשים לנו.

לא יקום ולא יהיה. ירושלים לא תחולק מחדש. היא תישאר מאוחדת על אפם ועל חמתם של שונאי ישראל וגם על אפה וחמתה של ממשלת השמאל שהעזה להתכחש לבירת הנצח של עם ישראל ומדינת ישראל. זאת תשובתם של נאמני ירושלים ואוהביה.

בימים אלה שדורשי רעתה של ירושלים מרימים עליה גודל, חובה קדושה מוטלת על כל אחד ואחד מאתנו, בארץ ישראל ובתפוצות ישראל להקיף ברמה את הדגל של ירושלים השלמה. יחד עם זאת עלינו ללוות את הנפת הדגלים במעשים, כדי להפגין קבל עם ועולם שישראל היא הריבון היחיד בירושלים, על כל חלקיה, ואין בילתה.

ירושלים, שסכנת החלוקה מאיימת עליה מחדש, קוראת לנו לא להסתפק בהפגנות הזדהות של יום אחד בשנה – ביום ירושלים. עלינו לבוא בשעריה בכל יום תמיד, כדי להדק את ברית הנצח המקשרת בין עם ישראל ועיר המקדש והמלוכה. התשובה למזימות החלוקה צריכה להיות: לקום ולהתהלך בעיר דוד שחוברה לה יחדיו.

עם ישראל לא שכח את ירושלים, גם בהיותו בגלות. הוא נשא עיניו אליה מתוך החשכה כשבלבו נדלקים אורות של תקווה ותפילה לבניין ירושלים: "ובנה אותה בקרוב בימינו בניין עולם וכסא דוד עבדך לתוכה תכין".

בכל הדורות העלינו את ירושלים על ראש שמחתנו. אף באבלנו, שעה שנשאנו קינה על חורבנה של העיר הוספנו תפילה למנחם ציון ובונה ירושלים, "כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, כאמור: ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש מסביב ולכבוד אהיה בתוכה".

לא ניתן להפריד בין כבודה של ירושלים לכבודו של עם ישראל. ירושלים היא משוש נפשנו ועטרת תפארתנו. כך גם לא ניתן להפריד בין ירושלים של מעלה הסוככת על ירושלים של מטה שחד הם.

ביום חג המציין כ"ח שנים לאיחודה מחדש של ירושלים ושחרורה מידי לגיונות זרים נישא תפילת ל"בונה ירושלים", כי יפר עצת אויבים ומשטינים ויתקיימו בנו דברי הנביא ישעיהו: "כי הנני בורא את ירושלים גילה ועמה משוש"...

זאת התפילה וזאת התקווה ביום השנה הכ"ח לאיחודה של העיר. ומאז "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים – ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו".

"שאלו שלום ירושלים". עם ישראל זקוק לשלומה ושלימותה של עיר דוד והיא זקוקה לעם ישראל כדי להסיר מעליה את חרבות החלוקה השלופות בידי ממשלת רבין ובעל בריתה, ראש אש"ף יאסר ערפאת.

שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה!

ח"כ דוד לוי מאיים לפרוש אם לא תוסר ההחלטה על שיטת הבחירות

האשים את נתניהו כי דחף את ההחלטה מתוך יצר להשתלט על התנועה

ח"כ דוד לוי אמר ביום שישי כי הוא והחברים רבים לא ימצאו את מקומם במסגרת הליכוד, אם המרכז לא ישנה את ההחלטה שהתקבלה ביום חמישי במזכירות הליכוד, בעניין שיטת הבחירות הפנימיות.

לוי אמר: כי ההחלטה היא הרס עצמי של הליכוד ושיטה שתגרום למלחמת הכל בכל. לדבריו, אין מדובר בשיטה שהמתמודדים יבחרו רק 80% מהמועמדים, אלא עדיין יש לקבוצת רוב אפשרות לבחור 100% אחוז של המועמדים. "זהו ליכוד אחד הבו חברים רבים לא ימצאו את מקומם", אמר לוי. הוא האשים את היו"ר נתניהו, כי דחף את ההחלטה הזו, מתוך יצר להשתלט על התנועה.

"לא מעניין אותם ליכוד הכוחות ומצב המדינה, הם הולכים במסלול מסוכן ומקומנו לא יהיה עמהם" אמר לוי.

"ההצעה הזאת נותנת השתלטות של קבוצה אחת על פני הקבוצות האחרות ועיוות רצון הבוחר. חברי הכנסת טרם למדו את ההצעה המגמתית הזאת. רבים גם עוד לא הבינו אותה, אבל כאשר יעבוד, אם יעבוד בכרכב, בוודאי שנצטרך להתכנס ולקבל החלטה בהתאם למצב החמור הזה, אליו דחף מר נתניהו, מתוך יצר אישי, רגעי, של השתלטות, השתלטות על תנועה ואובדן תקווה", אמר ח"כ דוד לוי.

יו"ר מזכירות הליכוד, ח"כ יהושע מצא, הגיב ואמר, כי דוד לוי מזלזל בבנימין נתניהו ובמוסדות הליכוד ויתכן שהוא מחפש דרך לפרוש מהמפלגה. מצא הוסיף, כי בכל פעם שנועד עם דוד לוי וביקש לשמוע ממנו איזו שיטה מקובלת עליו, בנסיון למצוא פשרה, מלא לוי את פיו מים.

יו"ר מזכירות הליכוד סבור, כי

ערבי שניסה לדקור חייל בירושלים – נורה

ערבי, בכל הנראה תושב ישע"ע, נעצר במוצ"ש באזורה ביתני בעת שניסה לדקור חייל צה"ל במחסום 300, ביציאה מירושלים לכיוון בית לחם.

הערבי הגיע למחסום מכיוון בית לחם ונעצר ע"י חייל ששמר במקום. כשנדרש להציג תעודת זהות, שלף סכין וניסה לדקור את החייל. האחרון הבחין בסכין, דרך את נשקו וירה שתי יריות שפגעו ברגלו של הערבי. כוחות משטרה ומד"א הוזעקו למקום ופינו את הדוקר, במצב בינוני לבית החולים הדסה עין כרם. עד שעת סגירת הגליון עדיין לא הוברר זהותו של הערבי.

החמרה במצב המלחמה בבוסניה

מדינות נאט"ו מתכנסות לדיון בגורל חיילי האו"ם שנשבו

199 חיילי או"ם מוחזקים כבני ערובה בידי הסרבים

כוחות הסרבים הבוסנים מחזיקים בשעות אלו 199 מאנשי כוח האו"ם כבני ערובה. 166 מהם צרפתים ו־33 אוקראינים, אמר דובר צבאי מטעם כוח ההגנה של האו"ם.

105 חיילי או"ם נוספים, מהם 94 צרפתים ו־11 אוקראינים, נתפסו ונשקם נלקח בידי הבוסנים הסרבים, לאחר שהסרבים השתלטו על נקודות איסוף הנשק הכבד ונקודות התצפית של האו"ם. אחרים מהחיילים הובלו לעבר העמדות הסרביות, והאחרים נותרו במקום תחת שמירה.

94 חיילים נוספים מכוח השלום של האו"ם, 72 צרפתים ו־22 אוקראינים נמצאים בשעה זו בעמדותיהם ומוקפים בחיילים סרבים.

מבין תשעת מאגרי הנשק הכבד התתמושה של האו"ם, שישה נכבשו בידי הסרבים ושלושה נוספים נצורים.

בנוסף, 32 משקיפים צבאיים מטעם האו"ם מוחזקים כבני ערובה בידי הסרבים. המשקיף ה־33, רוסי, הצליח להגיע למטה הגדוד הרוסי בגרבאוביצה, רובע בסראייבו הנמצא בשליטת הסרבים, הוסיף דובר האו"ם הקולונל גארי קאווארד.

כן נמסר כי הכוחות הסרבים ניתקו את הספקת החשמל לסראייבו כבר ביום שישי בשעה 1400 (שעון ישראל). כתוצאה מכך חלו שיבושים בהספקת המים, כיוון שהמשאבות בעיר פועלות על חשמל.

כל טיסות האו"ם לסראייבו בוטלו, כיוון שמפקדי הכוחות הסרביים מסרבים לערוב לבטחון שדה התעופה.

במטרה למנוע תקיפות אוויריות של מטוסי נאט"ו, וכדי להגן על עצמם, הציבו הסרבים מגן אנושי, שהורכב ממשקיפי האו"ם הנוספים, בעמדותיהם וליד מצבורי התחמושת.

שמונה משקיפי או"ם הועמדו כבולים לא הרחק ממטרות אותן תקפו כוח נאט"ו ביומיים האחרונים. המשקיפים צולמו, ותמונותיהם שודרו מספר פעמים בטלוויזיה הסרבית־בוסנית המשדרת מפאלה.

הסרבים מאיימים לתפוס מחסני האו"ם

זגרב, (עתים־רויטר) – הכוחות הסרבים בבוסניה איימו אתמול להשתלט על מחסני הנשק שנותרו עדיין בשליטת האו"ם, במעשה התגרות נוסף לאחר שתי התקפות אוויריות של מטוסי נאט"ו, מסרו מקורות באו"ם.

הגנראל רופרט סמית', מפקד כוח האו"ם בבוסניה, הורה לחייליו להלחם בסרבים אם יידרש, לאחר שאלה נטלו השבוע מהמחסנים נשק כבד, ללא התנגדות מצד חיילי האירגון.

"בתחילת השבוע, כשהסרבים היפנו את נשקם אלינו, לא הגבנו, אך לא ננהג כך בפעם הבאה", ציין דובר כוח האו"ם, פרד אקהארד.

הכוחות הסרבים נטלו כ־200 כלי נשק כבדים מהמחסנים שהיו בחסות האו"ם, בתוך אזור האיסור שברדיוס של 20 ק"מ מסביב לעיר סראייבו.

תחנת הכח בצ'רנוביל תוחלף בתחנה חדשה

תריסר חברות מערביות הצטרפו לקונסורציום שיתכנן את סגירת תחנת הכח הגרעינית בצ'רנוביל עד שנת 2000 והקמתה של תחנת כח חדשה במקומה.

החברות, בראשותה של חברת "איי.בי.בי. אסיא בראון בוברי", חתמו בשבת על מיזכר הבנה עם שלטונות אוקראינה, לביצוע הפרוייקט. שני הצדדים ציינו כי הקבוצה פתוחה לצדדים אחרים שירצו להצטרף.

בין יתר החברות שישתתפו בפרוייקט – "איי.בי.בי. קראפטוורק" ו"מאנסמאן" מגרמניה, "סטרומברג" מפינלנד, "סקאנסקה" ו"סוונסקה אנספאל" משוודיה, "דניש פאואר קונסאלט" מדנמרק, "וולבר" משוויץ, "סאולמי" מאיטליה, "קמבאשמיו אינג'ינירינג" ו"סי.אמ.אס." מארה"ב ו"קאוואסקי הווי אינדסטריס" מיפאן.

בראש חברת הקבוצות יעמוד סגן ראש ממשלת אוקראינה, סרגי אוסיקה ומנכ"ל "איי.בי.בי. אסיא בראון בוברי", פרסי בארנוויק.

במסמך לא הוזכר כיצד יגוייסו הכספים למימון הפרוייקט. על פי הערכת פקידים אוקראינים, יידרש סכום של 1.7 מיליארד דולר להוצאתם משימוש של שני הכורים הפועלים בצ'רנוביל ועוד 2 מיליארד דולר להקמת תחנת כוח חדשה.

אוקראינה הבהירה כי אין באפשרותה לעמוד לבדה בנטל ההוצאות. סוגיה זו תידון בפגישת הפיסגה של ה"ג'י־7" – שבע המדינות המתועשות הגדולות, שתתקיים בחודש הבא בעיר הליפאקס שבקנדה.

הממשלה תדון בפריצת פתח נוסף במנהרת הכותל

מאת יהושע מור יוסף

החברה לפיתוח מזרח ירושלים ממתינה בימים אלה לאישור הממשלה להבקיע פתח נוסף במנהרת הכותל. החברה מקיימת מגעים עם אנשי הווקף המוסלמי אולם הללו הבטיחו באופן ישיר לרשות הפלסטינית בעזה מתנגדים, לפי שעה לפריצת השער הנוסף במנהרה.

תחילתה של המנהרה ברחבת הכותל המערבי והיא נמשכת בכיוון צפון לאורך החומה המערבית של הר הבית. מיד לאחר מלחמת ששת הימים החלו בעבודות לחשיפת המנהרה. בימים אלה מבקשים החופרים לפתוח שער נוסף בקצה המנהרה שליד רחוב ויה דולורוזה. באלף תשע מאות שמונים ושמונה נעשה נסיון דומה, אולם התנגדות מאיימת של המועצה המוסלמית העליונה שיבשה את התכניות.

עתה מבקשים למקם את הפתח הנוסף של המנהרה בשטח ציבורי הסמוך לבית הספר אלעומריה. כריית מבוא נוסף למנהרה נועד לאפשר זרימה נוחה של אנשים מקצה האחד לקצה האחר.

כיום באלפים המבקרים בה לשוב על עקבותיהם. לפני מספר שבועות הושלמה כריית המינהרה ועתה ממתינים לאישור פריצת השער הנוסף שיהפוך את המנהרה לעודק תיירותי חשוב ביותר בעיר העתיקה.

גורמים המקורבים לשרצי המנהרה מסרו כי יש חשש שהממשלה תקפיא את הבקעת הפתח הנוסף בשל התנגדות הפלסטינים.

לאחר החלטות הממשלה מהשבוע שעבר בעניין אדמות ירושלים יש סבירות גבוהה שהחשש מוצדק, אם לא למעלה מכך.

התנועה האיסלמית לא תרוץ ברשימה עצמאית לכנסת

יצטרפו לרשימות ערביות קיימות להליכה משותפת

התנועה האיסלמית בישראל החליטה אתמול לסטות בניגוד שלא לרוץ בשלב זה ברשימה עצמאית לבחירות הבאות לכנסת.

אנשי התנועה האיסלמית שהתכנסו בסוף השבוע בכפר קאסם החליטו להצטרף לרשימות ערביות קיימות להליכה משותפת, "כדי לשרת את הציבור הערבי באופן המושלם ביותר".

התנועה קיימה ביום שישי בערב ואתמול בבוקר דיונים מרתוניים, ולבסוף קיבלה החלטה, להשתתף בבחירות הקרובות כדי לנסות ולהשפיע כמה שניתן לקידום האינטרסים של הערבים הישראלים ולא לעמוד מן הצד ולהיות פסיביים למתרחש.

ראש התנועה האיסלמית בישראל עבדאללה נימר דרוויש אמר כי אנשי התנועה האיסלמית יעשו הכל לאיחוד השורות בקרב הציבור הערבי הישראלי כדי להוות כוח מאוחד למימוש תביעות הערבים.

אילו ראש ועדת המעקב של ראשי הרשויות הערביות איברהים נימר חוסיין אמר, כי ההחלטה אינה משרתת את הציבור הערבי בכללותו.

תה"כ חאי האשם מחמיד (חד"ש) מאום אל פחם, שם יש לתנועה האיסלמית הישגים ניכרים, אמר, כי בהחלטת תנועה זו תאפשר לחזק את כוחות הערבים הישראליים.

מרכז השלטון המקומי תובע קבינט חירום למלחמה בתאונות הדרכים

מרכז השלטון המקומי והנהגת "ימימה" תובעים מהממשלה להחליט על הקמה מיידית של קבינט חירום לאומי למלחמה בתאונות הדרכים. הממשלה אמורה לקיים היום בישיבתה דיון מיוחד על תאונות הדרכים.

מנכ"ל מימד יוסי בן־גל ויו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית כרמיאל עדי אלדר הודיעו כי על הממשלה להתייחס לנושא זה כמו למצב של משבר לאומי ממדרגה ראשונה ולא להסתפק עוד בצעדים הקיימים שלא הוכיחו את עצמם.

י. בן גל אמר כי באחרונה הגענו למצב שלפחות אחת אחר נהרג מדי יום בתאונות דרכים ומידי שבוע נפגעים ונפצעים עשרות ומאות בני אדם הנשארים נכים לכל ימי חייהם. "אנו, כראשי הערה, לא נוכל לטעון כי ידינו לא שפכו את הדם הזה", הוסיף בן גן.

לבקשת הפלשתינאים נדחתה פתיחת מסוף המטענים ברפיח

פתיחתו של מסוף המטענים ברפיח, שאמור היה להיפתח היום למעבר סחורות בין מצרים לרצועת עזה, נדחתה בימים מספר – כך נמסר במוצ"ש מהמינהל האזרחי.

מהמינהל האזרחי נמסר עוד, כי הפלשתינאים הם שביקשו את דחיית פתיחת המסוף כדי שיוכלו לסכם עם ישראל נושאים שלדעתם טרם סוכמו עד עתה. הנושאים יידונו, ככל הנראה, בפגישה שתהיה במסוף רפיח ביום א' בין מתאם פעולות ישראל בשטחים, אלוף אורן שחור, לבין נציג רשות הפלשתינית, ער"ד ג'מיל טריפי.

במינהל הביעו במוצ"ש תקווה, כי המסוף אכן ייפתח בעוד ימים מספר, אולי אפילו מחר, לאחר פגישת של שני האישים.

לפי ההבנה בין ישראל והרשות הפלשתינית אמורים היו לעבור בשלב הראשון כ־15 משאיות, בשיטה המכונה בצה"ל "גב אל גב". לפי נוהל זה, לא מורשות משאיות ממצרים ומעזה לעבור את הגבול ליעדיהן בצידו השני אלא פורקות את מטעניהן ומעבירות אותן למשאיות הבאות מצידו השני של הגבול. חילופי סחורות אלה אמורים להתבצע במסוף רפיח בלבד.

בצורה זו מבקשת ישראל להגביר את הפיקוח על סחורות הנכנסות ויוצאות מעזה ואליה ולמנוע מעבר מבוקשים ואמצעי לחימה בין שני האזורים.

בעוד כשבועיים אמור מסוף מטענים דומה להיפתח גם בשטחי הרשות הפלשתינית ביריחו. מסוף זה יאפשר העברת סחורות בצורה דומה בין שטחי הרשות הפלשתינית ובין ירדן.

ישובי הגולן

(המשך מעמוד ראשון)

הנראה ישתתף בדיון גם ח"כ אלי גולדשמיט (עבודה), חבר קיבוץ רגביה המסונף לתק"ם. אנשי הגולן ביקשו ממנו כי ישתתף בדיון.

ביום א' יוועדו חברי ועד ישובי רמת הגולן עם יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נתניהו. וביום ב' ייפגשו עם נשיא המדינה עזר וייצמן. ייתכן שגם חכ"ים אחרים בסיעת צומת בראשותו של ח"כ רפאל איתן יגיעו לקיבוץ על מנת להזדהות עימו ולמחות בתוקף נגד הצעדים הצפויים.

הסכם בין מצרים והפלשתינאים להקמת נמל תעופה ברפיח

אני נורא מתרגש, זה נוגע ללב סוף סוף הגיע הזמן כי אנחנו יכולים לממש את עצמאותנו. הנה אנחנו מקימים נמל תעופה פלשתיני.

כך אמר ביום שישי יאסר ערפאת זמן קצר לאחר שנודע לו כי "חיל האוויר הפלשתיני" בראשותו של בריגדיר פאייז זידאן, חתם על הסכם להקמת נמל תעופה פלשתיני אזרחי בשיתוף פעולה עם מצרים.

ביום שישי הגיע לעזה נציגי חברת "אל־מוקאולון אל־ערב", חברה מצרית להשקעות, כדי לחתום על הסכם להקמת נמל תעופה פלשתיני אשר ישמש גם את מצריים.

מחמוד אל פארה, מנהל החברה אמר, כי נמל התעופה ייבנה בהשקעה של 16 מיליון דולר בשטח שהוקצה לכך מזרחית לרפיח.

הבריגדיר פאייז זידאן, מפקד "חיל האוויר הפלשתיני", אשר לו שני מסוקים רוסיים בלבד אותם קיבלה לאחרונה הרשות הפלשתינית ממצרים, אמר, כי ב־1 בינואר 96 ימריא המטוס הראשון מנמל התעופה הפלשתיני. עוד אמר זידאן, כי כמעט כל בניית נמל התעופה תיעשה על ידי פלשתינים המתכננים המפעלים.

אש"ף יבחן בחודש יוני הקפאת תהליך השלום

עתיד להתכנס בתחילת יוני בטוניס

עזה, (עתים־אי.אף.פי.) – הוועד הפועל של אש"ף יתכנס בתחילת יוני בטוניס, לדיון באפשרות להקפיא את תהליך השלום עם ישראל – כך מסר בשבת אחד מחברי הוועד, יאסר עבד ראבו.

"ההנהגה הפלשתינית תקיים ישיבה חשובה, בה תבחן מחדש את תהליך השלום בכללותו ותדון בעיקר באפשרות להקפיאו, אם לא תקיים ממשלת ישראל את התחייבויותיה", אמר לכתבים.

עבד ראבו, שהוא גם ממונה על תיק התרבות ברשות הפלשתינית, הביע ספק לגבי רצונה של ישראל להגיע להסכם ליישום השלב השני של הסכם האוטונומיה עוד לפני ה־1 ביולי.

"יש זמן להשגת הסכם, אם הצד הישראלי מתכוון להגיע לכך, אולם אינני סבור כי יש לו כוונה כזו. אנו הולכים לקראת משבר העשוי לפרוץ בחודש הבא", הוסיף עבד ראבו.

מדיניות חדשה של ראשי הערבים בארץ:

ראשי ישובים ערביים מעודדים צעיריהם לגור בישובים יהודיים

ראשי הרשויות הערביות בישראל מעודדים באחרונה זוגות צעירים המתקשים במציאת פתרונות דיור, לעבור לישובים ישראליים ולישובים קהילתיים הסמוכים לישובים הערביים, בעיקר באיזור נחל עירון.

בכתבה ששודרה אתמול ביומן השבוע של "קול ישראל" נמסר, כי באחרונה התקבלה משפחה ערבית לישוב קציר שליד אום אל פאחם. ועדת הקבלה ליישוב ניסתה למנוע את קבלתם, אך בני הזוג איימו לפנות לבג"צ, ומשהתברר כי סיכוייהם לזכות בו טובים – אישרה הוועדה את קבלתם.

עקב התקדים הזה מתעניינות עוד עשרות משפחות ערביות באפשרויות של מגורים בישובי פרוייקט הכוכבים של משרד השיכון.

לטענת ראשי הרשויות הערביות, יש מדיניות מכוונת בארץ שמטרתה "להחניק" את הישובים הערביים.

תדהמה בישובי הגולן

(המשך מעמוד ראשון)

"ישיבה סוערת ודיונים בקיבוץ אל־רום

בישובי רמת הגולן קיבלו בתדהמה את דבריו של ראש הממשלה יצחק רבין בליל שבת בעניין נסיגה אפשרית מקיבוץ אל רום ואולי מעוד ישוב אחד או שניים בגולן.

"אנחנו כבר לא מופתעים מדבריו של ראש הממשלה ושר החוץ. כל שבוע הם זורקים לאוויר רעיון כזה או אחר", אומרים עם זאת בוועד ישובי רמת הגולן.

מזכירות קיבוץ אלרום התכנסה במוצ"ש לישיבת חירום סוערת ביותר ובסיומה התקבלה החלטה, כי הקיבוץ רואה בחומרה רבה את ההצהרות האחרונות של ראש הממשלה. "יש כאן סימנה של העברת מסרים דרך התקשורת ואולי פעולות של הכושה – דבר המלמד על אובדן דרך. לא ניתן יד למהלך כזה ונעשה הכל להיכלל במישאל העם לפני כל נסיגה", נאמר בהודעה של הקיבוץ.

דבריו של ראש הממשלה הביאו לקיבוץ אלרום צוותי תקשורת מכל העולם שביקשו תגובות. בקיבוץ הבהירו לכתבים, כי מדובר בקיבוץ אוהב שלום שאינו מתכוון למאבק בצה"ל או בהחלטות ממשלה, וכל מה שיתרחש בעתיד יהיה קשור למישאל העם. "לא ניתן לבצע שום צעד לפני מישאל עם" – אמרו.

לקיבוץ הגיעו גם אישי ציבור, חברי כנסת ופוליטיקאים. ח"כ אלי גולדשמיט הבטיח להמשיך במישאל עם לפני כל נסיגה מרמת הגולן.

ועד ישובי רמת הגולן מקיים שורה של כינוסי חירום לדון בהרפת המאבק נגד הנסיגה. לוועד תוכניות מגרה מוכנות שייצאו לפועל בימים הבאים.

בוועד ישובי הגולן מעריכים, עם זאת כי לא מדובר בכל מקרה בפינוי ישובים יהודיים או ישובים דרוזיים אלא בגבה האזוריות של צה"ל שפינויין יתבצע בפקודה בלבד ללא צורך במאבק.

כך או אחרת, דבריו של ראש הממשלה בליל שבת הביאו למתח רב ברמת הגולן, כאשר כולם דנים ודשים כל מישפט שאמר ראש הממשלה כדי לנסות להבין במדוייק את כל המשמעויות.

הליכוד: הפקרת הגולן – הפקרת השלום

תגובות נזעמות נשמעו אתמול מקרב כל חברי סיעות האופוזיציה על הצהרתו של רבין על פינוי יישוב יהודי כבר בשלב הראשון של הנסיגה.

יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נתניהו היה הראשון מראיון לטלוויזיה: "מי שיפקיר את הגולן, יפקיר את הביטחון ובסופו של דבר יפקיר את השלום". הוא קרא לראש הממשלה לחזור מהצהרותיו מן התקופה שלפני הבחירות האחרונות.

במקביל, הכחיש מכל וכל דברים שאמר רבין לאחרונה, כאילו יש הליכוד קשר עם הצגת המדינית בסוריה והעביר אליה את עמדותיו במו"מ המדיני. "אני מציע למר רבין לא לבייש את סוף דרכו. הליכוד לא אשם". נתניהו היפנה קריאה אל ראש הממשלה: "מר רבין, אתה אשם", והבהיר ברורות, כי הליכוד לא יחזיר את רמת הגולן לידי סוריה, ושכל הסכם שיחתם היום בין ישראל לסוריה לגבי נסיגה יהיה חסר תוקף ללא עריכת משאל עם בבירור.

הרמטכ"ל לשעבר רב אלוף (מיל.) דן שומרון, מראשי תנועת "הדרך השלישית", התנגד להצהרתו של ראש הממשלה: "בכל הסכם בעתיד צריך לשמור על המרכיב הביטחוני ועל שמירת מקורות הירדן ומאגר המים של הכנרת" ושמירה על המרכיבים האלה מחייבת שליטה ברמת הגולן". שומרון סירב, עם זאת לומר, אם הוא נכון לפשרה טריטוריאלית מצומצמת ברמת הגולן, והסתפק באמירה: "אני לא אומר היום איפה יעבור קו הגבול בדיוק, זה נושא למו"מ".

ח"כ אלישר: הליכוד מאמין לערפאת ולאסאד יותר מאשר לרבין

יו"ר הוועדה המדינית של הליכוד, ח"כ בן אלישר אומר כי הליכוד מאמין ליאסר ערפאת ולנשיא סוריה יותר מאשר הוא מאמין לראש הממשלה יצחק רבין, כאשר הם מדברים על הבטחות שקיבלו מפי רבין, לויתורים בירושלים ולנסיגה כוללת מן הגולן.

הועדה המדינית של הליכוד, בראשות ח"כ בן אלישר מתכנסת מחר במצודת זאב לדון בהכרזת רבין על פינוי ישובים מהגולן. לשכת הליכוד מתכנסת לישיבת חירום דחופה בגולן, במהלך השבוע להחלטה על דרכי פעולה בעקבות דברי רבין.

ראש הממשלה לשעבר ח"כ יצחק שמיר (ליכוד) הגיב בקצרות: "אני מבין לשלום, אבל הגולן צריך להישאר אצלנו".

יו"ר לשכת הליכוד ח"כ עוזי לנדאו אמר כי מדיניות רבין – היא מסכן בגבה הציוני הבטחוני של המדינה. כל ההישגים שהשיגו אלפי חיילינו ברמתן בשדות הקרב, מתבזבזים על ידי רבין ליד שולחן המו"מ.

לא יהיה פינוי של ישוב אחד אלא כחלק מהסדר קבע – כך אמר אמש סגן שר החוץ ד"ר יוסי ביילין, בראיון לערוץ הטלוויזיה הכללית. "כיוון שהסדר הקבע עם הסורים יבוא על פי הסכמתנו למשאל עם או לבחירות, ממילא יחליט העם את התוצאה", הסביר ביילין, "דווקא אני הוא שצריך לדאוג שמשאל העם זה יוכיח שאנחנו צודקים, לא תושבי הגולן, שבטוחים שהעם תומך בעמדתם הם שצריכים לדאוג".

קביעת ריבית בצל איומים

מאת יצחק דויטש

בנק ישראל אמור לפרסם מחר את תבניתו המוניטרית לחודש יוני. התבנית קובעת את שיעורי הריבית לאותה תקופה. הדיונים בנושא זה שהחלו בשבוע שעבר ישלמו היום.

בבואו לקבוע את שיעור הריבית עומדת בפני הבנק המרכזי העובדה ששיעורי האינפלציה התמתנו בארבעת החודשים הראשונים של השנה. באותו זמן עלה המדד ב־1.2% בלבד, מזה 0.9% באפריל. נתון זה כשלעצמו מצדיק הורדה בריבית. אלא שהנתונים האחרים בעייתיים יותר:

במוקד

- התמתנות המדד בתקופה האמורה נבעה בעיקרו מתיקון במחירי הירקות והפירות.
- מדד המחירים הסיטונאיים, שלו השפעה רבה על התפתחות המחירים לצרכן בזמן הקרוב, עלה בשיעור כפול מעליית המדד לצרכן.
- מחירי הדיור ממשיכים לעלות, למרות כל אמצעי הבלימה שעליהם הודיעו עד כה.
- האשראי הבנקאי לציבור וסך הכל אמצעי התשלום במשק גדלו באחרונה בקצב מואץ.
- האוצר אישר תוספות תקציב לביטחון, גם אם המימון בא מהרזרבה התקציבית.
- אושרו תוספות שכר חריגות במיגזר הציבורי – השופטים וצמודים להם.

כיוון שהריבית היא האמצעי העיקרי בפועל כמעט הבלעדי – במלחמה באינפלציה וכיוון שבנק ישראל נחוש לעשות את כל הנדרש כדי לעמוד ביעד האינפלציה השנה (8%־11%) ואף שואף לאינפלציה נמוכה יותר בשנה הבאה, אפשר להעריך שלא תהיה הפחתה גדולה בריבית. ההכרעה תהיה בין שמירת הריבית הקיימת, לאחר שבחודשים האחרונים היא הופחתה כ־3%, לבין הפחתה קלה בריבית.

האירגונים הכלכליים לוחצים להורדת הריבית מזה זמן רב מאוד. אולם הפעם יש חידוש בהתנסחות שלהם. הם הקצינו את התבטאויותיהם נגד ואף תקפו אישית את הנגיד פרופ' יעקב פרנקל. אחד מדובריהם הראשיים, נשיא לשכת המסחר, דן גילרמן, אף הזהיר כי פרנקל יצטרך להתפטר אם לא יוריד את הריבית.

לאירגונים הכלכליים – במיוחד ביצואנים – יש טענות כבדות משקל. חלקן בוודאי צודקות. אבל בסגנון שלהם הם הרחיקו לכת.

האם העובדה שההכרעה עומדת בצל איומים תשפיע על תוכנה? הנגיד איננו איש פוליטי ואין לו מתח בחירה. לכן אין להניח שהוא יתכופף תחת הלחץ. הכרעתו חייבת להיות מקצועית בלבד ועליו להקפיד הקפדה יתרה כדי שהלחצים והאיומים לא יפעלו כ"בומראנג".

מבחינת התועלת והאווירה הציבורית חשוב שקבוצות הלחץ ייאבקו על דרישותיהם לגופו של דבר ויימנעו מהעכרת האווירה והכנסת סגנון אלים למערכת.

בר אילן תעניק תואר ד"ר לשם כבוד לפרופ' מאיר וילצ'ק

אוניברסיטת בר־אילן תעניק תואר ד"ר לשם כבוד לפרופ' מאיר וילצ'ק. השגיו של פרופ' מאיר וילצ'ק בתחום הביוכימיה מוכרים וראויים להוקרה, והוא נחשב כמדען בעל שיעור קומה עולמי. פרופ' וילצ'ק הוא ראש המחלקה לביוכימיה במכון ויצמן למדע.

קשריו של פרופ' וילצ'ק עם בר־אילן התחילו כבר לפני כארבעים שנה במועד הקמת האוניברסיטה. ב־1956 והחל את לימודיו האקדמיים בבר־אילן מתוך בתמיכתו של מייסד האוניברסיטה ונשיאה הראשון ד"ר פנחס חורגין ז"ל שראה במאיר סטודנט מבטיח בכימיה.

הוא בוגר המחזור השני של האוניברסיטה והיה גם יושב הראש הראשון של אגודת הסטודנטים ומשמש ביום כחבר במבר הנאמנים של האוניברסיטה.

פרופ' וילצ'ק הוא חתן פרס וולף היוקרתי בתחום הרפואה על המצאתו ופיתוחו של תהליך הכרומטוגרפיה האפיניטית המאפשרת את בידודן וזיהוין של מולקולות מסוג חדשות לתפקודם התקין של תאים חיים.

כן פותחה על ידו טכניקה מהפכנית המאפשרת שילוב חומרים אנטיסרטניים ותרופות אל תאים ומקומות ספציפיים בגוף. בנוסף כך זכה בפרס ישראל היוקרתי, פרס רוטשילד פרס פיזר ופרס פרנקי הבינלאומי.

הוא אחד המעטים מחוץ לארה"ב שנבחר כחבר במכון לרפואה של האקדמיה הלאומית למדעים בארה"ב והוא חבר באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

בית כנסת נייד לטיולים בחו"ל

בזמנן קודר מנכ"ל חברת טיולי גשר, המתמחה בטיולים לדתיים ולשומרי מסורת לחו"ל, יוזמה לראשונה לקראת טיולי קיץ 95 בניית ערכת בית כנסת נייד שיהווה עזר למטיילים הדתיים בחו"ל שיאפשר תפילה בכל מקום, גם במקומות שאין בהם בתי כנסת כמו במזרח הרחוק, דרום אמריקה ועוד.

התחזית שבקיץ 95 יהיה גידול של כ־30% בטיולים המאורגנים לדתיים ולשומרי מסורת, ומר קודר מציין שטיולים אלו מהווים כ־11% מכלל הטיולים המאורגנים לחו"ל בקיץ 95.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק הצהרות מות 10/95

בענין: חוק הצהרות מות תשל"ח־1978

ובענין: הצהרת מותו של הנספה/הנעדר דוד זילבה ת.ז. 07448441־9

המבקשת: תקוה זילבה ת.ז. 7092801

הודעה

להוי ידוע כי המבקשת פנתה אל בית המשפט המחוזי בת"א בבקשה להצהיר על מותו של הנספה/נעדר המפורט להלן שבעלם משיירים שהוא מת וכי ביהמ"ש ידון בבקשה הנ"ל ביום 5.10.95 בשעה 12.00 שהמת המוזכר.

וזה תיאורו של הנספה/הנעדר לפי הצהרת המבקשת:

שם הנעדר מקום לידתו תאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים הידוע האחרון	אזרחות	התעסקות	התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה היה שהנעדר עדיין היה בחיים והמקום שבו נמצא אז
דוד זילבה עירק 1925	הסטונאים 9 רמת גן	הסטונאים 9 רמת גן	אזרח ישראלי	רואה חשבון והכלכלן	9/78 במלון [illegible] בבגדד עירק

השמות והכתובות של בני משפחתו הקרובים ביותר:

1. המבקשת: אשתו של הנספה/הנעדר, תקוה זילבה ת.ז. 7092801 מרח' הסטונאים 9 רמת גן.
2. אחות: לאה דליה ת.ז. 048897615 מרח' בר־כוכבא 27 ת"א.
3. אלמנת אחי הנעדר ששון זילבה: זילבה עליה ת.ז. 94634641 מרח' כצנלסון 18 קרית אונו.
4. אח: זילבה אליהו ת.ז. 4889771 מרח' עוזיאל 41 רמת גן.
5. אחות: שמולי חביבה ת.ז. 7263422 מרח' הירדן 52 רמת גן.
6. אח: זילבה יחזקאל ת.ז. 04913830 מרח' הגורן 3 גבעתיים.
7. אחות: בר חזה עפרה ת.ז. 48897552 מרח' סירקין 11 גבעתיים.

סימנים אחרים:

כל מי שיש לו ידיעות על הנספה/הנעדר הנ"ל מתבקש בזה להמציא לבית המשפט, בין בכתב עד ליום הדיון, ובין בעל־פה לפני בית־המשפט בעצמו בהגשה לעיל, וכל אדם מעוניין רשאי להתנגד להצהרה המבוקשת לפני בית המשפט בתאריך הנקוב לעיל. אם בעצמו ואם על ידי בא כוחו, ויגיש את התנגדותו, או ימסור לבית המשפט הודעה בשבועה שניתנה על ידיו שבה פרטי טעמי התנגדותו. או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל, שבה יפרט את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יחליט בית המשפט כמוב בעיניו.

ורדה אלשייך, שופטת – רשמת בית המשפט המחוזי תל־אביב־יפו (1)

23/5/95

هكذا من الأصل

صورة عن الأصل

שיחה עם שמואל מאיר, סגן ראש עיריית ירושלים

על משמרתה של ירושלים

מאת שאול שיף

זה עשוי להיראות בתשדיר שרות על שמואל מאיר, ראש סיעת המפד"ל בעיריית ירושלים המכהן כסגן ראש העיר ומופקד על תיק הכספים בעירייה, אלא שהעובדות בפועל, חזקות יותר ממה שעשוי להיראות במסע של קולוסין.

מאז ראשית הקואליציה הנוכחית בעיריית ירושלים, נפגשתי עשרות פעמים עם שמואל מאיר בכל שעה אפשרית, ותמיד מצאתי אותו בהתלהבות של עשייה, יהיה הנושא אשר יהיה. משהו כמו "להיות בשמונה ותמיד למען ירושלים". הכל בגדול. הכל בסיטונות הכל ברחובות הלב.

כאשר קיבל את תיק הכספים לידיו, הרימו רבים גבות אם יש היגיון במסירת תיק שכזה לאחד שרוצה לפתור את כל הבעיות מיד ועכשיו. אלא שגם בתחום זה הפתיע ואף ידיביו מודים, כי הוא עושה את עבודתו במקצועיות וביסודיות.

מאיר שומר על קשר הדוק עם ראש העיר, ה"ה אהוד אולמרט ומפגין כלפיו לויאליות ככל הרמתנות. כאשר איזנר מופע ענק בגן סאקר בירושלים, בחול המועד פסח האחרון, דאג להזמין את ראש העיר להשתלב בו, למרות שהוא יועד לציבור הדתי וכיבוד מול הקהל העצום, שבא לשמוע את "הראשון לציון" הגר"מ אליהו שליט"א והזמר הנודע, ר' אברהם פריד.

שמואל מאיר מעורב באין סוף מבצעים לייהוד של מזרח ירושלים ובנייתו, אלא שבקטע הזה הוא שומר על שתיקה מוחלטת. כמו גם על גובה סכומי הכסף שגייס בחו"ל למען ירושלים. המעניין הוא, שהוא המצטייר בתקשורת כאוכל ערבים לתיאבון, מארח בלישכתו יותר ערבים מאשר כל נושאי התפקידים בעירייה גם יחד, ומטפל בהם כבתיים.

מאיר מתלבט אם לרוץ לרשימה הלאומית ולהתמודד על מקום בכנסת, אלא שאהבתו לירושלים מבצבצת מדי פעם את הרהוריו בכיוון הזה. בשיחה עמו, שהתקיימה טרם שנתקבלה ההחלטה על "השעיית ההפקעות" הוא מתאר מפני כוונת הממשלה והעומד בראשה, לצמצם את מרחביה של ירושלים.

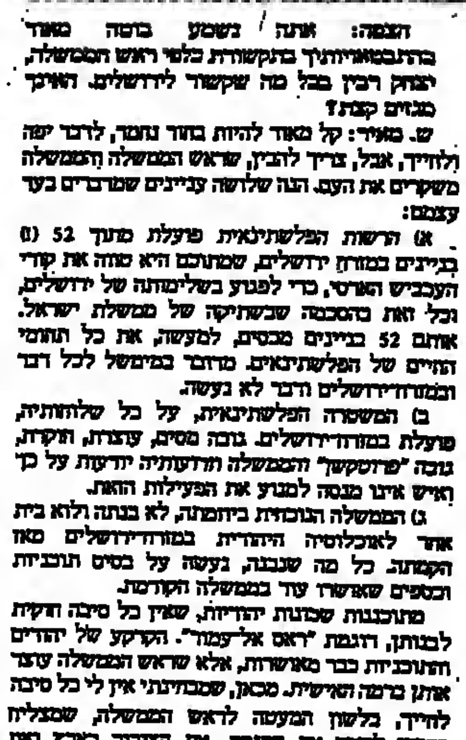

הצופה: אתה נשמע בוטה מאוד בהתבטאויותיך בתקשורת כלפי ראש הממשלה, יצחק רבין בכל מה שקשור לירושלים. האינך מגזים קצת?

ש. מאיר: קל מאוד להיות בחור נחמד, לדבר יפה ולהריח, אבל, צריך להבין, שראש הממשלה והממשלה משקרים את העם. הנה שלושה עניינים שמדברים בעד עצמם:

א) הרשות הפלשתינאית פועלת מתוך 52 בניינים במזרח ירושלים, שמתוכם היא טווה את קורי העכביש הערפי, כדי לפגוע בשלימותה של ירושלים, וכל זאת בהסכמה שבשתיקה של ממשלת ישראל. אותם 52 בניינים מכסים, למעשה, את כל תחומי החיים של הפלשתינאים. מדובר במימשל לכל דבר ובמזרח-ירושלים הדבר לא נעשה.

ב) המשטרה הפלשתינאית, על כל שלוחותיה, פועלת במזרח-ירושלים. גובה מסים, עוצרת, חוקרת, גובה "פרוטקשן" והממשלה ורשויותיה יודעות על כך ואיש אינו מנסה למנוע את הפעילות הזאת.

ג) הממשלה הנוכחית ביוזמתה, לא בנתה ולוא בית אחד לאוכלוסיה היהודית במזרח-ירושלים מאז הקמתה. כל מה שנבנה, נעשה על בסיס תוכניות וכספים שאושרו עוד בממשלה הקודמת.

מתוכננות שכונות יהודיות, שאין כל סיבה חוקית לבטלן, דוגמת "ראס אל-עמוד". הקרקע של יהודים והתוכניות כבר מאושרות, אלא שראש הממשלה עוצר אותן ברמה האישית. מכאן, שמבחינתי אין לי כל סיבה להריח, בלשון המעטה לראש הממשלה, שמצליח בדרכו לשקר את הכנסת, את הציבור בארץ ואת היהודים בתפוצות בהצהרות אופטימיות ומבטיחות, שירושלים מאוחדת וכו' וכו'.

אפילו הכל רוב האוכלוסיה במזרח ירושלים היא ערבית, אז למה כבר אפשר לצפות?

זה לא נכון. הרוב במזרח ירושלים הוא יהודי. זה קרה לפני שנה וחצי, כאשר האוכלוסיה היהודית השיגה במספרה את האוכלוסיה הערבית.

איך אתה היית נוהג במקום ראש הממשלה, כאשר כל העולם יושב על עורפך?

העולם לא היה זועם, אם הממשלה והעומד בראשה, היו נוקטים עמדה ברורה וחד-משמעית, לא רק בדיבורים אלא במעשים בענייניה של ירושלים. כאשר הממשלה מגמגמת אז העולם עוזר לה לגמגם ולאכות. ההסברה של הערבים נקלטת טוב יותר, במיוחד מול חולשתנו הפנימית.

האם ראש העיר, אהוד אולמרט עושה בכל יכולתו, כדי לעמוד מול מגמות הממשלה כפי שמצטייר מדבריך?

הבוה ירושלים שבראשה עומד ראש עיר, שאינו זוחל לא ממנו ולא מכנות, כדי לשמור על ירושלים מפני הממשלה ופועל לפיתוחה ולבנייתה.

מאז תחילת הקואליציה של העירייה הנוכחית מה נבנה בירושלים המזרחית?

אישרנו תוכניות בנייה גדולה לגילה: לפיסגת זאב אישרנו עוד בנייה: לנווה יעקב ורמות אישרנו המשך בנייה וכל האישורים הללו מצטברים לאלפי דירות. במרכן מתבצעים בימים אלה רכישות של אדמות במזרח ירושלים בהיקפים שלא ידענו בעבר, וכל זה ביצועו ועידודו של ראש העיר.

להערכתך: לאיזה סוג של ירושלים חותרים ראש הממשלה ושרי הממשלה?

מתוך ראיית המגמות בנושאים רבים שקשורים לירושלים, אנחנו ב"פורום למען ירושלים" מבינים, שהממשלה רוצה לתת לערפאת להקים את בסיסו המרכזי באבו-דיס עם שלוחה לכיוון סילוואן ודרך ראס אל-עמוד (נווה דניאל) וכל זה, אם אני מלמד על הממשלה הזאת זכות. אלא, שלצערי, הסימנים מראים שמובילים אותנו לעוד קטעים שנשקים לאזורים הללו שהזכרתי.

האם סיעת מפלגת העבודה בעירייה משתפת פעולה עם ראש הממשלה?

ראש הממשלה אינו משתף אותם בשיקולים שלו ובמעשים שלו והם קונים מה שהוא מוכר לתקשורת. נראה לי שבעניין ירושלים הם יאבקו שכם אחד אתנו, כמו בקואליציה הקודמת, שסיעת העבודה הצביעה בעד הקמתן של השכונות היהודיות הרשמות במזרח ירושלים.

באחרונה אתה מרבה לנסוע לחו"ל לגייס כספים בשביל פרוייקטים בירושלים. למה הכספים הללו מיועדים במיוחד?

אני נוסע רק נסיעות קצרות לגיוס כספים המיועדים לרכישות של "פרוייקטים" הקשורים בייהוד מזרח-ירושלים.

מדובר בסכומים גדולים?

יהדות העולם מאד מודאגת ממה שקורה בישראל. היא אינה מבינה את הממשלה ואינה מבינה את מהלכיה, ולשמחתנו היא פותחת את כיסה ביד רחבה.

כלום אתה סבור שתוכלו לעמוד מול המגמות האלה של הממשלה, שהוזכרו במהלך השיחה?

עד היום עמדנו ואני מקווה שבזמן הקצר שנשאר לנו, נצליח לעצור את הממשלה מלעשות צעדים בלתי הפיכים בירושלים. אם כי, זה תלוי הרבה בדעת הקהל ובעזרה שנקבל מהציבור בעניין זה.

האם המאבק על יהוד מזרח-ירושלים אינו פוגע בהתפתחותו של החינוך הדתי בירושלים המערבית?

בקואליציה הנוכחית חל מהפך בתפיסה של העירייה בנושא החינוך הדתי. הקפדתי על כך שהפתרונות יינתנו לכלל החינוך הדתי. למשל, ב־1993 התקציב לשיפוץ הממ"ד עמד על 250 אלף ש"ח. ב־1994, בתחילת הקואליציה הנוכחית, בוצעו שיפוצים ב־8.5 מיליון ש"ח, וב־1995 ייעשו שיפוצים בסדר גודל של 11.5 מיליון ש"ח. התיכונים הדתיים בירושלים והאולפנות המנוהלות בידי עמותות (ברובם) הוכרו על-ידי העירייה ומקבלים 350 ש"ח לשנה בעד תלמיד והם נהנים מסעיפי התוכניות החינוכיות וההצטיידות. השקענו מאות אלפי שקלים לתוכניות הטכנולוגיות וכמו־כן ניתנים פתרונות דיור למוסדות הנ"ל. (למשל, ניתנו ששה מבנים לממ"ד) בקיץ 1994 הולפנו ציוד ל־16 מעבדות של בתי ספר ממ"ד ובמהלך 1995 נסיים את המלאכה ונוליף לכל האחרים. אנחנו נמצאים בעיצומו של מהלך למיחשוב של כל בתי הספר הממ"ד שהחל עוד ב־1994 ויסתיים ב־1996.

לסיכום: היום השתנה. מינהל החינוך קשוב יותר לבעיות החינוך הדתי ודלתו פתוחה, דבר שלא היה לנו ב־27 השנים האחרונות. שכרנו את שרותיה של חברה, אשר מתפקידה לבדוק ולהמליץ, כיצד ניתן להביא את כל הממ"ד להתאמה לפרופורציות הבינוי והשרותים הנהוגים בבתי הספר הכלליים. ראש העיר קיבל על עצמו לתקן את העיוותים תוך 3 שנים.

ואחרי כל זה נשאר תקציב לתנועות הנוער הדתיות?

אנו נמצאים היום באמצע תכנון ובנייה של שבעה סניפים לתנועות נוער דתיות. 5 מיועדים ל"בני עקיבא" ו־2 ל"עזרא". אנחנו רואים בתנועות הנוער את ספינת הדגל של הציבור הדתי לאומי ומשום כך כל הקצבה אינה נראית לי מספקת ובשנים הבאות נשתדל להגדיל את ההקצבות המיועדות להן.

ואיך היחסים הפנימיים בתוך סיעת המפד"ל בעירייה?

הסיעה מגובשת ועובדת בהרמוניה. כל אחד פועל בתחומו וללא כל חבושה כל אחד עושה חייל בנושא שעליו הוא מופקד. הציבור הדתי-לאומי בעיר מרוצה מכך שישנם ארבעה חברים פעילים בעירייה ויש לו עם מי לדבר ואת מי לפגוש. זו לא תהיה יומרה לומר, שהמפד"ל היא דוגמה איך שסיעה [illegible] צריכה לעבוד.

ומה קורה בתחום התרבות הדתית ולא רק?

אני פועל לשנות את האופי התרבותי של העיר. לא צריך להתבייש בתרבות היהודית על כל גילוייה. במסגרת של טדי קולק השקיעו מיליונים, כדי לייבא הצגות ומופעים אליטיסטיים של כל מיני גויים מכל העולם. שכחנו משום מה, שיש לנו תרבות משלנו, שבהחלט ניתן להתגאות בה. לקראת התצוגות לציון 3000 שנה לירושלים אני עושה ככל יכולתי שיראו בהן יותר יהדות, יותר ציונות ויותר חומר ישראלי מקורי. כל ההפקות הללו מבורגנזיה וגרמניה אינן נראות לי, במיוחד כאשר הפתיחה היא ב"עיר דוד".

ואיך ההרגשה להיות מופקד על כל כך הרבה מיליונים?

הכל נעשה על-פי אמות-מידה ציבוריות. אני לא מטיף מוסר לאחרים, רק מראה בעצמי כמו היום יום, איך אפשר לנהל אותה ואפילו האופוזיציה יודעת להעריך זאת. זו הרגשה מיוחדת לנהל עיר כירושלים, שכל אבן שאתה מזיז בה – אתה נתקל בהסטוריה של האבות והאמהות והנביאים. אני חש בכל צעד שאני עושה, כי ניתנה לי זכות מיוחדת לעשות למען ירושלים ואני נזהר מאוד מאוד שלא לאכזב את עצמי ולא לאכזב את שולחי.

שמחו את ירושלים

עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים

האו"ם כזירת המאבק על ירושלים

מאת יעקב אדלשטיין

הווטו שהטילה ארה"ב במועצת הביטחון של האו"ם, כדי למנוע קבלת החלטה אנטי ישראלית בעניין הפקעת הקרקעות בירושלים, שהוצעה על ידי גוש המדינות הבלתי מזדהות, מוכיח, כי בזירת האו"ם עומדת עדיין ישראל במצב מבודד, למרות תהליך השלום במזה"ת.

מעמדה של ישראל באו"ם בנושא ירושלים הוא מסובך ומסוכן. רק הווטו האמריקאי הציל את ישראל מהחלטה מדינית קשה במועצת הביטחון, שהיתה מטילה כבלים על שליטתה של ישראל בירושלים. זאת בניגוד להתייחסות הבינלאומית לנושא ירושלים בימי שלטונה של ירדן בירושלים המזרחית. מעת שסיפחה ירדן לשלטונה את מזרח העיר ועד 1967, לא היה שום דיון במוסדות האו"ם בנושא השליטה הירדנית על המקומות הקדושים. זוהי התנהגות של איפה ואיפה מצד הקהילייה הבינלאומית, למרות שירדן אסרה על יהודים להתפלל ליד המקומות הקדושים ליהודים בירושלים והלישה את [illegible] בעיר.

הגוש הערבי ראה את זירת האו"ם כזירה טבעית למערכה הערבית על ירושלים. בגופי האו"ם היה לערבים רוב אוטומטי, שהתבסס על קולותיהן של מדינות האיסלם, המדינות הקרויות "בלתי מזדהות" והמחנה הסובייטי, עד לפירוקו. הדיונים הראשונים באו"ם בעצרת הכללית של האו"ם שכונסה ביוני 1967, מיד עם סיום מלחמת ששת הימים, ביוזמת מדינות ערב, שנסתייעו בגוש בריתן. מטרתן היתה לאלץ על ישראל נסיגה לקווים שלפני המלחמה, כפי שהשיגו זאת בעצרת הדומה שהתכנסה בשנת 1956, לאחר מבצע קדש. אולם הפעם הם נכשלו והעצרת לא קיבלה כל החלטה בעניין נסיגת ישראל.

הגוש הערבי לא הרפה מהמסע בזירת האו"ם, ותוך עשרה ימים, בחודש יולי 1967, נתקבלו ברוב מוחץ שתי החלטות בנושא ירושלים, שקראו לישראל לבטל את כל הצעדים שנקטה "לשינוי מעמד העיר", ולהימנע מכל פעולה נוספת בעתיד. היו אלה ההחלטות העקרוניות הראשונות שנתקבלו בעצרת, שהיתה אמורה להתייחס לתוצאותיה של מלחמת ששת הימים בכללותן. ישראל דחתה החלטות אלה כחד-צדדיות והצביעה על מדיניות של שוויון, סובלנות ופתיחות, שהונהגה על ידה בירושלים. בהקשר למדיניות זו הסכימה ישראל לקבל בירושלים בשנת 1967 שליח מיוחד של מזכ"ל האו"ם, הדיפלומט השוויצרי, ארנסטו טלמן. השליח בא ודיווח על מצב רגיעה בעיר המאוחדת ועל הפעלת חופש גישה מוחלט למקומות הקדושים בירושלים, תוך הבטחת סידורים נוחים לאבטחתם.

העימות הערבי עם ישראל בנושא ירושלים מעוגן, אמנם, [illegible] המדינית הערבית הכללית, אך הוא ניכר בייחודיותו מבחינת האינטנסיביות המושקעת בו והיכולת לגייס מספר רב של תומכים גם מחוץ למעגל התומכים המסורתיים במחנה הערבי. ריבוי הפעילות הערבית בנושא ירושלים מבוסס במידה רבה על פוטנציאל הקלות שניתן לגייס בעד החלטות אנטי ישראליות בזירה הבינלאומית בנושא זה.

כל אירוע בירושלים מנוצל מיד על ידי הערבים לצורך גינוי. בשנת 1969 הוצת מסגד אל-אקצה בידי אוסטרלי נוצרי בלתי שפוי. בירושלים נקטו בכל האמצעים כדי להשתלט על הדליקה ולמנוע התפשטותה. אף על פי כן העבירה במועצת הביטחון החלטת גינוי נגד ישראל על הצתת החלטות קודמות בנושא ירושלים, שגם ניסתה ליצור קשר בין עמדתה המדינית של ישראל לבין מעשה ההצתה לכשעצמו.

חזית שנייה נגד ישראל בעניין ירושלים נפתחה באונסק"ו, ארגון האו"ם לחינוך, מדע ותרבות. המחנה הערבי האשים את ישראל שהיא פוגעת באתרים דתיים, תרבותיים וארכיאולוגיים ומבצעת חפירות בעיר העתיקה. שיקום הרובע היהודי הוצג כחלק מהריסת עתיקות. גופי אונסק"ו נענו לתביעה הערבית לשגר לירושלים מדי שנה מומחה כדי לבדוק את המצב. ישראל שיתפה פעולה עם השליח הזה כדי להכחיש את השקרים הערביים בעקבות ביקור אובייקטיבי. הדו"חות של מומחי אונסק"ו אכן היו חיוביים מבחינתה של ישראל. מומחה הולנדי, ד"ר ה. ריניק, שנשלח לישראל, כתב בדו"ח שלו כי לישראל הזכות לחשוף את הכותל, לדאוג לניקוזו וכן לערוך חפירות ולשקם את הרובע היהודי. גם מומחה אחר שבא בעקבותיו, פרופ' א. למר מבלגיה, ציין שהחפירות בירושלים מתבצעות ברמה מקצועית.

תיאום עם ירדן

בהחלטה על חלוקתה של ארץ ישראל שנתקבלה בנובמבר 1947 קבע האו"ם שירושלים תהיה איזור בינלאומי, "קורפוס ספרטום". בהתאם לאותה החלטה

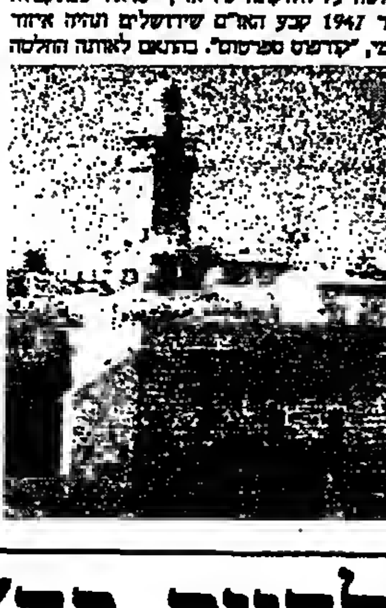

הוציא האו"ם לאחר מלחמת העצמאות, במהלך שנת 1949, תוכנית מיוחדת הנוגעת לירושלים. לפי תכנית זו, פרי עבודתה של ועדה בינלאומית בראשותו של הצרפתי גרן, נותרו בידי הישראלים והערבים זכויות מוניציפאליות על השכונות השונות. העיר בכללותה והמקומות הקדושים אמורים היו להיות תחת סמכות שלטונו של נציב עליון מטעם האו"ם, שינהל את העיר בעזרתה של מועצה מקומית. המתווך מטעם האו"ם, הרוזן השבדי פולקה ברנדוט, שנרצח אחר כך על ידי אנשי הלח"י, פעל למלא אחרי החלטה זו.

הישראלים והירדנים העדיפו את המציאות שהשתררה בתום מלחמת העצמאות, שעל פיה חולקה העיר בהתאם למצב העובדות בשטח. בגנזכו של משרד החוץ מצויות עדויות רבות לתיאומים בעל פה בין נציגי ירדן לבין נציגי ישראל לצורך מאבק משותף נגד העלאת נושא ירושלים על סדר היום של האו"ם. עמדת ירדן בשנת 1948 יצרה פיצול בעמדה הערבית כלפי ירושלים. העמדה הירדנית היתה הכרה בחלוקה דה-פקטו כפתרון הטוב ביותר לבעיית ירושלים, ובכך לא היתה רחוקה מעמדת ישראל. בעוד העמדה הכלל-ערבית היתה בעד מעורבות האו"ם בירושלים. לאחר 1967 שינו הירדנים את עמדתם ויישרו קו עם העמדה הערבית כלפי ירושלים.

המהלך הערבי להעלות את נושא ירושלים בכל בימה בינלאומית, כדי להביך את ישראל, לא פסק. הזירה הבינלאומית נתגלתה כנוחה לנושא זה, שכן מדינות רבות בעולם מעוניינות בירושלים כעיר בינלאומית. ארגון הוועידה האיסלמית הקים בשנת 1975 ועדה מיוחדת לעניין ירושלים, בראשות מלך מרוקו. נושא ירושלים הועלה גם בכנסי המדינות הקרויות "בלתי מזדהות". בזירות אלה, כמובן, נתקבלו החלטות המגנות את ישראל [illegible]

נושא ירושלים עלה גם בתהליך השלום בין ישראל למצרים. בדיוני ועידת קמפ-דייוויד, בשנת 1978, לקראת סיומם, ניסתה מצרים להשיג התייחסות לירושלים במסגרת הצעת האוטונומיה לתושבים הפלשתינאים. ישראל דחתה ניסיון זה על הסף. לבסוף הוסכם, כי שני הצדדים יציגו את עמדותיהם העקרוניות במכתבים שישוגרו לנשיא ארה"ב, ג'ימי קרטר. ראש ממשלת ישראל דאז, מנחם בגין ז"ל, העלה במכתבו לנשיא ארה"ב, מיום 17 בספטמבר 1978, את המהלכים שננקטו על ידי הכנסת והממשלה בשנת 1977 בדבר איחוד העיר בירת ישראל. לעומת זה, תבע נשיא מצרים במכתבו לנשיא האמריקאי, כי "ירושלים הערבית תועמד תחת ריבונות ערבית, כחלק של הגדה המערבית, וכי יבוטלו כל המהלכים לאיחוד העיר שננקטו על ידי ישראל", אם כי תמך בעיקרון שירושלים תישאר בלתי מחולקת, ותתנהל בפיקוח עירייה ערבית-ישראלית. מצרים סירבה לקיים בירושלים את שיחות האוטונומיה.

במאבק על ירושלים ניצבים העם היהודי ומדינת ישראל לא רק מול מדינות ערב, כי אם גם מול אינטרסים של הכנסיות והאיסלם, ולמעשה מול גורמים מדיניים בינלאומיים.

הבלמים לכירסום הרוב היהודי

מאת יצחק דויטש

שמירת הרוב היהודי הגדול היא מפתח להבטחת עתידה של ירושלים השלמה. הדבר אינו מובטח כלל. נשקף לו איום מצד מגמות הריבוי הטבעי וההגירה גם יחד.

בשנת 1967, עם איחודה של ירושלים, מנתה העיר 266,300 נפש, שהתפלגו 74.2% יהודים ו־25.8% לא יהודים. מאז היחס בין שני חלקי האוכלוסייה הלך והשתנה בהדרגה, כאשר שיעור היהודים בה פוחת, ואילו שיעור הלא־יהודים עולה. הילודה באוכלוסייה הערבית במזרח ירושלים היתה גבוהה מאוד עם איחוד העיר, ואף בשנת 1970 היא עמדה על 37.8 לידות לאלף נפש, לעומת 20.7 לידות לאלף נפש באוכלוסייה היהודית בירושלים. מאז חלה ירידה מסויימת בילודה באוכלוסייה הלא יהודית תוך עלייה בילודה באוכלוסייה היהודית, אבל עדיין היא היתה גבוהה בהרבה מזו של האוכלוסייה היהודית. הירידה בילודה באוכלוסייה הלא־יהודית בירושלים נבעה מעליית רמת החיים של אוכלוסייה זו.

בשנת 1987 הגיעה הילודה באוכלוסייה הלא־יהודית לשיעור הנמוך ביותר מאז איחוד העיר: 24.4 לידות לאלף. אך בשנת 1988 חל מפנה בשיעורי הילודה באוכלוסייה הלא־יהודית בירושלים, כאשר ברור כי מפנה זה הוא אידיאולוגי. היתה זו שנת האינתיפאדה. מאז עלה שיעור הילודה עד אשר בשנת 1995 הגיע ל־51.6 לאלף, כפי שהיה עשר שנים קודם לכן.

★ המשפחות ברוכות הילדים בציבור הדתי והחרדי הן הערובה לירושלים המאוחדת בבירת ישראל ★ אילו לא היתה, חלילה, אוכלוסיה זו, היה צריך להמציא אותה ★

כתוצאה מכך השתנה בהדרגה היחס שבין יהודים ולא־יהודים. בשנת 1989 עמד חלקם של הלא־יהודים על 28.3% (לעומת 25.8% בשנת 1967), ואילו חלקה של האוכלוסייה היהודית ירד ל־71.7% (לעומת 74.2% בשנת 1967). העלייה הגדולה מברית המועצות הגדילה את הרוב היהודי במדינה וגם בירושלים. אולם קליטת העולים בירושלים היתה מצומצמת יותר מאשר בממוצע הארצי. ואף על פי כן בסוף שנת 1991 התחזק הרוב היהודי בירושלים ועלה ל־72.2%, ובמקביל חלקה של האוכלוסייה הלא־יהודית ירד ל־27.9%. מאז התחדש הכרסום, אף כי בשיעור נמוך, ובסוף 1993 היחס היה 71.7% : 28.3%.

הנס של העלייה מברית המועצות, אף כי בחלק גדול מההזדמנות שנוצרה עם פתיחת השערים היתה החמצה, שיפר את משקל האוכלוסייה בארץ, אך בירושלים תרומתו היתה מעוטה יותר. אבל עדיין תרומה משמעותית אף כי פוחתת מהתנועה של העלייה מארצות המערב לאחר מלחמת ששת הימים. נכון להיום הציפיות שמקור זה של העלייה מחו"ל, יתרום משמעותית ליחס בין קבוצות האוכלוסייה בירושלים הן מועטות בלבד.

תחזית מדאיגה

בשנתון הסטטיסטי לירושלים, בהוצאת מכון ירושלים לחקר ישראל ועיריית ירושלים, כלולה תחזית האוכלוסייה לירושלים, האומדן המתבסס על הנתונים הידועים הוא שבשנת 2010 תגיע אוכלוסיית ירושלים ל־817,500 נפש. האוכלוסייה הלא־יהודית צפויה להגיע, עפ"י תחזית זו, ל־251,300 נפש, שתעלה לשיעור של 31% מאוכלוסיית ירושלים באותה שנה. זו כמובן תחזית מדאיגה מאוד. מה שעולה ממנה הוא כרסום הדרגתי בחלקו של הרוב היהודי בירושלים.

מי שרוצים להבטיח את מצבה של ירושלים השלמה כבירת ישראל אינם יכולים להתייחס באדישות לתחזית זו. מכאן מאליו שתחזית זו בנויה על הנחות שאינן מקודשות כלל ועיקר ואפשר לעשות לשינויין, וממילא להגיע להתפתחות טובה יותר.

התרומה הגדולה של שומרי מצוות

התחזית מתייחסת גם להתפתחויות משניות: חלוקת האוכלוסייה היהודית לפי חילונים ולא־חרדים לעומת חרדים. עורכי התחזית אומרים, כי צפויה עלייה בחלקם היחסי של החרדים בקרב היהודים. אוכלוסיית החרדים צפויה להכפיל עצמה ולהגיע לכ־214,000 נפש, שהם כ־58% מהאוכלוסייה היהודית בעיר באותה שנה. מעיין בדברים במקצת אפשר להתרשם כי יש בהם מעין אזהרה או הצבעה על התפתחות דמוגרפית שיש להיערך לה. באותו זמן אפשר להיווכח כי בתחזית לגבי כלל האוכלוסייה מדובר בחילונים ולא חילונים ואפשר לשער כי הגדרת הלא חילונים כוללת יהודים דתיים, והודות לשיעור הילודה הגבוה יותר באוכלוסייה זו מגיע הממוצע לרמה הקיימת. בלעדיה הפער בילודה בין האוכלוסייה היהודית לאוכלוסייה הלא־יהודית היה גבוה יותר, וממילא גם הכרסום המתמשך ברוב היהודי.

במלים אחרות: מה שגורמים שונים מציגים כ"בעייה בהרכב האוכלוסייה היהודית בירושלים", או התגברות האוכלוסייה החרדית והדתית, היא למעשה מה ששומר על הרוב היהודי בעיר ומצמצם את כרסומו המהיר. זו זכותן של המשפחות היהודיות, הדתיות והחרדיות, ברוכות הילדים. אם הן לא היו, היה צורך להמציא אותן, ועכשיו צריך לטפח ולעודד אותן. כן ירבו.

הבעיה הדמוגרפית אינה מצטמצמת בירושלים בתחומה המוניציפאלי הנוכחי. עתידה היהודי, בטחונה, השקט שבה, כל אלה מושפעים ממה שקורה במרחב שלה, מה שאנו מגדירים כירושלים רבתי. השכונות וערי הלוויין גבעת זאב, מעלה אדומים, גוש עציון, אפרת במרכזה, הן העורף הטבעי של ירושלים. ראוי לשים לב שהמצב הדמוגרפי סביב ירושלים הוא קשה יותר עוד מזה שבירושלים עצמה: קיימים ריכוזים גדולים של אוכלוסייה ערבית בבית לחם, ברמאללה, באל־בירה ויישובים כפריים ערביים בצפיפות גבוהה מאוד באותו מרחב.

רק באמצעים בלתי פוסקים של משיכת אוכלוסייה יהודית לירושלים רבתי, עידוד משפחות ברוכות ילדים בכל חלקי האוכלוסייה היהודית הבטחת עתודות קרקע לבנייה בעיר עצמה וביישובי הלוויין שלה, אפשר יהיה להבטיח את ירושלים השלמה והמאוחדת כבירת ישראל.

בשבועות האחרונים בא לידי ביטוי כרסום רציני בעמדות הממשלה בנושאי ירושלים: גמגום ראש הממשלה עצמו בנושא העברת שגרירות ארה"ב לישראל, השלמה עם הפעילות הפוליטית ב"אוריינט האוס" והחלטת הממשלה כי לא תהיה עוד הפקעת קרקעות בירושלים בשנים הקרובות. אלה התפתחויות מדאיגות. אבל מה שחשוב יותר הוא מה שקורה בשטח. ככל שמספר היהודים בירושלים וביישובי הלוויין שלה יהיה גדול יותר, ומשקלם היחסי יוצב ויגדל, ירושלים תהיה בטוחה יותר ומבוססת יותר.

"אנחנו צריכים להיות פה"...

מאת יהושע מור יוסף

זה קרה במהירות ובאורח בלתי צפוי. שני תלמידי ישיבה לובשי שחורים נסו מפני רודפיהם הערבים שהלכו והתרבו לנגד עיניהם מרגע לרגע. מתי דן, שעמד נסמך עליו, זינק בזריזות לתוך החנות הערבית הסמוכה והושיט ידו אל מכשיר הטלפון. הוא החל לחייג אל מוקד הביטחון של הרובע המוסלמי, רובע הכותל. שני גברתנים ערבים קטעו את החיוג תוך שהם מבהירים בקשיחות – מכאן לא תתקשר. מתי יצא מהחנות, אבל אחוריו. את אם העניינים החלו להתבהר. כמה גברים ערבים שניהלו מרדף אחר תלמידי הישיבה טענו שהשניים, כנראה תלמידי ישיבת "שובו בנים", היכו ילד ערבי. רודפיהם הפסיקו את מרוצם והאימה משתזרת את מתי דן בסביבתה.

הגברתנים שלא אישרו להזעיק את כוחות הביטחון הם בניו של בעל החנות אותו שהשהו עד לאותו רגע. ניכר היה במתי דן שהוא נרגש ונפגע מהאירוע. "זה לא בסדר שלא נתנו לי להתקשר", אמר בתקיפות לסוחר הערבי. הוא השיב כי בניו לא הכירו אותו. מתי לא אכזב את הנידון הרוגע, וקבע בפסקנות, "זה לא בסדר", תוך שהוא מבהיר להם כי נפגע מהם כלפיו.

מתי דן, ממקימי ישיבת "עטרת כהנים" ומנהליה הראשיים של הרובע המוסלמי, או כפי שהוא מקפיד לקרא לו – רובע הכותל, השתהה ארוכות במקום תוך שהוא מסביר ל"שבאב" שהאינטרס של היהודים והערבים הוא לחיות בעיר בשלום.

חיים לא קלים

שעה ארוכה עד לאירוע שהסעיר את האיזור, שוטטתי עם מתי ברובע הכותל. תוך כדי הצביע תשומת לב לעוד בית ועוד מבנה שגרים בו יהודים. אלף נפש מונה היום ההתיישבות היהודית ברובע הכותל. הם מתגוררים בשער גליציה, בבית העדה המערבית וליד שער הפרחים. שבע משפחות גרות בביתו של אריאל שרון ברובע הגיא ובעוד מקומות בעיר העתיקה. חיים לא קלים. כל תנועה בתוך הרובע ממנו ואליו נעשית עם מלווים חמושים. בשבת העניין הפך קשה־יותר. יש להודיע לפני כניסת השבת על מועדי הלווי המבוקשים.

בכל בית מכשיר קשר, באמצעותו מבקשים, בנימוס רב ובסבלנות ראויה לציון, באמכות. "יש לי אורח שצריך להגיע מבית העדה המערבית לרובע" מודיע יוסי כהן כשסיימתי את ביקורי בביתו בבניין העדה המערבית. בכל בית מותקן לחצן מצוקה.

ביום שני האחרון ערכתי ביקור של מספר שעות ברובע המוסלמי – רובע הכותל. באותן שעות ממש נעשה המערכת הפלילית סביב הבוקש הפרינוי הגדול ביותר במזרח התיכון – ירושלים. סימני שאלה ניתזו מעל ראשה של הבידה ובשכת עולם כמנהגו נוהג. מתי דן הובילני מביתו אל ישיבת "עטרת כהנים" המצויה ברובע הגיא. בדרך לא היה כמעט ערבי אחד שמתי לא לחץ את ידו בחמימות ושאל לשלומו.

ביום שנים במורדות רחוב הגיא מכריד מתי את רז כמי שהוא מעיק על מכבוד השכן. משם מפעיל מתי את קשריו בעירייה כדי שיתקנו את התקלה.

הסוחר הערבי, מתבדח מחזיק בידיו את "בית הנר", ביתה של משפחה יהודית שנאלצה בשל הפרעות תרצ"ו לעזוב את המקום. מתי דן מסרב להרחיב מעט בעניין "הקדש הנר". רכישת בתים מערבים היא עניין שצנעה יפה לו.

הבפה בחנות הסמוכה מפציר בנו להכנס ולשתות קפה, מתי מבטיח שבבוא פעם אחרת. "הנה זה דוד זה של ג'ורג' הבשר" מצביע מתי בפני את הרוקח ברובע הכותל. הרוקח ממהר להבהיר כי הוא טרוד במלאכתו כל היום. "תן לי בבקשה משהו לפצע" מבקש מתי והרוקח ממהר להגיש לו תרופה כלשהיא תוך שהוא מפרש את הוראות השימוש: "ארבע פעמים ביום". "וכמה פעמים ליהודי", שואל מתי. "פעמיים" משיב בחיוך הרוקח של הבס. הערבים לו יכלו היו מסלקים את כל היהודים מרובע הכותל ומהעיר העתיקה כולה כפי שכבר עשו בעבר באלימות רבה. אולם מתי דן רואה בחזון את כל העיר העתיקה לרבעיה השונים מיושבת ביהודים.

להפיל החומות הפסיכולוגיים

כדי שהרובע היהודי יוסיף על מכונו ורוח ישוב יהודי בכל חלקי העיר העתיקה. הרובע היהודי לא יעמוד כיחידה עצמאית. ברגע שאתה מוותר על המגורים בכל חלקי העיר העתיקה, חילקת את העיר.

"צריך להפיל את החומות הפסיכולוגיים שיש הרבע הבע נוצרי והרבע מוסלמי".

מתי דן מסביר כי התפוררות ההתיישבות היהודית בעיר העתיקה החלה בפרעות תרפ"א 1921. אז נהג האב דובוטינסקי שהיה מפקד ההגנה בירושלים הוראה לעזוב את "חצר גליציה" בה מתגורר היום מתי.

חצר גליציה, נרכשה על פי הוראתו של הרב אליהו גוטמכר, מראשי הרבנים של הציונות הדתית באותם ימים, והמימון קשת פריזנות שהיתה בגליציה. את הבית בו מתגורר כיום מתי דן רכש ערבי מיהודים בעקבות הוראה של דובוטינסקי לעזוב את חצר ביכיבה ביטחונית. מאז הלכה והתחזקה נטישת היהודים של העיר העתיקה עד להתמוטטות המוחלטת במלחמת תש"ח.

גם כשאני מתארח אצל רעיה ויוסי כהן התושבים הראשונים שבאו להתגורר ברובע הכותל ומביטה המציאות השלווה לגבאה שהיא המכפבה. בבוא לפני מספר רקות כאן והוא קרוב לחזאי שכן עינבי דהי אבן גדולה הכבודה לעבר גג היהודים בבית העדה המערבית תיפץ חלון גדול. כנס לא נפגעו האנשים ששהו שם.

אי אפשר להשאיר את הילדים לבדם בחופשה בשל הבעיה הביטחונית. מקום כבית לשחק אין, לא נותר להם אלא הגג. בין הכיפות המעטרות את בתי הרובע נותרו אי אלו שטחים פנויים מוקפים בקפה הגדרות ביטחון. שם פורקים ילדי העיר העתיקה את מרצם. "גן שיהה" לפחות מגובה על גג בית המבצא [illegible] אכסא. המראה יש להודות בהחלט מרהיב. יש להביע התגונת מתארת כאותי הילדים מה ניצב שם בעצמי הנה צריך להבנות באותו מקום בהחלה בימנה.

למעלת הזקן הכשר...

בביתם של רעיה ויוסי כהן תלויה על כותל הכניסה האפרפר כתובת "זכור לטוב למעלת הזקן הכשר כמייר רוחמים חסא צדוקי עטרת לקרי". אותו זקן כשר נתגבה על עולי מרוקו – המכורים שהתיישבו בבית זה בעיר העתיקה לפני מאה והמישים שנה.

הבניין בו גרה רעיה כהן, בית העדה המערבית כלל בתוכו משרה ומקוה, אגב, נתגלתה במקוה בעבודות שיפוץ שנערכו במקום לפני כמאה שנים.

כשאני מבין כי התנאים בבתים אלה בהחלט בלתי מתאימים למגורים, רעיה מפתיעה אותי בתשובה קשה ומביכה. "במשך עשר שנים מאז באתי להתגורר כאן שלושה חודשים לאחר נישואי, עצרני הקב"ה מלדת. אולי הוא עשה כן כדי להקל עלי את הקשיים הכרוכים במגורים במקום זה".

"צריך מסירות נפש כדי לגור כאן, היא מודה. "אני אוהבת את שאני עושה פה".

לבעיות הפסיכולוגיה השקט בחוד לכולם שברגע אחד עלולה לפרוץ התלקחות מחודשת ביחסים בין התושבים הערבים לתושבים היהודים. יחסים שבעבר ראו עליות ומורדות. עם פרוץ האינתיפאדה סבלו יהודי העיר העתיקה מהתנכלות קשה של שכניהם הישמעאלים. סבלו ברוחניה כדי לא להגיע לסתירות. הנה פה נרצח אלחנן אתאלי הי"ד ופה נרצח אליהו עמדי הי"ד. אומר מתי דן.

ראשוני השבים לרובע

ישיבת "עטרת כהנים" בראשותו של הרב שלמה אבינר שוכנת במבנה ששימש בעבר את ישיבת "תורת חיים". אנשי "עטרת כהנים" מראשוני השבים לגור ברובע הכותל לאחר מלחמת ששת הימים, הקדימו אותם במעט, אנשי "איגוד לוחמי ירושלים", שהקימו עם שחרור העיר "מצייר" במקום. הם הגיעו למקום בעקבות הנשיא לעבצה. חיים הרצוג, שהיה המושל הראשון של ירושלים. להרצוג נודע שיש ערבי המחזיק את מפתחות בניין "תורת חיים" והוא מוכן למסור אותם ליהודים. הרצוג שיגר אנשים לוודא שאין מדובר בפח שטומנים לו. הוא נפגש עם הערבי שמסר המפתחות ושאל אותו אם לא חשש לשמור על המבנה ששימש את היהודים. הערבי אמר כי יותר משמשר על הישיבה היא שמרה עליו.

היום לומדים שם עשרות תלמידי "עטרת כהנים" בראשות הרב שלמה אבינר, הסכונה האחרונה הרוחנית הגדולה של גואלי העיר העתיקה.

קול התורה שוב נשמע במבנה העתיק. בארונות עץ בכויים התלויים בישיבה ספרי תלמוד והלכה ששימשו את עמלי התורה באותם ימים של לפני יותר ממאה שנה.

★

עשרים ושמונה שנים מלאו לשיחרורה של עיר הקודש. הזמן בעת הזאת הולכים ומתעצמים סימני השאלה המרחפים בשמי העיר שחוברה לה יחדיו. החלטת הממשלה לקבל את דרישות הערבים לבטל הפקעות עליה החליט כבר, ולא להפקיע עוד אדמות בירושלים פוגעה בקונצנזוס הלאומי, כי ירושלים תישאר מאוחדת לנצח נצחים.

דרישת ציון

מאת הרב יהושע כ"ץ

א.

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו".

עדיין לא שכחנו, בני הדור ההוא, את שחרור ירושלים העתיקה וסביבותיה, לאחר קרבות גיבורי ישראל – מלווים במלאכי ה' צבאות – ביום ד' וביום כ"ח באייר תשכ"ז. נתקיים בנו "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם" נחלתם – שהפכה ל"נחלת גויים" זמנית, את שטחי יהודה ושומרון ובמרכזם ירושלים עיר קדשנו ותפארתנו. הקב"ה הגיד לנו, ואנו נשמיע בקול, כי לא ליסטים אנו שכבשנה, אלא "ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" (עפ"י מאמרו הידוע של ר' יצחק ברש"י בקטע הראשון על התורה).

ראינו אז לעינינו משהו מעין "פתאם יבוא האדון אשר אתם מבקשים" (מלאכי ג); וחשבנו שהנה ה"עומד אחר כותלנו" ה"מציץ מן החרכים", עומד להתגלות, ו"אור חדש על ציון" כבר מתחיל להאיר.

אמנם ודאי עיכבו, ומי יודע אם לא אנו שהחמצנו את השעה האדירה – אולי משום שלא היו לנו די זכויות; אפשר משום שלא התעוררנו – מתוך אהדות מלאה – להתחזקות, לעלייה, להיות ראויים ל"ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו".

אולם מאז כ"ח אייר תשכ"ז זכינו שהעיר שהייתה "חרבה מבלי בניה" הבזויה והשוממה, השתחררה מעול זרים, ונבנתה כולה לתפארת, והמקום ממנו "מעולם לא זזה שכינה" – משמש מרכז השראה וחיזוק להמוני בית ישראל. על כך אנו מודים, מהללים ומשבחים.

עם זאת רואים אנו לאורך השנים ובמיוחד בימים אלו, שהעמים לא מוכנים עדיין לקבל את בעלותנו על ירושלים. ואם הפיצו אותנו כרודים "ארץ ישראל הכבושה", נראה שאפשר לכלול בזה גם את ירושלים. הביטו וראו את המאבק הבלתי נלאה כנגד הרחבת הבניה בירושלים, ויהודים מאתנו, פורקי אמונה, המסכימים לדיון הזר המתריה, שירושלים – כביכול – לא רק שלנו, וזה מעורר דאגה גדולה מהחשש מפני העמים.

מתקיים בנו "וגילו ברעדה" (תהלים ב).

ב.

בימים בהם נשתחררה העיר, מן הסתם יש "סגולה" בזמן (עפ"י רמח"ל) להתעוררות הקשר עם ירושלים וזכרונה מימי בניינה המפוארים, ימי עבודת המקדש, ימי מלכות הסנהדרין הגדולה; ואחורה – ימי מלכי בית דוד.

מודעים אנו לחשיבות הגדולה שיש לקשרי הזכרון בעבותות אהבה למטרופולין של מלכו של עולם.

בפרק קלז בתהלים "על נהרות בבל" נקבעה סיסמתנו: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי". רש"י כתב שם כי "כנסת ישראל אומרת כך". ומכאן המקור לעשיית זכר לחורבן, ובמיוחד בעת שמחה, העלולה להשכיחו.

ויש להבין, מהי תכלית זכרון זה?

פתרון נמצא במשנה (ר"ה פרק ד וסוכה פרק ג): התקין רבן יוחנן בן זכאי (בדור החורבן השני) ליטול לולב כל שבעה – "זכר למקדש". כמקור לעשיית זכר למקדש – המופיע במקורות נוספים, ביחס לעניינים שונים – מביאה הגמרא פסוק מירמיהו (פרק ל): "כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך נאם ה', כי נדחה קראו לך ציון היא דורש אין לה"; ומכאן למדים "דבעי (=שצריכה) דרישה". כלומר, מביקורתו של ירמיהו (על דור החורבן הראשון) – למדים כי שומה עלינו לדרוש את ירושלים; ומהגמרא המביאה זאת כמקור ל"זכר למקדש" נבין כי דרישת ירושלים היא מטרת ה"זכר"; ומהי דרישה?

הרמב"ן אומר בבראשית על הפסוק (בפרשת תולדות) "ותלך לדרוש את ה'": "ולא מצאתי דרישה אצל ה' רק להתפלל", והוא מביא כמה פסוקים המורים על כך. הרמב"ן אמנם מדבר על דרישת קירבת־ה', אבל בדור שיכולים אנו להרחיב דבריו ולומר שגם דרישת ירושלים משמעותה זהה; בקשת קרבת ה' דרך ירושלים! נמצא שמטרת זכרון ירושלים היא הדרישה אל ה' שיבנה אותה, ושתחזור להיות משכן לשכינה, מרכז לעבודה ולעלייה, מעיין למשפטי התורה.

כאן יש לציין את הפסוק המיוחד "כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו" (תהלים קב). פסוק זה הובא בסוף כתובות כמקור למנהגו של ר' חייא בר גמדא, שהיה מתפלש בעפרה של ארצנו הקדושה.

רש"י בתהלים מביא מדרש אגדה: "כשיצא יכניה וגלותו נשאו עמהם מאבני ירושלים ועפרה לבנות להם בבבל בית כנסת". הם ראו בזה "זכר" "כי רצו... את אבניה ואת עפרה".

וכאן נראה לפרש, שכשם שהמילה דרישה משמעותה הפשוטה לדרוש, לבקש בתוקף, והוראתה בתנ"ך לבקש קירבת ה' בתפילה; כך גם המילה "רצו" משמעותה הפשוטה שיהיה להם רצון, אבל הוראתה העמוקה היא תפילה. ובכן "רצו עבדיך את אבניה" זכר זהו ל"דרוש לה'": בקשת חזרת השכינה. ההתפלשות בעפר של ר"ח בר גמדא, ביטוי לצער גלות השכינה והתחנונים לחזרתה.

בכל התפילות, בימות החול, בשבתות ובמועדים, וכן בברכת המזון, אומרים אנו בקשות על בניין ירושלים השלם: על השבת העבודה והחזרת השכינה. נשתדל שלא תיאמרנה מן השפה ולחוץ. כשם שעלינו "לדרוש את ה'" בתפילה, שהיא עבודה שבלב, כך עלינו לדרוש את ירושלים עם כל הלב.

ג.

"ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך". "הטובה – זו ירושלים", וכן (עפ"י ברכות מח): "ההר הטוב הזה והלבנון", "הטוב" – זו ירושלים ("והלבנון" זה ביהמ"ק – שמלבין עוונותיהם של ישראל). כידוע, כאן המקור לברכה השלישית שבברכת המזון.

מוטל עלינו להכיר בטובה, ולדרוש – בתפילה את ההר הטוב והלבנון, כי ירושלים צריכה דרישה.

אולי אפשר לפרש פסוק (במגילת אסתר) הנאמר על מרדכי – אשר גלה בגלות יכניה הנזכרת – "דורש טוב לעמו" שהתפלל על טוב, על ירושלים. כי ידוע שבניין המקדש התחיל או הפסק בגלל התנכלותם של המן ובניו ורעיהם; ומרדכי דרש אותה – למען עמו. "ודובר שלום לכל זרעו", מרדכי דובר שלום, מסכים דברי שלום, שאיפת השלימות, הבאים ביחד עם תפילתו – דרישתו את "הטוב". וזה מרמז לנו שאין שלום בלי ירושלים, כי שם מקור השלימות לכל זרע ישראל.

בימים אלו בהם "על ירושלים ידו גורל" (עובדיה) עלינו לזעוק זעקה גדולה ומרה; לדרוש את ירושלים ולרצות את אבניה, ולדבר על מהו השלום, שאינו רק שביתת מלחמה, אלא קירבה שלימה אל "מלך שהשלום שלו".

הדורשים את ירושלים בתפילה, ורצו את אבניה ואת עפרה יחוננו – מפני שאיפתם לקרבת ה' דרך העיר אשר בה בחר; להם העוז לדרוש בריש גלי מהאומות ומ"המנהיגים" – תועי דרך בארצנו הקדושה:

אל תעיזו לפגוע לא בקדושתה ולא בשלמותה של מטרופולין של מלך. חזקו בדקה ומלאוה בתכנים של קדושה: תנו לילדים ולילדות לשחק ברחובותיה, שחוק של שמחה וטהרה. תנו לה להיבנות בתנופה אדירה, והיא תתפשט עד למעלה ארזים, וכן מכל רוחותיה, לירושלים רבתי עם.

ויהי רצון מלפני מלך שהשלום שלו שנזכה במהרה לבניינה השלם של ירושלים השלימה, לשלימות העם ולשאיפה שלימה לשלימות הארץ.

את ירושלים אנו דורשים ולירושלם – יראה שלימה – אנו מקווים.

(הכותב הוא רב העיר מעלה אדומים)

ירושלים וסביבתה. מתוך מפה מצוירת מאת רבי חיים שלמה פיניא איש צפת. 1875

חיים חמיאל

בְּיוֹם יְרוּשָׁלַיִם

א

כל שיריו אמץ
אחד בו התגנן –
השיר – ירושלם;
כל שיריו
לספי רגשו
מרך;
אחד לבי שבה,
מתוך.

ב

אחד לבו שבה,
מן השירים,
כחל אש לוחש –
הוא האמנה
רוחש:
שיבוא
ויחוננו,
ויחדש.

ג

שיבוא:
ומנגניו ישל,
כל שיכל:
אחד קורא:
הנני:
הנגע לשיר
שיר של משורר:
לחשוף רוח,
ולצרפו לזר.

ד

משורר,
הוא משורר,
אל שירו חוזר,
אם שנים עברו,
את שירו אוהב;
עת רצונו ימצאלו
ופנה חמה
בלב.

ה

ופנה חמה
לשיר,
כי בא עתו,
רוחו בה להעיר,
פרחי רגשו,
אשו,
ישא
בה להאיר.

ו

להאיר
ימים של חול,
ושבתי –
שירי, זיוו,
קסם שחור העין,
רקיעים תוכו,
מעולם ועד
ירושלים.

ז

ירושלם,
עיר ואם,
בה רואות עיני,
את אורות השיר,
שיר מזמור,
מאיר,
אורך,
ליום שבה.

ח

כל שיריו אמץ להתרונן,
אחד לבו שבה בקש להתקן:
שיבוא מי שיבוא וישורר,
מנגנים ישלף שירו ויצרף לזר:
משורר הוא משורר אשר שירו חוזר,
ובאש רגשו ישא, יאיר ויעורר:
שיר זיוו קסם שחור העין,
שיר מזמור אור שבתה ביום ירושלים.

מן המצור

מאת בנימין בר"א ריבלין

על שנים עשר החודשים האחרונים של הרב מאיר בר־אילן ז"ל כבר כתב ר' יצחק אריגור ז"ל בספרו "אילן ונופו" (הוצאת מוסד הרב קוק, תשי"ב), חלק רביעי. ארבעת הראשונים מאותם שנים־עשר החודשים היו ימי הקרבות הקשים והמצור הקשה שהיו בירושלים בימי מלחמת הקוממיות בתש"ח. ביתו של הרב בר־אילן ומשרדי המרכז העולמי של המזרחי, שהוא עמד בראשו, היו בירושלים, ובהם הוא דר ופעל בכל ימי הקרבות והמצור. רק בס"ז בסיון, אחרי שהיתה הפוגה בקרבות, בא לתל־אביב והשתתף בארבע ישיבות מועצת המדינה הזמנית והיה בוחן ראש המדברים בענייני ירושלים, שהיו בידוע יגעים ביותר באותם הימים.

"הטרידה אותו מאוד שאלת עתידה של ירושלים. על פי החלטת החלוקה של האו"ם היתה ירושלים צריכה להיות עיר בינלאומית. הוא סבל יחד עם כל תושביה את מוראות ההתקפות הקשות עליה. מאוד חשש לעתידה של העיר וביקש דרכים להצילה מחורבן... לבו היה מלא דאגה מפני האפשרות שירושלים העתיקה תהפך לביתו של עבדאללה מלך ירדן, גם אם ירושלים החדשה תישאר בתחומה של מדינת ישראל. אך כאשר נתברר לו כי הרוזן ברנדוט, המתווך מטעם, הכריז כי ירושלים תהא ערבית וכי האו"ם לא נקף אצבע למניעת הפגזת העיר, חזר בו מתביעתו זאת, הודה בפומבי בטעותו והצטרף לדרישה להכריז על ירושלים כבירת ישראל" ("הרב מאיר בר־אילן – דמותו של מנהיג", מאת דוד שמש, ירושלים תשל"ט, עמ' 73).

בתיקי תש"ח של המרכז העולמי של המזרחי, המצויים בגנזך הציונות הדתית בירושלים, יש מכתב שכתב יהודי ירושלמי ושמו מרדכי ניימן, ב־ד' בתמוז תש"ח, אל הרב ברלין (שאז עדיין לא שינה את שם משפחתו לבר־אילן), והעתק של מכתב תשובה של הרב ברלין מד' בתמוז תש"ח. היו אלה ימי הקרבות הקשים ביותר בירושלים, והמכתבים נכתבו בוודאי ממעמקי המקלטים בהם ישבו הכותבים וממעמקי הלבבות. שני המכתבים מובאים בזה לפרסום לשם סיפור תולדותיה של ירושלים בימי מלחמת הקוממיות ובעיית חשיבותה ועתידה לעם ישראל וכן לכבודו וזכרו של הרב מאיר בר־אילן שנסתלק לבית עולמו כ"ט בניסן תש"ט, חול המועד פסח, שהיה החג הראשון שנחוג בשמחה לאחר שנסתיימה מלחמת הקוממיות.

א. מכתב ה' מרדכי ניימן אל הרב מאיר ברלין

ב"ה ירושלים ד' תמוז תש"ח

לכב' הרב מאיר ברלין שליט"א, ירושלים

רבנו הנכבד מאוד!

מתוך העתונות נודע לי שכב' מתמסר לענין הצלת ירושלים וגם הקים כבר ועדה מיוחדת לשם זה. לכן הנני מעז לפנות אל כב' בשורותי אלה ואבקש ממנו לקרוא אותן בסבלנות אפילו אם דעותי מתנגדות לדעות כב', כי כתבתי אותן בדם ובדמעות.

עוד הפעם אנו יושבים סגורים ומסוגרים בבית, עוד הפעם מרעישים את העיר, נופלים קרבנות. כבר ביום הראשון אחרי תום ההפוגה נהרגו עשרים יהודים! כל יום מתים הרבה ילדים ותינוקות מיתת־רעב! מספרים מפי רופאי ילדים אחראיים (ד"ר הלנה כגן, ד"ר גרינפלד, ד"ר רוט ואחרים) שהתמותה בין התינוקות מגיעה כבר ל־25% (עשרים וחמשה אחוזים). זה לא היה אף פעם בירושלים, גם לא בזמן הטורקים! אותם הרופאים הודיעו, כפי שמספרים, שהתמותה עוד תעלה, והיות ורק לשנים עשר יום יש חלב בעד התינוקות! לא דאגו לאספקה מספיקה, למרות כל ההבהרות וההבטחות וגם אם "האחראים" יכחישו את הדבר! דור שלם של ילדים הולך לאבדון! מה פשעו, מה חטאו התינוקות האלה? מה פשעו ומה חטאו כל תושבי ירושלים שעליהם תבא הגזירה הנוראה של אבדון בטוח?

כי, למה נלחמים בירושלים? לשם איזו מטרה? על ירושלים שתהיה יהודית? הלא כל מי שמבין את המצב לאמיתו, כל מי שמסתכל רק פעם אחת במפת ירושלים וסביבותיה, יראה שבדרכי מלחמה לא יקום הדבר! אפילו אם נכבוש בקרבות מרים את כל העיר, אחרי קרבנות עצומים, גם אז אין תקוה שירושלים תישאר יהודית, והיות וכל הסביבה ערבית. טבעת שלמה של כפרים ערביים נמצאת מסביב (בית איכסה, בית חנינא, אבו דיס, סור בהיר, שועפט, מלכה, עין כרים). ואפילו אם נפרוץ את הטבעת הזאת, מוכנה כבר טבעת שניה ושלישית, וירושלים היהודית תישאר נצורה. ובכן, ישאל נא כב' הרב את קציני ההגנה, אם באמת הם רוצים ומוכנים להילחם למען "ירושלים יהודית". אולי הם יענו שהם יילחמו, כדי שירושלים היהודית לא תהיה ערבית. אבל מי אמר ומי דרש זאת? הלא בהצעת הרוזן ברנדוט לא נאמר שכל היהודים לצאת מן העיר – רבים כבר עשו זאת – ולהסגיר את החלק היהודי לידי הערבים. אמנם מדובר שם על שלטון המלך עבדאללה על ירושלים וסביבותיה – אבל גם נקבעה אוטונומיה מוניציפלית לאוכלוסיה היהודית. האם נוכל לקוות ליותר? אומרים שאנו צריכים לדרוש ירושלים בינלאומית. באמת, מעניין הדבר שדוקא אלה אשר נלחמו נגד השלטון האנגלי הנוצרי על העיר מתלהבים עכשיו לקראת משטר בינלאומי נוצרי, אשר בעצם גם הוא יהיה אנגלו־סכסי. מה הם התוצאות של משטר כזה אשר בו תהיה ירושלים מנותקת לגמרי (למרות ההבטחות!) מכל ישוב יהודי, במעורב וכמה המדינה, אי קטן של יהודים בתוך ים של ערבים, אשר הגישה אליה תהיה קשה ותביא בסוף לידי כך שהיהודים יעזבו אותה – כפי שהנוצרים מקוים. איזו אפשרות של קיום התפתחות תישאר לעיר בלי כל "הינטרלאנד"? האם אין אנו מרגישים את הבוזה של העולם הנוצרי, שירושלים ה"בינלאומית" תהיה כעין "מוזיאום" לעמי העולם? האם לשם כך כדאי להילחם, לשם כך כדאי למות, לשם כך כדאי להרעיב תינוקות?

אם כן, אם ירושלים יהודית לא תוכל לקום בדרכי מלחמה מי יודע כמה זמן נוכל עוד להחזיק מעמד?, וירושלים "בינלאומית" איננה רצויה כמטרת מלחמה, מה נשאר לנו בירושלים? – ירושלים תחת שלטון עבדאללה ואוטונומיה מוניציפלית ליהודים.

איני יודע מדוע מתנגדים כל כך להצעה זו של ברנדוט. הלא אלה שהסכימו לתכנית החלוקה ויתרו כבר על הישוב הירושלמי –לעולם הנוצרי! מדוע הוא זכה ליחס כזה? האם הוא עמד תמיד לצידנו בצרותינו? האם הוא עזר לנו? האם הוא היה מתנהג אתנו כמצב הנוכחי כמו שמתנהגים עד היום, למרות הכל, הערבים בכל ארצות המזרח כלפי אחינו היהודים? אולם, לא רק על יהודי ירושלים ויתרו אנשי החלוקה אלא גם על 15000 יהודים במקומות שונים אשר היו צריכים להישאר במדינה הערבית. מי נתן להם בלייקסקסס את ההבטחה שבראש המדינה הערבית לא יעמוד המופתי וכנופיותיו? ובכל זאת נתנו את הסכמתם! נראה שלפי דעת אנשי הסוכנות בלייק סכסס משטר ערבי אינו כל כך רע! ואם כן, למה הם מתנגדים עכשיו לשלטון המלך עבדאללה? רק מטעמי "פרסטיג'ה"? האם רק בגלל זה. עלינו למות ועל ירושלים להיהרג בימים אלה אשר קרובים לט' באב? מי אומר שמשטר המלך עבדאללה צריך להיות רע? מי יודע אם לא ע"י הקשר של ירושלים עם ארצות ערב תבוא פריחה חדשה לעיר וליהודים שלה? אולי תהיה במשך הזמן למרכז מדעי, רפואי, חוזי וכו' לכל המזרח התיכון. אולי תהיה מרכז לכל יהודי המזרח, אשר יעלו בהמונים ירושלימה בדרכי שלום והסכם? אולי נוכל להתפשט מזרחה עד עבר הירדן והלאה? הלא הכל יהיה תלוי רק במרץ שלנו, בכוח הרוחני שלנו, האמץ הנפשי והכשרון התורני, אשר יחזק אותנו שלא נתבולל בין עמי ערב כשם שהתבוללנו באירופה והתרגלנו למעשיהם ומנהגיהם הרעים!

ובכן, למה ההכרזות על מלחמה "עד טיפת־הדם האחרונה" למען "ירושלים יהודית" שאי אפשר להשיגה? למה לא נוציא את המסקנות הנכונות כיהודים דתיים, אשר אינם מאמינים שבקרעתיון הוא הו"ח המשיח? למה לא נעין להגיד ל"מנהיגים" אשר אף פעם לא ישבו על ירושלים כ"עיר הקודש", שאין כל צורך במלחמה הזאת על ירושלים? למה לא נסכים להצעות הרוזן ברנדוט לפיהן ירושלים העתיקה תחת שלטון המלך עבדאללה עם שלטון מוניציפלי אוטונומי ליהודים? למה נקריב את בנינו ואת בנותינו לפי פקודות הבאות מתל־אביב? למה לא נקח את גורלנו בידינו, כל זמן שיש לנו עוד כח ועת, ונפנה אל ועדת שביתת־הנשק בדרישה להיחוד? למה נחכה עד כלות כוחנו? הלא בקבלנו את הצעת הרוזן ברנדוט אין אנו נכנעים לערבים אלא לשליח האו"ם?

על הרבנים והראשים, על כב' הרב ועל אנשי הועדה שלו מוטלת החובה הקדושה לקחת את היוזמה לידיהם, כשם שעשו זאת רבני העיר העתיקה, כי עליהם תפול האחריות בעד כל קרבן שיפול, כל תינוק שימות וכל אשה וזקן שייהרגו בירושלים! הזמן קצר מאוד! הישוב הירושלמי לא יוכל לסבול זמן רב: אל נחכה עד שהשנאה בין הבאות הדיבים תתגבר בקרבות ולא יחוסו על נער וזקן! יקום כב' הרב ויקרא לאספת רבנים ועסקנים: יראה לישוב שהוא מתרומם מעל חשבונות קטנים כמנהיג אמיתי, אשר טובת הישוב לעיניו! מאות יתנגדו לו אבל מאות אלפים יסכימו לו ויברכו אותו, כי הציל אותם ממות ואבדון!

ה' ישמרהו ויוליכהו בדרך הישרה והנכונה לטובת הישוב היהודי בירושלים ובכל הארץ!

בכבוד רב
מרדכי ניימן

ב. מכתב הרב ברלין אל ה' מרדכי ניימן

ב"ה ירושלים ה' תמוז תש"ח

אל ה' מרדכי ניימן
ת.ד. 7099
כאן

אדוני הנכבד,

את מכתבו קראתי בתשומת לב רבה, כי אמנם יש בו דברים של טעם אע"פ שלפי דעתי המסקנה שלו לא נכונה. אף גם ההנחות הן במדה מסויימת מוגזמות. השמועה כי ביום הראשון אחרי תום ההפוגה נהרגו 20 יהודים היא כוזבת. עד יום אתמול בבקר, כלומר 4 ימים של מלחמה, היו קרבנותינו פחות מ־20 איש. אבל כמובן כל קרבן בוקע את הנפש וקורע את הלב ולא במספר הדבר תלוי. באשר לתמותת ילדים לא נכונה השמועה כי הרבה ילדים ותינוקות מתים מיתת רעב. אמנם התמותה ביניהם היא גדולה. הסיבה היא לא רק התזונה הקלוקלת כי אם גם התנאים שנמצאים הגדולים עם הקטנים בחוסר אויר ובתנועה מן הבית אל המקלט ומן המקלט אל הבית, וכל זה גורם אשר התאמצות נגד מחלות מצויות ושאינן מצויות שיש בקרב כל אדם בריא היא פוחתת. על כן כל מחלה, ביחוד של ילד ותינוק, היא מסכנת. אבל גם בזה גוזמא כשמעריכים ל־25%. מעניין הדבר כי כב' כותב בדבריו, "זה לא היה אף פעם בירושלים, גם לא בזמן הטורקים", ואחד מן הרופאים שכב' מזכיר במכתבו הגיד לי דרך אגב, מצב קשה כזה היה רק בזמן הטורקים. כמובן גם זה לא מרגיע, אבל די לצרה בעו שהיא, למה עוד להגדיל ולהצטער ולצער יותר מן המדה? ענין החלב – זה נכון שהיה מובן רק ל־12 יום, אבל לא כב' יודע כי הדרך מת"א היא פתוחה גם בימים האלה והדבר הוא כי לא יתמו הי12 יום (ויש עוד שבוע ימים ויותר) ויתקבל שוב חלב לתינוקות.

כאמור אלה הן רק ההנחות, והעיקר מכתבו הלא הוא במסקנה. המסקנה שלו היא להכנע לעבדאללה, וכב' אומר שזה קיים בעצם בפועל, "היות ויש לו וגם לצבאותיו גישה חפשית ולא ליהודים". כמדומני שהימים האחרונים הוכיחו גם לרואי שחורות כי אין הדבר הזה נכון. אין לו ולצבאותיו גישה חפשית ואי אפשר להגיד מאידך גיסא שלנו אין גישה חפשית כלל. אף אם יש להתווכח על זה, כיון שהמושג גישה חפשית הוא דבר יחסי. – לקבוע כי בפועל עבדאללה הוא מלך ירושלים – יש בזה לא רק גוזמא כי אם גם היפוך המצב כמו שהוא. כיום הזה ברוב הגדול של חלקי ירושלים אנחנו ב"ה השולטים בכל המובנים, ואין לו לעבדאללה ולא לכמותו שום שליטה ושום שלטון באיזה שטח שהוא.

נכונים הדברים כי המלחמה על ירושלים עיה"ק היתה תמיד מימות עולם קשה מאוד, לרגלי המצב הטופוגרפי, היודעים אנו עוד מימי חורבן הבית את פרשת המצור על ירושלים, אשר חכמינו ז"ל סימנו בביטוי חד וקצר "אראול איזורבן". – אבל לכמה לא נראה את הדברים כמו שהם, כי המצור בימים האלה הוא לאין ערוך קל בהרבה מאשר בימים ההם. ולא עוד אלא שוד הולך בצבאותינו ואנחנו הולכים וכובשים לא רק בתוך ירושלים אף גם מסביב לה, ויש לנו דרכים ויש לנו שבילים, ואין המצור הקיים אפילו בימי מלחמתנו הקשה של התקופה הזאת דומה כלל וכלל לא רק למצור של ימי החורבן כי אם גם לימי מצור בארצות אחרות במלחמות של התקופות האחרונות. אלא שאין להכחיש כי המלחמה היא קשה. אמנם אינני מסכים שאיש המאמין באלקים יגיד, "מי יודע כמה זמן נוכל עוד להחזיק מעמד". – התחת אלקים אנחנו אשר עלינו לדעת מראש כמה זמן? שני החדשים האחרונים גם החזקנו מעמד וגם נצחנו מעבר עד לוד ורמלה ומסביבות ירושלים עד חיפה וצפת, הלא נראו לנו עין בעין כי מתקיים בנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", האם אני שומע או אני קורא כי יהודי באמן עדיין חושב כי מטה ידנו, פני מתבסים בושה. אני לא? שהגענו לידי כך, כי גם בזמן אשר אומות העולם מודים גם הם כי ידינו תקיפה ואויבינו נחלים תבוסה, הם הלא רואים רק את הגבלה המפולש, אנחנו מאמינים בני מאמינים המצווים להאמין בכנסת ולצפות לישועה, אנחנו הננו המגדילים את כחם של שונאינו ומקטינים את ערכנו אנו. ברוך השם שמספרם של אלה הרואים בעבים והמנבאים שחורות מצומצם הוא, אלמלא כן לא היינו ראויים הלילה לגאולה.

ואף על פי כן לא יתהלל חוגר כמפתח, ומצווים אנחנו גם במלחמת מצוה לקרוא לשלום, ועל אחת כמה וכמה לרצות שלום במדה המכסימלית, השאלה העיקרית, מה היא המדה המכסימלית לדרישת שלום מצדנו, או יותר נכון, מהי המדה המינימלית שאפשר לנו להסתפק מבלי להלחם. ברי הדבר כי בכל הסיבות והמסובבים את גורלנו בעשרות השנים האחרונות עד היום הזה שאנחנו עומדים בו הראתה לנו ההשגחה העליונה כי חובתנו ויכלתנו להכשל עד כדי שלטון עצמי בארץ קדשנו ומולדתנו, האם יעלה מישהו ויגיד כי אפשר לנו ומותר לנו להסתפק בזכויות של מעוט אצל עם אחר והחושש אישי כמאי שהיה לנו בארצות שונות בהרבה תקופות – עלינו לקרוא אחרינו מלא כי הוא כנגד בעמו והמוסר אמונת בכור ישראל וגאולה. זכויות של מעוט, אפילו במובנים נוחים, אין להם שום ערך לחיים עצמאיים, לא רק בעיני המסר כי אם גם בעיני רוח. ההרות האירופיות אחרי מלחמת העולם הראשונה הוכיחו את זה. חוששני אישי בשלטונם של אחרים יש לו אולי ערך כלשהו למי שמסתפק ב"אכול ושתה כי מחר נמות", אבל לא למי שחפץ לראות עם ישראל ותורת ישראל שולטים למצער בארצם והם מבינים כי של הגלות מוכרח להתגבר מאתנו, ותחיית הדת, התורה המצוות, הרגש והכח, צריכה להיות במלואה, ואם לא עכשיו אימתי. (כמובן איני נוגע באמונת המשיח, כי הלא יודעים אנחנו כמה מגדולינו גם בדורות הקדומים וגם בדורות האחרונים חשבו על ימות המשיח כתוצאות מצערים טבעיים, ומי יכול להרהר אחריהם, ולאידך גיסא, מי מאתנו איננו יודע שבעמנו ובתורתנו אין טבע נפרד ומהולם, כי כל דבר הנראה לטבעי הוא מעשה ידי אלקים ויש בזה נסים, אם גלוים אם נסתרים).

אלא כמובן, גם בזמן מלחמה וגם כשעשים מאמצים גדולים, צריכים לראות דברים כמו שהם. בענין זה שונה למי רעוני עיר קדשנו ירושלים מכל יתר חלקי הארץ. באשר לארץ ישראל כולה או מקצתה השכתי, ככל אנשי התנועה הציונית, והמזרחי בתוכם, כי נתאמץ תשיג מדינת ישראל. השכנו והאמנו בזה למרות כל הלועגים לנו ולאמונתנו והמבים אותנו בלבם או בשפתם או בכתביהם. ואמנם ה' הצליח בידינו. לא כן שאלת ירושלים עיה"ק. אנכי ורבים כמותי חושבים כי אומות העולם אשר הערה עליהם רוח מטרתם להסכים למדינת ישראל, אמנם גם בזה בזמן רצון מסויים ואחרי זה קשה להם להתווכח, עדיין לא זכו להבין את זכותנו על ירושלים עיה"ק. על כן בתוך אותה ההצלחה לזכות תקומתנו בחלקה של ארץ ישראל הוליכו על ירושלים כעל עיר בינלאומית, ליותר מזה לא התרוממו ולא השיגו, ואם נבא עכשיו להרהר אחרי החלטה זו ונדרוש כי ירושלים תהי' לנו בלבד, חושש אני ורבים כמותי כי או ידרשו הערבים: אם זה עבדאללה או אחר, לא חשוב, את ירושלים כולה לרשותם, ואו תבא הפשרה של חלוקת העיר כמו שחולק את הארץ, ואם עבדאללה ישלוט אף בחלק עיר ירושלים ויקרא "מלך ירושלים", יהא זה אסון האסונות, ומקור כל הרעות בהוה ובעתיד. ובזה נחלקות דעותינו מן הקצה אל הקצה: מה שכב' חושב לטוב אני חושב לרע מוחלט, ומה שהוא חושב לברכה אני חושב לקללה שאין כמוה. איני מוסיקיה של התרבות האירופית, אעפ"כ דעתי כדברי חז"ל, "אי בעולך אר בגולי דבר עשו", רק לא בחסותם של אנשי ישמעאל הפראים והברברים גם היום, ומכל שכן אם עבדאללה כמו שהוא יש בו גם משום הפראות של ישמעאל ומשום עייצות של הבריטים. טועים הם אלה האנשים והחושבים שבינלאומיות זהו שלטון אנגלו־סכסי – לא מגיה ולא מקצתיה. גם באו"ם לא האנגלו סכסים שולטים מוחלטים, אם כי בודאי יהם תקיפה. ואם הגידו חז"ל "צדקה עשה הקב"ה שפיזרן לבין האומות", בתנאים שאנו חיים, הריני רואה צדקה כי גורלנו תלוי בידי אומות המחולקות ביניהן ומשוררות בדעותיהן, ועל זה נאמר "הבאה להן הנאה לעולם". עיר בינלאומית פירושה הנהגה עצמאית של תושבי העיר ופקוח עליון לדברים הנוגעים אל הבולות הציבורית, וזה הוא המצב הטוב ביותר בימים האלה ובתנאים שאנו חיים בהם. יודע אנכי שרבים חולקים עלי, הם אומרים, מכיון שמצבנו הצבאי בירושלים ומסביב לה הולך ב"ה וטוב, והלואי ולא יסור ה' הטוב מאתנו כל הימים, יש לנו זכות לדרוש ואפשרות להשיג כי עיר קדשנו תהא גם בירת מדינתנו – הלואי ויתקיים הם ולא אני. אבל כדבר אחד אסור להיות מחולקים בדעות – לחשוב אף לרגע כי נוכל להסכים ולהכנע לממשלתו של עבדאללה. אפילו אם יוצא חסיד שבחסידים מן הערבים, אשר יהא בממשלתו להתפלל, ללמוד, לאכול ולשתות, ואולי – ספק גדול – לישון בטוחה, אבל בכל ענין שהוא לא לטעם טעם חירות ולא להרגיש הגש של עצמאות אפילו לא בשטח הרוחני, וחוששני כי גם בנשמתנו אל הכותל המערבי נצטרך לשמירת חייליו ולפחד מן ישנע בנו.

המחשבה הזו מה שכב' חושב היא פסולה בתכלית. ואסור גם להרהר בה, ועלינו להיות מאמינים ודרוכים ולקיים את הכתוב "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם, כי ה' אלקיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם".

וה' יזכנו לראות בגאולת ישראל ובבנין ירושלים ובחמת ציון וביאת גואל צדק במהרה בימינו.

בכבוד והוקרה
מאיר ברלין

אליעז כהן

קדושה שלפני

להופיע
קדשה מסתרת
תוכי היכן שהיתה לפנים
– אמר הרב בקול לא לו
בשעת אצירת נשמה כש
שנת איננה רוצה לצאת
אף שמים
מדממים.
שם, ברבע הבבאל
ראיתי אחרי עורקיו המתפחים
של הרב דגל.
מפול קרן שמש אחרונה מכה
זהבים
מפוזים
תוכי היכן שהיתה לפנים
הקדשה. לפני ולפנים
ואני מסתכל
אנה ואנה
אנה ואנה
והרגל כבר שם
מתנפנף

ירושלים ותל אביב – שיר־עם ציוני־דתי מג'רבא

מאת ד"ר ישראל רוזנסון

השיר העממי אינו נזקק ללשון גבוהה ומתוחכמת כדי להביע את האמיתות הלאומיות הגדולות. במילותיו הפשוטות וסגנונו הצנוע גשורו עולם ומלואו, והחפץ לחזות בעולם יהודי – כיסופים, מאוויים, ערכים ורעיונות – ממעוף הציבור, יטה אזנו למילותיו וצליליו של אוצר משורינו.

שירים עממיים אינם משקפים את נבכי נפשו של היחיד – ילדי רוחו המעולים של העם הם שליחנו בכל תולדותינו. היו לנו יצירות פילוסופיות נשגבות מהם, אך בתיבות הנפתלות של ההיסטוריה היהודית עודדו מיני המזר את המסים לנפול ותנתו ליעף בוה. כצפר, הרבה מהם העמידו את ירושלים בראש מעייניהם ותנו לשבועת 'אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני' הנשגבה את הכוח לעמוד בתלאות היומיום. על הרושם שהותיר בנו אחד מהם נבוא לספר להלן.

ידידי הטוב – איש הפיוט, פרופ' אפרים חזן, העמיד לרשותי מילות שיר עממי בערבית יהודית של יהודי ג'רבא, המכונה – 'גאולת ירושלים', שאותן כתב מפי אימו. נביא לקמן את גירסתו העברית (הנוסח הערבי־יהודי מצוי בידי ואשמח להעבירו לעיון המעיין המקצועי התוקרי).

מי יאמר לי ירושלים נתמלאה ונבנתה
ורומא נפלה וחרבה
מי יאמר לי בן דוד בא לנו
יקטול וישלך אויבינו
מי יאמר לי בן דוד חוזר
יקטול באויבינו וישליך
הבה גלבה לירושלים זו הרחוקה
עיר החכם והצדיק והתורה המדרשה
נבנה בירושלים בשתול (עץ) תפוח
הלואי ירושלים שמחה תמיד
הו תל אביב בלי נדר עלי
תל אביב. אבוא אליך על רגלי

כזאת וכזאת שורתו כאי ג'רבא לפני שנתכנסה גלות ג'רבא עתיקת היומין לארץ ישראל. שירה ציונית הטווה חדש וישן – מושיבים עתיקי יומין ומציאות מפליאה ההולכת ומתחדשת בארץ ישראל.

שיר עממי המשלב ישן בחדש. הישן – ירושלים, החדש – תל אביב. משוררי ג'רבא הבינו שאין 'ירושלים' בלי 'תל אביב'. בני דורות רבים חלמו על ירושלים. בדמיונם צפו שוב ושוב במגדליה ובעיני רוחם, ראו את חומותיה ושעריה. אולם, משום שביקשו רק את ירושלים, היתה זו להם 'ירושלים של מעלה', מנותקת מן המציאות הארצית, שאיננה בגדר האפשר בעולם הזה.

הרב כלפון משה הכהן, מחכמי ג'רבא בדורות האחרונים, הבין היטב את משמעות התפתחותה של תל־אביב כאות ומופת לגאולתו של עם ישראל. ברשימה של סימני הגאולה שמנה בשנת תרצ"ה, המעידה על בקיאות מופלגת בנעשה ובמתרחש באותה העת בארץ ישראל, הקדיש סימן מיוחד לתל אביב – "התקרבות העיר תל אביב אשר היתה מקרוב ממש למדבר שממה וציה ועתה היא עיר מהוללה בתבל וכולה מיושבת רק מאחינו בית ישראל ודרים בה יותר משמונים אלף מאחינו בית ישראל וכלם מתפרנסים בנחת לעתיד מוחזר לה להתקיים כחנה והנהגה".[1]

לירושלים ולתל אביב פנים מנוגדות. נ' אלתרמן, שלא הסתיר העדפה אישית קלה לתל אביב, הציג את המתח שבין הערים בהומור – "אנשמים אנשי ירושלים בן, תל אביב היא כתם גלגל / אין פרוספרים בה בזית / ובאיזם בה אין בבלי". וכנגד 'התקפה' זו הוא נחלץ להגנתה – "אבל זאת יש בה משהו..."[2] אולם, את מה שאלתרמן, שאוהב ישראל היה, הצביע בהומור, גילו אחרים במפורש. כך תיאר זאת חוקר עולמה הרוחני של העלייה השנייה –"זירת החיים והמאבק הראשית של אנשי העלייה השנייה היו מושבות יהודה והשומרון (ואחר כך הגליל) ואילו ירושלים היתה רחוקה מהם ויחסם כאנשים... גדול מזה היה הריחוק התרבותי והרוחני – בטחונות, מזגים, תרבות, מסורות ושאיפות. ברנר, בבואו לראשונה לירושלים כתב את המשפט הקשה – ירושלים המגנה והמנוולה בבטלניה ובחוליה ובבתוליה. היא היתה בעיניהם דוגמה למופת ליהדות הישנה שממנה נמלטו. גילו בה ניוון קשה יותר מאשר בארצות מוצאם והיא נגדה את כל הרוחים שהביאו לעלייתם..."[3] כתארה את קורות חייו של ברל כצנלסון אחד מבני העלייה שבעלייה (השנייה), שכמעשה חריג בחר לשבת בירושלים, כותבת אניטה שפירא: "אם היה איזור בארץ שממנו הזירו אנשי העלייה השנייה את רגליהם היתה זו למרבית הפלא ירושלים... לא היתה זו תופעה יוצאת דופן באותם ימים. דומה שאנשי העלייה השנייה החסו לגלות רגשנות דיאוקציונית למראה העיר המקודשת במסורת היהודית..."[4]

לא ניטול לעצמנו רשות לשפוט את אנשי העלייה השנייה על יחסם המתנכר לירושלים, מה גם שהיו ביניהם חריגים ('ברל' כדאמרן, יצחק בן צבי, ואחרים). בחוד שעם חלוף הזמן השתנה היחס לירושלים, והחדבים מגיעים להפיכת ירושלים למטרה אסטרטגית מרכזית במלחמת העצמאות, העומדת מעבר לכל שיקול צבאי ומדיני, זאת, על ידי איש העלייה השנייה – דוד בן גוריון.[5] על כן, אין טעם לבוא חשבון עם אישים שמעולמם המורכב, לעתים המיוסר, צמחו גם פירות יפים לאין ערוך. אולם, הוויכוח עם תפיסת העולם הרואה גאולה ללא ירושלים ממשיך להתגולל בכל עוז, כמוהו גם הוויכוח עם השקפה המצטמצמת לגאולה בירושלים של מעלה.

הציונות שאני מאמין בה תובעת את חוכמת האיחוד. כדי לקדש את הכול צריך לשלב את הקודש בחול. וכדי לשלבם צריך להכיר בחול קודש 'טהור' שעוצמת קדושתו מונעת מלהתקרב אליו יהיה מוטל כאבן שאין לה הופכין בקרן זווית ללא יכולת להקרין ולהשפיע. ובהעדר יכולת שכזו יהפוך לזר ומוזר ואף ללעג ולקלס. אני מודע היטב לאופי הכוללני של 'המסלול' המוצג כאן, ולחשש לסתמיות האורב בפתחו המאיים להפכו לסדרת קלישאות ובכל זאת, אין אלו מליצות בעלמא. פסיעה בנתיב בזה הוביל לניתוקם המוחלט של אותם מאנשי העלייה השנייה מירושלים שהפכה במשנתם ממוקד לאומי למשא לבוז ולעג. ירושלים השחתה תוריד לערים אחרות, והיא מופיעה כמרכיב ב'צמדי ערים'. מסתתרת כאן ההצעה שכדי לייחד את ירושלים יש להשוותה. השוואה הניגודית מתבססת על ציון הדומה, במקרה זה ערים. על התשתית של 'הדומה' יבלוט גם השונה. מקורות חז"ל הירבו להשוות את ירושלים לרומי או לקיסריה – השוואה ניגודית שמשמעותה –אין קיום לזו בצד זו ('קיסרי וירושלים – אם יאמר לך אדם חרבו שתיהן – אל תאמין; ישבו שתיהן – אל תאמין; חרבה קיסרי וישבה ירושלים, חרבה ירושלים וישבה קיסרי – תאמין' – מגילה ו ע"א), שכן במובן הסמלי 'מלכות הרשעה' אינה יכולה להתקיים בצד 'העיר אשר בחר ה' בה'.

השיר העממי מג'רבא שבו פתחנו קלט במובן תחושה זו 'מי יאמר לי ירושלים נתמלאה ונבנתה / הרומא נפלה וחרבה) ממקורות אין ספור, שהביעוה בעבר בדרכים רבות ומגוונות. אולם בהבאת 'ירושלים' בצד 'תל אביב' – 'יהלואי ירושלים שמחה תמיד / הו תל אביב בלי נדר עלי אבוא אליך על רגלי' היה לפני מספר דורות צד של חידוש! החיבור הזה בין סמלי הרוח והחומר הלאומיים משמר זכר עבר מפואר של עם היושב בארצו ושולט בה, המתפרנס מיגיע כפיו והבונה את אוצרות הרוח שלה. החיבור בין הישן – ירושלים לחדש – 'תל אביב' – סמל פשוט ורב עוצמה לדרכה של ציונות דתית, נוסח בשיר עממי מג'רבא באופן ברור יותר מכל משנה עיונית מתוחכמת. בחיבור הזה הפך הרגון עממי מג'רבא להוגה דעות דתי לאומי!

הערות

1. 'דרכי משה' לרב כלפון משה הכהן, תרצ"ה.
2. נ' אלתרמן, פזמונים ושירי זמר, ב, תשל"ט, עמ' 88.
3. ד' כנעני, העלייה השנייה העובדת ויחסה לדת ולמסורת, תשל"ו, עמ' 106.
4. א' שפירא, ברל, תשנ"א, עמ' 112.
5. הדבר בלט במיוחד בנחישותו בשאלת הקרבות בלטרון. ראה: א' יצחקי, לטרון – המערכה על הדרך לירושלים, תשמ"ב, עמ' 176–180.

هكذا عن الاصل

هكذا من الاصل

התקפלות בלי כפל לשון

מאז החלטת הכנויה של ממשלת העבודה־מר"צ בעניין ה"שעיית" הפקעת הקרקעות בירושלים, ביום שני שעבר, יש תחושה שהממשלה משתחררת בקלות רבה יותר מכבלים בהם היתה כבולה, לפחות פורמלית. השתחררו מה"בטל" של הפקעת 535 דונם בירושלים, והטילו את האשמה על הליכוד. לפתע הותירים במרץ, ובלחץ פיזי מתון של מר"צ להגיש לאסר ערפאת עוד שורה של הישגים עד 1 ביולי. ובערוץ אחר, יש פתאום התקדמות עם הסורים, בשאת הכנויה הבמעט־מוחלטת לגבי רמת הגולן מלווים שרי הממשלה בהצטדקויות נוסח: הליכוד קבע תקדים עם המצרים, הליכוד מוכן לתת יותר לסורים מאשר אנחנו וכו'.

גם אם בזמן האחרון היו פה ושם מתיחויות מסויימות בין ראש הממשלה לשר החוץ, הרי בימים האחרונים נוכח הרושם שיצחק רבין מובל בידי שמעון פרס ונגרר אחריו. אלה שהשלו את עצמם כי יצחק רבין יעמוד כחומה בצורה למנוע סחף בכיוון שבו רוצה האגף השמאלי במפלגתו – יש להם סיבות טובות לדאגה.

בנושא הסורי אמנם שומעים הודעות משני הצדדים כי יש עדיין חילוקי דעות רבים, גם בנושאים מהותיים. אמנם ראש הממשלה, יצחק רבין, אמר בסוף השבוע כי "עד היום לא אמרנו לסורים מה גודל מחיר השלום". אך בעניינים אלה ראוי להקשיב היטב למה שאומר שר החוץ, שמעון פרס, זה ששר המשטרה, משה שחל, הרעיף בשבוע שעבר שבחים על יכולתו וכישוריו היצירתיים. פרס נהג לפעמים לומר דברים שום בבחינת כפור תם או ריבוע המעגל, דבר והיפוכו בכפיפה אחת. אך למרות שבהופעתו בפני הוועדה המתמדת של מפלגת העבודה ביום חמישי האחרון, לא רצה לומר בנושא הסורי דברים שיביכו יותר מדי את רבין, הרי קשה שלא להבין את משמעותם: הממשלה הנוכחית מוכנה למעשה לרדת מרמת הגולן והיא מוכנה להתקפלות, בלי ערפולים סמנטיים וכפל לשון.

בנאומו אמר פרס הד וחלק: "צריך לפזר את האשליות ולומר את האמת: הישארות על הגולן – פירושה ויתור על השלום". אם סבור מישהו שבעצם אפשר ליישב אמירה זו עם פלפולו הידוע של רבין מלפני שנתיים, שהממשלה היא בעד נסיגה בגולן אך לא מהגולן – הוא אופטימיסט חסר תקנה. פרס אמר בצורה ברורה למדי מה המחיר האמיתי. הוא שב נזקק, כמובן, לתקדים שיצר הליכוד בזמנו בהסכם השלום עם מצרים, ואמר: "אין סורי שיהיה מוכן להיות פחות ממצרי". משמע, הסורים רוצים בנסיגה מוחלטת מרמת הגולן, כמו שהיה בסיני. זה לא כל־כך חדש, אך שמעון פרס בכל זאת שולף חידוש: "המחיר שנשלם עבור השלום הוא זה ששילמנו למען השלום עם מצרים" (הציטוט מהעתון "מעריב" מיום שישי).

אז נכון שיש ויכוחים עם הסורים, שקיימים חילוקי דעות בעניין סידורי הביטחון ומהות השלום מבחינה סורית עדיין ממשיכה להיות מעורפלת, ויש עוד הרבה נושאים לדיון. אך מהדברים הגלויים שהשמיע שר החוץ עולה תמונה שקשה שלא לראות אותה כמות שהיא: הממשלה מוכנה לנסיגה מלאה מרמת הגולן. ואם נוסיף לכך את העובדה שלא כל מה שמתרקם בערוץ הישראלי־סורי מגיע לידיעת התקשורת ויש דיונים המתקיימים בחדרי־חדרים, תחת מעטה סודיות, הרי שיש מקום רב לדאגה מול המרקחת שרוקחת הממשלה והויתורים המפליגים שלה בנושא רמת הגולן.

אפשר לפטם את הציבור בהערכות על גודל הויתור של אסד ועל תחושתו שהוא אינו יכול למתוח את החבל יותר מדי. אך ברור כי אם אכן יהיה נשיא סוריה מוכן להגמשה מסויימת בעמדתו, הרי ממשלת ישראל הכינה בשבילו את הקרקע לכך: היא התקפלה באופן מוחלט בנושא המרכזי ביותר – רמת הגולן.

י ו " ש

כינוס כל המתפטרים

במשרד ראש הממשלה מתהלכת שמועה שעומדים לכנס את פקידי המשרד שהתפטרו, מאז שראש הממשלה יצחק רבין נכנס לתפקידו. כל אחד מהמתפטרים יספר את סיפור התפטרותו. החל מהמנכ"ל המשרד שמעון שבס, מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, ועד אחרון הפקידים.

מנחים, שבכינוס ישתתפו עשרות אנשים, והסיפור של כל אחד מדוע התפטר יהיה מעניין מאד, בייחוד למי שיכתוב אי פעם את ההיסטוריה של רבין כראש ממשלה.

ההתפטרויות האחרונות, המעורבות, עוסקות בדובר מערכת הבטחון, עודד בן עמי, וסגנית הדובר במשרד ראש הממשלה, לינדה שמעון, לאחר שרבין מינה את עליזה גורן, לשעבר הדוברת של דוד לוי. סיפור ההתפטרות הוא בעל אופי פוליטי.

מתברר כי הרקע להתפטרות הוא דרישתו של רבין שהדוברים יעסקו גם בדוברות מפלגתית, ולא רק בדוברות מדינית. הוא בחר את עליזה גורן, משום שהיא הסכימה לעסוק גם בשטח זה. לרבין חשוב עכשיו השטח המפלגתי, ככל שמתקרבת שנת הבחירות. הדוברים מקצועיים, כדוגמת עודד בן עמי, לא רצו לעסוק בשטח המפלגתי. על אף שהצטיין כדובר מדיני, נאלץ בן עמי להתפטר בגלל עמידתו על העקרון שדובר ראש הממשלה לא צריך לעסוק בעניינים מפלגתיים. זהו סוד ההתפטרות. גם סיפור זה ייכנס לספר הזכרונות של המתפטרים.

ארי

★

הסוס והשוקת

ראש הממשלה יצחק רבין למד בבית הספר החקלאי כדורי, בימים שהאורווה היתה חשובה יותר מסככות המבנות האויל ומרבית העבודה בוצעו בעזרת סוסים ופרדות. גם שר החוץ שמעון פרס מתגאה בכך שעבד מעט ברפת בקיבוץ אלומות ויש להניח שהוא יודע מהי פרה.

למרות עובדות אלו, שניהם – רבין ופרס – לא למדו מה זה בעל־חיים. את הסוס או את הפרה אפשר להביא לשוקת. אבל אי אפשר להכריח אותם לשתות. לא למדו שהפתגם הזה מתייחס גם לבני אדם. שניהם עושים מאמצים רבים ומוכנים לוותר על כל הגולן, לסגת מעמדות מוצהרות וברורות לישראל, רק כדי להביא את אסד לשיחות שלום. ואם יביאו אותו האם הוא חייב לחתום? קודם מותרים "אוהדי" כן

תצפית

צריכים לבלוע לא רק צפרדעים אלא גם מלחמה בתנאים אסטרטגיים נחותים כפי שכבר התנסנו מהחולה בצפון ועד דרום הכנרת.

יהודה אריאל

★

סגול בגולן

לא פעם שרתי בגרונה את שבחי הגולן. אני עושה כך במרוצה לי אפשרי כל טיול בתוכל ארץ קסום ויפייפה זה. הרשו לי לעשות זאת שוב. מגיע לגולן – מגיע גם לנו. במיוחד כשהאמריקאנים לוחצים עלינו להחזיר את הגולן לאסד.

הייתי שם בשבוע שעבר – חוויית היופי שהודיתי מלווה אותי עדיין בכל רחובותיה האפרוריים של תל־אביב. כרגע – צבעי הצהוב של האביב המוקדם התחלפו על מורדות הגבעות בגולן בסגול עמוק. אין לי השכלה בוטנית לצערי ולא ידוע לי שמם של הפרחים הסגולים הללו, הצומחים בשורות. אבל כל מי שאינו עיוור צבעים – נעצר ומתפעם מול הגוון העמוק והנפלא הזה, שמוסיף רק נופך אחד מרבים לקסמיו של המקום. ועוד ראיתי – שדה חמניות פורח (חוויה כשלעצמה) ואת החרמון עדיין מכוסה ברצועות של שלג צחור, ומטעי הדובדבן עמוסי פרי (עכשיו עונת קטיף הדובדבנים) – מה אגיד לכם. שווה לנסוע צפונה, לנשום עמוק את האוויר הצלול ולתת בהזדמנות זו טפיחות שכם של עידוד לאנשי הגולן בקצרין, בחיספין, במרום גולן, ברמת מגשימים, כפר נב, בקשת, ואפילו סתם לעצור טרקטוריסט בצד אחד מכבישי הגולן ולהרוק לו "יישר כוח".

בגולן זקוקים בהחלט לעידוד הזה – וגם אנחנו זקוקים לו.

בת שלום

★

מן המעיין

"ואיש את קדשיו לו יהיו" (במדבר ה' י'). אמר רבי יונתן: כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינם נותנים לכהן, סוף שצריך להם שנאמר "ואיש את קדשיו לו יהיו" ואמר רב נחמן בר יצחק: כל מי שיש לו תרומות ומעשרות ונותנים לכהן, סופו שמתעשר שנאמר: "איש אשר יתן לכהן לו יהיה".

ברכות ס"ג א'

תקשורת בלתי מאוזנת

לאחרונה מסרו בגלי צה"ל על חגיגה של הכנסת ספר תורה בקרית ארבע על שמו ולזכרו של ברוך גולדשטיין. גם עורך התכנית, וגם הקריין וגם השדרנית, שדיווחה מקרית ארבע כולם אמרו לא גולדשטיין סתם אלא הרוצח גולדשטיין.

באותו יום דיברו בגלי צה"ל או בקול ישראל על "המהנדס" יחיא עייש, שדמי הנקיים שנשפכו ברח' דיזנגוף ובבית ליד תלויים בו. לקורא לו יחיא עייש סתם או המהנדס יחיא עייש ולא הרוצח. וכן נוהגת התקשורת האלקטרונית וכן הכתובה ברוצחים הערבים האחרים, הקודים רק מחבלים ולא רוצחים.

כנראה זו הוראה מגבוה להקדים לשמו של גולדשטיין את הכינוי רוצח. תום שגב ב"מילון התקשורת" שלו התעלם מכך.

ד"ת

★

מועצות הפועלים "על הכוונת של רמון"...

ביקורו האחרון של יו"ר ההסתדרות ח"כ חיים רמון, במועצת פועלי תל־אביב, נוצל על ידו להוכיח את מזכירי ועובדי המועצות הללו...

"הגיע המבחן האמיתי. מועצת פועלים שלא יצליחו לארגן מקומות עבודה, לא תהיה להן זכות קיום" – אמר רמון.

ממזכירי מועצת הפועלים תבע לא מכבר חיים רמון לפעול לגיוס חברים חדשים, לאחר שמעמד הארגון של ההסתדרות הנושה לא הוכיח עצמו. כמו כן הוא תובע מהם להתמסר לגביית "דמי הטיפול", שבאו במקום המס האחיד.

תחושת מזכירי מועצות הפועלים היא, שהם נדרשים "מעל ומעבר" כדי להבטיח את קיומה של ההסתדרות, הגם שהמוכח שללא אותה זיקה שבין ההסתדרות לקופת החולים, קשה להבטיח חיים!

ח – פ – ן

★

הסמכות העליונה

מי הסמכות העליונה במדינה? הכנסת? הממשלה? בית המשפט העליון?

טעות. הסמכות העליונה במדינה הוא טומי (יוסף) לפיד בשבתו על כס פוליטיקה. ממרום כסאו הוא פוסק, קובע, חורץ ומחלק מתמאות וציונים. והוא עוד עושה זאת כאילו הוא מדבר בשם הימין. ואיך הוא מרוקן עונג בחלוקת הציונים...

ל ס'

ארגון "יד לאחים" נגד מתנדבי חו"ל המטיפים לנצרות

מאת טולי מיקרש, כתב עתיים

פניה למוסדות הממשלתיים לגירושם מהארץ של מספר מתנדבים שהגיעו אליה לסייע לזקוקים, במסגרת התנדבותית, הועלתה על ידי ראשי ארגון "יד לאחים", שלטענתם אמור מסמכים שיש בהם כדי להוכיח, שבמסגרת עבודת ההתנדבות, חלקם עוסקים בהטפה לנצרות.

אנשי המחלקה למעקב אחר פעילות מיסיונרית בארץ ב"יד לאחים" קיבלו, לדבריהם, ממטופלים שונים ובכלל זה קשישים וזקנים, הקבלים על פעילות מיסיונרית. בין השאר הוצגה בפני הפעילים קלטת בה מושמעת הטפה גלויה לנצרות של אחת המתנדבות.

לפעילי "יד לאחים" נודע לדבריהם, כי תעמולה מיסיונרית מבוצעת גם בשכונות החרדיות בירושלים בעיקר בגבעת שאול וקריית משה.

בהתייעצות עם רבנים וגדולי תורה נקראו הפעילים הללו במפורש לשרוף "ספרי קודש" ושאר חומרי תעמולה המופצים והכתובים על ידי המיסיונרים. אולם לתושבי השכונות מייעצים פעילי "יד לאחים" לפנות, בתחילה בצורה אדיבה, למיסיונרים שיעזבו את תושבי השכונות החרדיות. האנשים, באמרונה רווחה כי אלה עוזבו את האזור.

אמונה

חיפה: ביום שני כ"ט באייר תשנ"ה 29.5.93 יתקיים, אי"ה, מיפגש עם עולים מחבר העמים, אתיופים וישראלים בבי"ס ממ"ד עציון דרך לבנים 101.
בתוכנית:
הרצאה – ירושלים עיר שחוברה לה יחדיו – ד"ר צבי שפר
עבודות יצירה על ירושלים – גב' תקוה הכובה
כיבוד קל.

אשדוד: ביום שני כ"ט באייר תשנ"ה 29.5.93 יתקיים, אי"ה, טיול לעולים אתיופים ופרסים לגני גלים בשעה 16.00.
בתוכנית: ביקור בבית העדות, במוזיאון הראשונים של המשק, ועבודי המשק – הסבר ע"י הגב' אסתר אונגר.
כיבוד קל.

פתח־תקוה: ביום שני כ"ט באייר תשנ"ה 29.5.93 יתקיים, מיפגש עם עולים מחבר העמים בבית חנני בשעה 17.00.
בתוכנית: הרצאה – חג השבועות – ומקומה של ירושלים – גב' דינה איזכלים.
כיבוד קל.
מארגנת: הגב' ברכה שטרנברג.

רעננה – כפר־סבא – הרצליה: ביום שלישי א' בסיון תשנ"ה 30.5.95 תתקיים, אי"ה, סדנא אזורית למתנדבות בקליטת עליה בשעה 17.00 במועדון אמונה, רח' אחוזה 186.
מנחה: הגב' פרומה קופפר.
מארגנות: חנה קריחודין, לבנה איזקוביץ ומרגלית צודבאום.

רשת מלונות פורטה בישראל מציעה מלון יוקרתי במרכז ציריך

קבוצת ראפי, בעלת מלונות פורטה בישראל, מציעה לנוסע הישראלי, מלון יוקרתי במרכז ציריך במחיר מבצע.

רפי הראון, נציג מלונות פורטה בישראל, מסר כי המלון מספק חינם הסעות לשדה התעופה האליה.

סכסוך עבודה במקורות מיום א'

מאת כתב עתיים
תל אביב, – סכסוך עבודה

ב"מקורות" ייכנס לתוקפו ביום א', לאחר שהמגעים לחידוש הסכם השכר לשנים 96־95' בין נציגי העובדים וההנהלה הגיעו למבוי סתום.

נמסר, כי תוקפו של ההסכם הקודם פג בחודש דצמבר 94', וההסכם החדש חורשים העובדים, 2000 במספר, הצמדה להסכמי השכר במיגזר הציבורי. ההנהלה מתנגדת. האיגוד המקצועי בהסתדרות אישר את השביתה.

אוירה חיובית

השבוע בבורסה

שבוע המסחר האחרון שנפתח בחששות, שינה כיוון בשלושת ימי המסחר האחרונים ורשם עליות שערים נאות. עליות שערים אלו הגיעו השבוע גם למניות הבריים, אך העיקור במניות אלו נמשך. בסוף השבוע גבר קצב העליות הגם מקיעת האופציות ביום חמישי לא יצרה מעורבלות משמעותית, והשוק המשיך לעלות עם מחזור שהתקרב ל־148 מיליון שקל.

תרמו לעליות השערים – התנודות הכלכליות (בעיקר למניות מוסדות יצוא), והדו"ח שבוהם כרגע נראים לא רע, ובעיקר התחושה כי הגה"מ עם סוריה גולן מתקרב, וכל אלה גברו גם על שוקעי אופציות המעו"ף בבנעת הבורסה לכיוון מדד של 185 נק'.

בסיכום שבוע המסחר עלו מניות המעו"ף כ־4.36% לרמה של 184.91 נק', מניות המשתנים עלו כ־4.44% לרמה של 181.91 נק', ומניות הגה"מ עלו כ־1.9% כלבר לרמה של 136.83 נק'. המניות הישראליות עלו השבוע כ־3.1% והמדד (ISX) עומד על 135.01 נק', לאחר ירידה של רבע אחוז בלילה שלאחר סגירת הבורסה בתל־אביב.

שוק אגה"ח

באגה"ח צמודות המדד היו השבוע הצעים וירידות שערים באגה"ח הארוכות, ולעומתן באגה"ח הקצרות והבינוניות הייתה מגמה של יציבות ונטייה לעליות קלות. אפיק זה מושפע ויושפע בעיקר מקצב התנפקות, מצב קופות הגמל, מחיר הכסף במשק והתחזיות למדד המחירים.

באגה"ח צמודות הדולר הייתה מגמה מעורבת בהתאם לתנודות בשער של הדולר בעולם.

באפיק השקלי שאינו צמוד היתה עליה קלה בתשואות כתוצאה מגידול בהיקף הנפקות של סדרות המק"ם. בסוף השבוע הגיעו התשואות לכ־13.85% (עצרי שביום ד'־ה' מעל 14%) בסדרות הארוכות, לעומת כ־13.7% בשבוע שעבר.

ומה צפוי בהמשך?

ראשית עלינו להסתכל על שוק המניות מזוית גבוהה יותר – כ־182־185 נק'.

אמנם הגה"מ עם סוריה כנראה יתרחש, אך כרגע אין אפשרות לדעת כיצד יסתיים ולאלו משברים ייקלע או יגרום.

הדולר, שרשם התאוששות מרשימה בחודש האחרון והעניק יתרון למניות מוסדות הייצוא, לבורסה בארה"ב ולמניות הישראליות – רשם נחיתה חזקה לאחר סגירת שבוע המסחר בישראל, כתוצאה מצמצום בסחר של ארה"ב וחששות ממיתון, ומחק את כל התיקון שהיה במהלך החודש האחרון לאחר תקופה ארוכה של שפל. בזמן כתיבת שורות אלו נסחר הדולר בעולם ברמה של 1.388 מ"ג לדולר, לעומת 1.43 לפני שבוע, ו־84.25 לעומת היאן. ירידה זו גרמה כבר לירידה במדד הארה"ב, ולירידה של כ־0.25% במסחר במניות הישראליות.

ההשקעות הבורסאיות של חלק גדול מהחברות צריכות להביא תרומה חיובית בדו"חות הכספיים המתפרסמים, אך יש להבחין בין רווח מפעילות עיסקית לרווח מהשקעות בבורסה, תוך התייחסות לאופי החברה ועיסוקה.

לנתונים הנ"ל יש להוסיף את הגידול בקצב הנפקות האג"ח, אשר משפיע על התשואות ומחיר ביגוס ההון, למרות שהכיוון עדיין שלילי – כל זאת במצב של פדיונות בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות, ולמרות הצמצום בפדיונות אלה.

האינפלציה ירדה מדרגה, אך כרגע נראה כי הזהה השפעה למתרחש בשער של הדולר, שעלה במהלך החודש כאן, ונפל אך ליום שישי (ייתכן נפילה זמנית, ומהשפעות עונתיות – בתחום נוף חורף ובעת נוקי שרב).

בסיכום, חלפנו על קו ה־180 נק', במהלך מורכב בו מעלים משקיעי חוץ בשוק הבטוי הישראלי הפגוי בעבירות המחנה. בנתונים הנ"ל יש בו החיוב וזמן השלילה ותקופת האיחון תקבע את הכיוון בהמשך, ולכן יש לנקוט אמצעי הזהירות.

כותבים קיי בנק המזרחי, אגף ניירות ערך

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
לפי תקנה 89 (ז) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות), תשל"ו 1970
הריני מודיעים בזאת כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו על תוספת בניה ברח' שבתאי 19 גוש 6135 חלקה 70 (חלק)
כל מי שיש לו זכויות בנכס האמור לעיל והמתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בצרוף כתובתו המדויקת, לוועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.
מבקש

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
לפי תקנה 89 (ז) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות), תשל"ו 1970
הריני מודיעים בזאת כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו על תוספת בניה ברח' תרדיה 20 גוש 6155 חלקה 71 (חלק)
כל מי שיש לו זכויות בנכס האמור לעיל והמתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בצרוף כתובתו המדויקת, לוועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.
מבקש

מדינת ישראל
בית הדין הרבני האזורי
אשקלון
כ"ה אייר תשנ"ה 25/05/95
[illegible]
בכבוד,
הרב אברהם פרץ
המזכיר הראשי

שערים יציגים ל־25.5.95

סל המטבעות	3.4937
דולר ארה"ב	3.0380
מארק גרמני	2.1156
לירה שטרלינג	4.7797
פרנק צרפתי	0.5965
ין יפני (100)	3.5150
גילדן הולנדי	1.8912
פרנק שוויצרי	2.5477
כתר שבדי	0.4126
כתר נורבגי	0.4764
כתר דני	0.3416
מארק פיני	0.6931
דולר קנדי	2.3169
דולר אוסטרלי	2.1750
רנד דרום אפריקני	0.8190
פרנק בלגי (10)	1.0291
שילינג אוסטרי (10)	3.0033
לירה איטלקית (1000)	1.8280
לירה אירית	4.8707
פזטה ספרדית (100)	2.4460
יחידת מטבע אירופית	3.9076
דינר ירדני (שער כספי)	4.3733
לירה לבנונית (10)	0.0184

נרשמו לנישואין

מועצה אזורית לב השרון

שמור רן בן דוד רווק שער אפרים; רוגמא עופרה בת שלום רווקה מושב עמקא 25.
דניאל מיכאל בן יוסף ז"ל רווק אילת; יפת רינת בת יצחק רווקה אילת.
לנג צבי בן מאיר ז"ל רווק נורדיה; ספון בירה רוסה בת אליאס רווקה ת"א.
כהן הצרון בן מנסור רווק ראש העין; זהרי הדיה בת זכריה רווקה שער אפרים.

הרבנות הראשית חיפה

קוסטינסקי יצחק בן חיים רווק ישראל טירת הכרמל; רודין מרים אירית בת אברהם עמנואל רווקה ישראל חיפה.
אזולאי יוסף בן יהודה רווק ישראל חיפה; גבאי סיגלית בת דניאל רווקה ישראל חיפה.
אורן חנן בן יחיאל רווק ישראל חיפה; ברשי אופירה בת טופס רווקה ישראל חיפה.
גרינשטיין יהודה בן לוי אלמן ישראל חיפה; אליאב עופרה דבורה בת זאב רווקה ישראל חיפה.
ברשון אברהם בן יוסף רווק ישראל חיפה; אסיאס מירב בת מאיר רווקה ישראל חיפה.
פיינר בנימין בן רפאל רווק ישראל חיפה; אור מיכל בת נח רווקה ישראל חיפה.
שאול עזרא בן עבד רווק ישראל חצור הגלילית; נתיב עגבל בת ביל רווקה ישראל חיפה.
נקב ישראל בן דוד גרוש מושב חיפה; נקב בלוריה בת יהודה גרושה ישראל חיפה.
קליין בנימין זאב בן נפתלי רווק ישראל חיפה; פרקש מרים בת זאב רווקה ישראל חיפה.
הדאר אייל בן מבורך רווק ישראל ק' ביאליק; קבב רחיל בת אברהם רווקה ישראל חיפה.
איגלים איגור בן סטניסלב רווק ברה"מ ק' ביאליק; מיטניק לודמילה בת איליה רווקה ישראל חיפה.
גבריאלי עוזי בן אפרים רווק ישראל חיפה; בלעיש סמדר בת רפאל רווקה ישראל חיפה.
וייס אברהם בן עמנואל גרוש ברה"מ מעלות; קריסטופולסקי סופיה בת מיכאל רווקה ברה"מ חיפה.
נחום ויקטור בן יוסף רווק ישראל ירושלים; קריספל טלי בת עמרם רווקה ישראל חיפה.
כהן יצחק בן יוסף רווק ישראל תל אביב; גולדשטיין אסתר בת סבריה רווקה ישראל חיפה.
גולדרין גבריאל בן שמואל גרוש שוודיה חיפה; לרנר מלכי בת בורגר יעקב גרושה ישראל חיפה.
כהן בנימין בן יוסף אלמן רומניה חיפה; מלצב זהה בת פרוניקוב סמיון אלמנה ברה"מ חיפה.
שניידר יוסף בן יעקב אלמן פולין חיפה; מגלניה רוזה בת שבח פנויה ברה"מ חיפה.
בניז אשר בן ניסים רווק ישראל ק' אתא; אמסלם ויזה בת יחיא רווקה ישראל חיפה.
זלוצקי דוד בן מיכאל רווק ברה"מ חיפה; פרידמן אלינה בת אנטולי רווקה ברה"מ ק' ביאליק.
יגאי נפתלי בן יחיאל גרוש ישראל כרמיאל; ליברמן רוזה בת נח רווקה ישראל חיפה.
פינקלמן עופר ברוך בן גרנון רווק ישראל חיפה; בולי רחיסל רחל בת וביאל רווקה ישראל חיפה.
אדרי יהזן בן יעקב רווק ישראל חיפה; יחזכ'ה ליאת בת חגי רווקה ישראל חיפה.
כהן משה בן רפאל רווק ישראל חיפה; שטיינברג יפית בת שמעון רווקה ישראל חיפה.
ורובלסקי אמיר בן מרדכי רווק ישראל חיפה; שולץ תמר בת יוסף רווקה ישראל חיפה.
שקדי ציר בן דוד רווק ישראל חיפה; צוקרמן ליאת בת חיים רווקה ישראל ק' ביאליק.
מנחם מאיר מישל בן יהודה רווק ישראל חיפה; ברגר צביה בת מקס רווקה ישראל חיפה.
חמיאס יוסף בן יעקב רווק ישראל חיפה; קרני סליה בת ראובן גרושה ישראל חיפה.
דרייר זאב בן מיכאל רווק ברה"מ ק' ביאליק; לייבוביץ זהה בת נרגן רווקה ברה"מ חיפה.
דקל מאיר בן אריה רווק ישראל חיפה; זכר בול אירים בת עובדיה רווקה ישראל חיפה.
קפלן בבארי בן יפים פבר ברה"מ חיפה; פטרוריצקי ילנה בת אנטולי פנויה ברה"מ חיפה.
אייזנשטיין ישראל משה בן ראובן רווק ישראל ק' ביאליק; מבשה חוה בת בצלאל רווקה ישראל חיפה.
גודמן איתן הורון בן לאבנר סגלי רווק ישראל חיפה; בן שמעון עדי בת אליעזר רווקה ישראל חיפה.
בלזר אבי בן מנחם רווק ישראל חיפה; מיכאלי לאורה בת אפרים רווקה ישראל חיפה.
אלה שלום בן רפאל רווק ישראל חיפה; דהן מיכה בת אברהם רווקה ישראל חיפה.
שורץ מרדכי בן קיל רווק ישראל חיפה; שרבן בלה בת יעקב רווקה קולומביה ק' ים.
כספי עמיר בן חבי רווק ישראל חיפה; קסטנבסקי יוזה בת רן רווקה ישראל ק' ביאליק.
ריבנן יובל בן יעקב רווק ישראל חיפה; זילל רוה בת אפרים רווקה ישראל ירושלים.
בילר רודולף בן יעקב רווק ברה"מ נצרת עילית; רונטצקי רונה בת סמיון רווקה ברה"מ מכריה.
אבסלם אילן בן שליב רווק ישראל חיפה; קרימר ורד בת פליקס רווקה ברה"מ נצרת עלית.
פרפליוק מיכאל בן ביכודה רווק ברה"מ חיפה; הולצמביל לאה בת יעקב רווקה ברה"מ נצרת.
זוראל יוסף בן יעקב רווק ישראל חיפה; גולדשטיין יהודית בת לאון רווקה ישראל ק' ביאליק.
בן חיים אליהו בן יוסף רווק ישראל חיפה; בליל מרים בת אביל רווקה ישראל חיפה.
ספקטור רוי בן אברהם רווק ישראל קיבוץ אפק; טולדנו סיגל בת שלמה רווקה ישראל כפר סבא.
חיות עומר בן עקיבה רווק ישראל קיבוץ כבנא הגה; לנדאור שביט בת אליעזר רווקה ישראל קיבוץ כבריה.
מאור תומר בן שלמה רווק ישראל חיפה; בן חיים רקלה בת יגאל רווקה ישראל חיפה.
הדר יאיר יוסף בן עמוס רווק ישראל ירושלים; סלמר ליגור לאה בת איתן רווקה ישראל חיפה.
אלגרוסי נסים דוד בן חיים רווק ישראל חיפה; בוחבוט ישה בת אוזן רווקה ישראל חיפה.
ממו אלי בן ארמנד רווק ישראל חיפה; אוזרי אושרת בת משה רווקה ישראל חיפה.

המועצה הדתית אשקלון

גולייב בוריס בן יאיר גרוש ברה"מ קרית גת; גוז סבטלנה בת יעקב גרושה ברה"מ קרית גת.
מאייב בוריס בן סלומון רווק ברה"מ אשקלון; קימלן אירינה בת מיכאל רווקה ברה"מ אשקלון.
שוקרון יעקב בן נסים רווק ישראל אשקלון; תשובה לימור בת מאיר רווקה ישראל אשקלון.
איגולניקוב איגור בן ולדימיר רווק ברה"מ קרית גת; ולנבוב פולינה בת אנטולי רווקה ברה"מ קרית גת.
בקרמן ולדימיר בן אהרן רווק ברה"מ אשקלון; ליפשיץ סבטלנה בת גריגורי רווקה ברה"מ אשקלון.
ארזואן אברהם בן מאיר רווק ישראל אשקלון; חזן לאה בת יוסף רווקה ישראל אשקלון.
עבאדי יעקב בן יהושע רווק ישראל קיבוץ מסילות; עשאל יאה בת דוד רווקה ישראל קיבוץ גבר עם.
סימני מנצור בן יחיא גרוש אירן אשקלון; סמוכה אביבה בת יפתה רווקה ישראל אשקלון.
מליחי מני בן זכריה רווק ישראל אשקלון; גיבלי דפנה בת רחמים רווקה ישראל נתניה.
ברוך רמי בן יונה רווק ישראל מושב ברכיה; נגר הדסה בת אברהם רווקה ישראל אשקלון.
פסקל לאוניד בן סימכה רווק ברה"מ אשקלון; וויבנצקי סבטלנה בת דמטרי רווקה ברה"מ אשקלון.
אברהמשוילי אברהם בן יוסף רווק ברה"מ אשקלון; פינחסוב ריאנה בת יעקב רווקה ישראל אור יהודה.
בניבר בוריס בן מיכאל רווק ברה"מ אשקלון; ברגר מרינה בת אלכסנדר רווקה ברה"מ אשקלון.
עמרם נועם־יעקב בן משה רווק ישראל חו"ל; גלזר חנה בת פיליפ רווקה אנגליה חו"ל.

המועצה הדתית אליכין

זכי בן יחיא ז"ל חרמש רווק אליכין; טליקה (שולה) בת יוסף ז"ל עמר רווקה מושב נורדיה.
יואב בן שלום חשאי רווק אליכין; סיגלית בת לוי צור רווקה נתניה.

לשכת הרבנות בית־שמש

אליעזר בן פרץ דוד ז"ל רווק ישראל בית שמש; קטי בת מורלי מרקו רווקה ישראל בית שמש.
אריה בן עמרם פרץ רווק ישראל בית שמש; סוניה סעודה בת אברהם בן שטרית רווקה ישראל בית שמש.
עמי בן מקיס יעקב רווק ישראל בית שמש; מירב בת יוסף באזר רווקה ישראל מושב אוריסבד.
גידא בן מרדכי רחמים רווק ישראל מושב זכריה; אורנה בת הדרי גמליאל רווקה ישראל בית שמש.
נסים משה בן סבג מכלוף רווק ישראל בית שמש; קרן בת ליאון זיות רווקה ישראל מושב זנוח.
יגאל בן דוד חזן רווק ישראל בית שמש; אליה בת כהן דוד רווקה ישראל מעלה אדומים.

הרבנות הראשית והמועצה הדתית לתל־אביב־יפו והמחוז

ברוכים אברהם בן שלמה רווק ישראל ת"א; עוגר אליאל (אסתר) בת ברוך רווקה ישראל ת"א.
שגיב עדן טרג בן שמיר רווק ישראל ת"א; ציגני (גאוציאני) אביבה (חביבה) בת יחזקאל רווקה ישראל ר"ג.
מגיד צפריר בן אליעזר רווק ישראל הוד השרון; אזואלוס ביאטריה בת עמרם רווקה צרפת גני תקוה.
שבתון אושר בן שאול רווק ישראל ת"א; רונן (שעלן) שלומית בת אברהם רווקה ישראל בת ים.
בן אברהם (מכלוף) יעקב בן שלמה רווק ישראל ת"א; צאוילר הגית בת נסה רווקה ישראל הרצליה.
חזן עירה דוד בן לולו רווק ישראל ת"א; אוחיון הדרית בת רפאל רווקה ישראל ת"א.
אטולגבי אריאל בן יואל גליר רווק ישראל ת"א; הרוזי איילת השחר בת דוד רווקה ישראל ת"א.
מבן ירום בן אליהו רווק ישראל ת"א; כינשטוק הלית בת אברהם רווקה ארה"ב ת"א.
רוזנבלט ישראל בן משה גרוש ישראל ת"א; ישראלי רליה בת ישראל רווקה ישראל ר"ג.
גינצבורג בן ציון בן אורי רווק ישראל ת"א; כנפי תמר בת דוד רווקה ישראל ת"א.
בוקס איתן בן מרדכי רווק ישראל ת"א; זליג טפוד בת ליאון שמואל רווקה ישראל ראשל"צ.
ארדוקר אליעזר בן יצחק רווק ישראל ת"א; כסר לבנה בת נסים רווקה ישראל ת"א.
שורץ גל בן אוריאל רווק ישראל ישראל; כרח מיכל רחל בת עמוס רווקה ישראל ת"א.
כהן (כאודר עדירה) אילן בן ברוך (ברוך) רווק ישראל ת"א; אלמליח רחל בת רפאל רווקה ישראל דימונה.
קיקה מיקל (מיקל מיק) בן יד רווק ברה"מ רמלה; נקסלוב עדנה בת בניק רווקה ברה"מ ת"א.

המועצה הדתית לשכת הרבנות אופקים

ישראל דוד בן כנשה גרוש (אירן) באר־שבע; בוסרים רינה בת מגסי רווקה ישראל אופקים.
בלויאקוב אהרון בן יורי רווק (ברה"מ) אופקים; קליין ויקטוריה בת יוסף רווקה (ברה"מ) אופקים.
סבואל אבי בן נחמיה רווק (ישראל) מושב אביעזר; כהן יוסף ישה בת ר' יעקב רווקה (ישראל) אופקים.
ביטון ביוהה בן יצחק רווק (ישראל) אופקים; בוזגלו גלית בת נסים רווקה (ישראל) אופקים.
מארק ישראל בן יוסף רווק (ישראל) אופקים; טלסר כרמלה בת בנימין רווקה (ישראל) אופקים.
לוי אלדמשה בן עזרא רווק ישראל אפרית; חזן קרן בת מרדכי רווקה (ישראל) אופקים.

שערי חליפין במט"ח

בנק המזרחי

שערי קניה מכירה של בנקנוטים, העברות במטבע חוץ ליום 25.5.95, עד למחרת בשעה 12.30. לעסקות בדולרים עד לסך 1,000 דולר וביתר המטבעות עד שווי 500 דולר יהיו במפורט להלן:

בנוסף לשערים דלהלן יש לגבות עמלה בשיעור של 0.75%

המדינה	המטבע	יח'	שער קניה (צ'קים והעברות)	שער מכירה (צ'קים והעברות)	שער קניה (בנקנוטים)	שער מכירה (בנקנוטים)
ארה"ב	דולר	1	3.0013	3.0466	2.9300	3.0900
בריטניה	ליש"ט	1	4.7405	4.8121	4.6500	4.8800
שוודיה	כתר	1	0.4077	0.4139	0.4000	0.4200
שוויץ	פרנק	1	2.5284	2.5666	2.4800	2.6000
קנדה	דולר	1	2.1979	2.2311	2.1600	2.2600
פינלנד	מארק	1	0.6860	0.6964	0.6700	0.7100
גרמניה	מארק	1	2.0988	2.1505	2.0600	2.1600
דנמרק	כתר	1	0.5559	0.5440	0.5200	0.5500
הולנד	גולדן	1	1.8734	1.9017	1.8400	1.9300
איטליה	לירה	1000	1.8112	1.8386	1.7800	1.8600
אוסטרליה	דולר	1	2.1564	2.1890	2.1100	2.2200
אוסטריה	שילינג	10	2.9804	5.0254	2.9200	5.0700
צרפת	פרנק	1	0.5912	0.6002	0.5800	0.6100
נורווגיה	כתר	1	0.4710	0.4782	0.4600	0.4900
יפאן	ין	100	3.4850	3.3576	3.4200	3.5900

מגן דוד

אופקים 07־274767, אור־יהודה 03־9311111, אזור 03־9642333, אילת 07־372535, אריאל 03־9566111, אשדוד 08־331333, אשכול/צוהר 07־274767, אשקלון 08־331333, באר־שבע 07־274767, בית־שאן 06־333333, בית־שמש 02־523133, בני־ברק 03־3798333, בת־ים 03־9642333, גבעתיים 03־3793333, גבעת־שמואל 03־9311111, דימונה 07־559555, הרצליה 05־9311111, זכרון־יעקב 06־623333, חדרה 06־623535, חולון 03־9642553, חיפה 04־312233, חצור־גלילית 06־790111, טבריה 06־790111, יבנה 08־451555, יהוד 03־5460111, יקנעם 04־512335, ירוחם 07־559553, ירושלים 02־525133, כפר־סבא 03־9311111, כרמיאל 04־912355, לוד 03־9643333, מגדל־העמק 06־555333, מעלות 04־912335, מצפה־רמון 07־586058, נהריה 04־913333, נצרת 07־957222, נצרת־עילית 06־555555, נתיבות 07־274767, נתניה 09־623335, עכו 04־912533, עפולה 06־555355, ערד 07־559555, פתח־תקוה 03־9311111, צפת 06־790111, קצרין 06־790111, קרית־אונו 05־9311111, קרית־גת 08־551335, קרית־טבעון 04־512233, קרית־מלאכי 04־512253, קרית־שמונה 08־551333, [illegible] 09־929222, קרית־שמונה 06־944334, ראשון־לציון 03־9642335, ראש־פינה 06־790111, רחובות 08־9642555, רמלה 05־9642553, רמת־גן 05־5793335, רמת־השרון 03־9311111, רעננה 03־9311111, שדרות 08־531355, תל־אביב 03־5460111.

מרום – מוקד רפואי לטיפול מיידי בשעות הערב והלילה

רופא ילדים, פנימי, כירורג, רנטגן, מעבדות, מ"ז בערב עד חצות.

"מעייני־הישועה", רח' שרת 17 בני־ברק, טל' 5771111.

מוכר ע"י כל קופות החולים.

עזרה ראשונה לטיפול בשיניים

מוקד לעזרה ראשונה של ההסתדרות רופאי שיניים, פתוח 34 שעות ביממה: 3773־032־177.

בתי חולים

ירושלים

שערי צדק (פנימית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.), ביקור חולים (כירורגית), הדסה עין כרם (ילדים, עיניים).

תל־אביב והמרכז

(כל המחלקות)

שיבא תל השומר, בילינסון פתח־תקוה, איכילוב תל־אביב, וולפסון חולון, אסף הרופא צריפין.

בתי מרקחת

תל אביב: בן יהודה, בן יהודה 143 5233333; ארססטה, יהודה הלוי 110 5613010.

ירושלים: קופ"ח הכללית, שטראוס א', אבינדזיר 5, 706660.

בני ברק: פארמה פלוס, שד' ירושלים 23, 6742046.

חולון: אמרת, הפרין 33 חולון 889155.

פ"ת: סופר פארם שפירא, רח' שפירא 45, 9509030.

נתניה: קופ"ח הכללית, עד שעה 24.00 רזיאל 8, 603549 משעה 24.00 בורוכוב 31, 628121.

רדיו

ערוץ 7

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית; 09.05 קונצרט בוקר: 11.37 בימת שיר; 12.00 קלאסיקל: 15.05 שבוע בתזמורת: 13.06 משוש תבל: 15.00 מבחר התקליטיה: 16.00 מוסיקה ליום ראשון: 18.00 תקליטורים חדשים: 31.00 פסטיבל ישראל – ירושלים תשנ"ה, 1993: 23.37 בימת שיר.

רשת א'

06.06 שירים עבריים; 08.05 פתגמים באלף: 08.10 עצות לנהגים; 08.30 א"ב באומנות; 08.45 תיבת תהודה: 09.03 מומחים מייעצים; 09.30 תאריכון: 09.43 מידע לצרכן; 10.05 סלודרידי: 10.50 אצבע על הדופק; 11.03 גיל הזהב; 11.30 קוד תן: 11.43 להסיר אבק מספר; 12.05 עתונות במוקד: 14.05 שעה של כיף עם שירים של אז ועכשיו; 14.55 בימת שיר: 15.03 בראש צעיר; 16.05 שירים עבריים: 17.03 תוגה; 17.53 קוראי ספר: 18.05 הכל מודשת: 19.05 זמן מודשת; 19.50 פרקי היום בתנ"ך: 20.00 עוד סיפור אחד ודי: 20.15 תפילה בזמר; 21.00 אולפן לילה: 22.05 עתונות במוקד; 33.05 דיון באולפן בעקבות אולפן לילה.

רשת ג'

06.06 הכל פתוח; 07.05 אוקטן גימל: 09.05 בוקר בוקר: 10.05 תבנית עשר: 11.05 נתיבי רובינזון; 12.05 אהבה עצמית: 13.05 להוט: 14.00 עגולה: 14.05 חדש חדיש ומחודש: 15.00 תולה וריון: 16.00 קופסת הלהיטים: 17.05 חמש פעמים ביום: 18.05 מקום בצמרת: 21.05 אמצע הדרך: 22.05 שיר לאותה: 23.05 ערב כחול עמוק.

גלי צה"ל

04.57 פרקי אבות: 05.00 אות פתיחת השידורים: 05.02 בוקר טוב צה"ל: 05.56 באופן מילולי; 06.00 פוקחים עין: 07.00 בוקר טוב ישראל: 08.05 מה בוער: 10.05 נכון לעכשיו: 12.50 בילוי היום: 13.00 בגובה היום: 13.15 מוטל בספק: 15.05 יש עם מי לדבר: 15.53 באופן מילולי: 16.05 ארבע אחה"צ: 17.00 ערב טוב ישראל: 18.05 האמת מגר: 19.05 שעה קלה על כלכלה: 19.33 אוניברסיטה משודרת; 19.50 הודעות לחיילים: 30.00 הרשת עירץ 2: 30.50 פסק זמן מוסיקלי; 31.03 שבוע רוב: 32.03 ויסמינים: 33.03 עשרים הארבע – היום שהיה: 00.00 יומן חצות: 00.10 יומן פסטיבל ישראל: 00.13 ציפורי לילה משוחחות: 02.00 לא רוצים לישון.

טלויזיה

החינוכית

08.00 אסכולה: 08.33 פרפר נחמד: 08.50 עמיקו וחבריו: 09.10 שלום סומסום: 09.40 המאבק על הדרך לירושלים: 10.00 קשר משפחתי: 10.30 הגרדין – תעלומת קברו של הורדוס: 11.00 ששה ימים בירושלים: 11.30 מקום בירושלים: 12.00 רודה בד – אודיכלית: 13.00 היציאה מן החומות: 13.30 הקסם מארץ עוץ: 14.00 קיטי קט חומי: 14.13 אוסטו: 14.43 שעת כושר: 13.00 זמביס: 17.00 ערב תירס.

הערוץ הראשון

06.30 חדשות בעברית – מבזק: 06.31 מהדורת חדשות בערבית: 06.43 האופנורים מהמאדים: 06.53 בולי: 07.00 בוקר טוב ישראל; 13.30 לכל שילייך: 16.00 ואף לראשון: 17.00 ערב חדש: 17.35 פלאי קלפים: 18.00 סיור במוזיאון מגדל דוד: 18.13 החדשות בערבית: 18.30 עצרת לציון מלאות 28 שנים לשחרורה ולאיחודה של ירושלים: 19:30 חדשות בערבית: 20.00 מבט־שבשבת: 31.00 כסכרגה: 31.50 אולפן לילה: 22.40 כדורגל עולמי: 23.30 מהיום למחר: 24.00 אגורה של מקום.

ערוץ 2

13.00 דיזק – הוסלו: 14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא: 15.00 עונה אפלה: 15.30 סקיפי: 16.00 היפים האמיצים: 17.00 5 עם רפי רשף: 17.30 רידאו חוק – מוסיקה 2: 18.00 הכל הצגה: 18.30 מי הבוס?: 19.00 משמר המפרץ: 30.00 החדשות: 20.30 כספי: 30.45 פספוסים: 21.35 מקום בלב: 23.30 מקום קטן: 24.00 החדשות: 00.05 מאולם הקונצרטים: 00.30 מרגלים – סדרה: 01.00 העתצה – סדרה: 01.30 שיר בלילה.

הצופה
עיתון יומי
HATZOFE
DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ
עורך: משה אישון; מנכ"ל: נתן אשל; מערכת והנהלה: תל־אביב, רח' הסנהר 66, טל' 5622951, ת"ד 2045; חשבון בנק הדואר: 4411449; פקסימיליה: טל' 5621502; סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד 1148, טל' 02־234910; סניף חיפה: רח' אלוחורוב 1, טל' 04־663628, בשר"ב 04־717145.
מקבלי משעה 2.00 בבקרים 04־717145
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולסגנונן

הצופה

הרב בקשי אינו פוסל פיקוח על מכוני חזרה בתשובה

"הדת היהודית מעולם לא פעלה נגד דת אחרת"

מאת מולי פיקרש, כתב עתיים

הרב הראשי לישראל הראשון לציון אליהו בקשי דורון אמר ביום ו', כי יש מקום לבחון הפעלת פיקוח וביקורת על פעילותם של מכוני החזרה בתשובה, כדי שאנשים קיצוניים לא ישתלטו על אותם מקומות.

בהתייחסו לפרשת הדיי של החייל החוזר בתשובה דניאל קורן ביום, אמר הרב הראשי לכתב עתיים, כי אין להרבות קשר ישיר עם אותם מכונים, המופעלים על ידי מסגרות שונות, אך יש מקום לבחון באילו דרכים לקיים את מעקב הבדיקה הנדרש לגביהם.

אשר לביקורת שהופנתה על ידי ראשי הכנסיות בארץ ובעולם לאחר האירוע ביום, כדבר ליקוי, כביטול, בחינוך היהודי "לדעת לקבל ולכבד דתות אחרות", אמר הראשון לציון, כי הדת היהודית מעולם לא פעלה נגד אף דת אחרת ואין תופעה מיסיונרית ביהדות.

"לבד משני מקרים של יהודים קיצוניים שיצאו לפגוע באתרים קדושים, מעולם לא היה בהיסטוריה מקרה שבו יהודים רדפו גויים", אמר והוסיף, שאם יש חוסר סובלנות כלפי דתות אחרות, הדבר נובע, מן הסתם, מהמצב הלאומי ולא מהחינוך היהודי.

"בני עקיבא" קוראת למנהיגי המפלגות להתאחד סביב פיתוח ירושלים

מאת מולי פיקרש, כתב עתיים

מליאת ההנהלה הארצית של תנועת בני עקיבא התכנסה בסוף השבוע ויצאה בקריאה לכל מנהיגי המפלגות היהודיות הציוניות, להתרומם מעל לכל חילוקי הדעות ולהתאחד סביב פיתוחה, חיזוקה והתרחבותה של ירושלים.

בהתייחסם להחלטת הממשלה להקפיא את הפקעת הקרקעות, הזכירו חברי ההנהלה, כי ביום ירושלים, בה חוגגים את איחודה של העיר, תובע מחאה מחאה תקיפה על הפגיעה, לדבריהם, באחדות ירושלים ובמעמד העיר כבירת ישראל הנצחית.

ערב לציון 100 שנה לבית הכנסת בבית הספר החקלאי במקוה ישראל

מאת חיים פיקרש, סופר "הצופה"

ערב חגיגי לציון מלאות 100 שנה לקומו ופעילותו של בית הכנסת בבית הספר החקלאי מקוה־ישראל, יערך מחר, יום שני, במעמד הרב הראשי לישראל הגרי"מ לאו, אישי תורה וציבור ותלמידי בית הספר לדורותיהם.

האירוע יערך ברחבת בית הכנסת, שם יקיים, בשלב הראשון, מיפגש רעים של התלמידים הבוגרים, בעיקר מחניכי המחזור הדתי בבית הספר. יותר מאוחר תיערך התפילה החגיגית בבית הכנסת בהשתתפות רב בית הספר, הרב דוד ויצמן וישמע דברו של הרב הראשי הגרי"מ לאו. דברי ברכה והערכה לציון האירוע ישמיעו גם ד"ר גדעון כץ, מנהל בית הספר החקלאי מקוה ישראל, הרב יוחנן פריד, מנהל האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך ויוסי פלדמן מנכ"ל המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, המבנית אף היא על יוזמי האירוע.

במהלך הערב, יופיעו בתכנית האמנותית – הזמר דודו פישר, מקהלת הרבנות הצבאית, חבורת הזמר של המחזור הדתי בבית הספר ועוד.

האירוע יכלול גם את מלאות 125 לבית הספר החקלאי מקוה ישראל ויובל השנים למחזור הדתי בו.

הנספח המדעי האמריקני בישראל ביקר בבר־אילן

הנספח המדעי האמריקני בישראל דוד מלאבקס ביקר באוניברסיטת בר־אילן בהזדמנות פגש את הנשיא למחקר פרופסור שלמה גרוסמן והרקטור פרופסור משה קוה.

אחוז יחסי גבוה של מדענים בבר־אילן זכו בהישגים שזוכו על ידי הקרן הדו־לאומית ישראל־ארה"ב המממנת מחקרים חשובים מקרן יוקרתית זו. כמו כן מקדמת ארה"ב מלבד במחקרים משתפים עם ישראל גם במחקרים התורמים למדינות שלישיות. בעת הביקור הועלו מספר נושאים משתפים פרי מחקר של מדענים בבר־אילן היכולים להיות מבוצעים יחד עם מדענים מירדן או מצרים בתמיכת ארה"ב.

בין הפרוייקטים שהוצגו גם מתחום הכלכלה על ההיסטוריה של הכלכלה ומשמעויותיה בעולם המערבי, ובתחום הפסיכולוגיה – מניעת התאבדויות. כמו כן עלו נושאים בתחום המידע והאינפורמציה, אוטוסטרדת המידע ומיחשוב מאגרי נתונים.

רוב הפרוייקטים שהוצגו היו מתחום מדעי הטבע והמרכזי המצטיינות של האוניברסיטה כמו פתרות הגבר, המיקרוסקופ האלקטרוני ומעבדות הפולימרים והדיפוי הפעיל.

בפגישה השתתפו דיקן הפקולטה למדעי היהדות פרופסור יהודית דישון ודיקן הפקולטה למדעי החברה פרופסור בנציון זילברברג.

בתצלום משמאל לימין: פרופסור שלמה גרוסמן – סגן הנשיא למחקר, דוד מולאבקס – הנספח המדעי האמריקני בישראל, ורקטור האוניברסיטה פרופסור משה קוה וישראל מאר מנהל רשות המחקר.

צילום: לוי משולם

הרב לאו פועל להתווית תכנית לימודים לחיזוק שורשי היהדות באמריקה הלטינית

הרב הראשי לישראל הגרי"מ לאו נפגש בשבוע שעבר עם ראשי הקהילות היהודיות באמריקה הלטינית, כדי להתוות תכנית לימודים מזהרת לחיזוק שורשי היהדות בחינוך.

הרקע לפגישה – הנתונים הגבוהים המגיעים לכדי 60 אחוז של נישואי תערובת ביהדות אמריקה הלטינית, מה שמצריך, לדברי הרב לאו, העמקת השורשים של החינוך היהודי בטקס, לבד מהעליה לישראל.

הרב הראשי שחזר בסוף השבוע מביקורים בארגנטינה ואורוגוואי, נפגש במהלכו עם נשיאי המדינות קרלוס מנם, וד"ר סנגינטי, ראשי הקהילות היהודיות וכן ביקר בבתי הכנסת ובבתיה"ס היהודיים. בארגנטינה נשא הרב לאו נאום בעצרת לקדושי הפיגוע בבניין הקהילה היהודית בבואנוס־איירס ונפגש עם בני המשפחות השכולות.

במהלך הביקור סייר הרב במפעל פיקסקוד – המשחטה הגדולה באמריקה הלטינית שם פועל צוות בן 15 איש מטעם הרבנות הראשית.

בעיר קורדובה, השתתף הרב לאו בחנוכת מקוה טהרה שלא היה קיים בעיר מעולם וגן ילדים שהוקם ביוזמת תנועת חב"ד במקום.

פרס ירושלים לחנוך תורני בתפוצות יוענק היום בטקס ממלכתי

מאת כתב "הצופה"

פרס ירושלים לחנוך תורני בתפוצות יוענק היום בטקס ממלכתי שיתקיים בכנסת בירושלים במעמד יו"ר הכנסת, פרופ' שבח וייס, ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט, הרבנים הראשיים לישראל, הגרי"מ לאו והגריא בקשי־דורון, חברי כנסת ואישי ציבור.

זוכי הפרס השנה הרב יהונתן זקס, הרב הראשי ליהודי בריטניה והרב שאול סוטה, נשיא הקהילות הספרדיות בארגנטינה והרב אברהם סכוי ראש ישיבת קולג' ביוהנסבורג וכן בתי"ס ושליחים מצטיינים בשליחותם החינוכית. אליעזר שפר, ראש המחלקה לחינוך תורני בתפוצות הדגיש כי זוכי הפרס נבחרו ע"י ועדת שיפוט בראשותו של השופט פרופ' יעקב בזק מתוך עשרות המלצות שהגיעו מכל רחבי תבל.

הוא ציין כי מפת החינוך התורני־ציוני פרושה כיום בכל העולם והביקוש לחינוך היהודי־תורני הולך וגדל.

מנהל אירועי הפרס הרב יחיאל ורטמן הודיע כי למחרת היום יקבל את פני זוכי הפרס, נשיא המדינה עיזר ויצמן.

ירידה של 20% ברווח הנקי של המלונות

מאת סופר "הצופה"

התפוסה המלאה בבתי המלון בארץ שנרשמה לאחרונה לא הגדילה רווחה לבתי המלון, אלא רק קיזזה מהפסדים – כך עולה מחישובים שנעשו על ידי המכון למעקב תיירותי שליד "הצופה" בית הספר למלונאות.

משה עמיר, יו"ר המכון מציין כי רווחיות תעשיית המלונות נפגעה בשנת 1994 בשיעור המתקרב ל־20%, בגלל הירידה המתמשכת בשער הדולר. תעשיית המלונות נפגעה הרבה יותר מתעשיית הייצוא כאשר בשעה חלק נכבד מהייצוא מתבצע למדינות אירופה ולמדינות שמחוץ לאזור הדולר – הרי הכנסות המלון מבוססות על תעריפי דולרי בלבד גם כאשר התיירים נסבים לתיירים המגיעים מארצות אירופה.

משה עמיר סבור כי הצעת מחיר שקלי לשירותי תיירות תשפר את מצבה הפיננסי של תעשיית המלונאות אך מכיר להגיה כי שינוי מהותי כזה יתקל בהתנגדותם של הסוכנים שהמערכת הדולרית איפשרה להם, באורח קבוע, לנצל את "הבירות" המשתנה של המטבעות האירופיים בהשוואה לדולר.

המועצה הדתית בתל אביב מפעילה חוליה ש"משגיחה על המשגיחים"

מאת מולי פיקרש, כתב עתיים

המועצה הדתית לתל אביב מפעילה באחרונה חוליית ביקורת, שתפקידה הוא – "להשגיח על המשגיחים" המופעלים מטעמה להבטחת מערכת הכשרות.

החוליה, בת 3 חברים, פועלת במסגרת עבודתה של מחלקת המנגנון במועצה הדתית, ומתמקדת בבדיקת נוכחות והימצאות העובדים במקומות העבודה, ובכלל זה מקוואות, בתי חולים, מסעדות, אולמות ועוד. זאת, במסגרת "צעדי הייעול להגברת הפיקוח על הכשרות בעיר".

חברי החוליה הם ברוך גולדפינגר, סגן יו"ר המועצה הדתית הממונה על מחלקת המנגנון, שלום שאלתיאל המפקח הראשי וחיים גליס מזכיר הנהלת המועצה ומנהל מחלקת המנגנון. הם מקיימים ביקורי פתע פעמיים־שלוש בשבוע בארבע עד חמשה מקומות עבודה ומשוחחים עם מנהלים במקומות העבודה. "זה מרתיע את המשגיחים ומחייב אותם להישאר בעבודה בכל שעותיה", הסביר אחד מחברי החוליה.

כך, למשל, ביקרה החוליה בבית חולים "הקריה" בעיר ושמעה על הצורך הדחוף במשגיח נוסף לצד המשגיח הפועל כיום. חברי החוליה ביקרו גם, בין היתר בשוק הסיטונאי במספר מקוואות ולמשעתם בילד "נוכחות מלאה של המשגיחים".

נמסר, כי המלצות שיגבשו חברי החוליה יועברו לידי המועצה הדתית, לעיונה ואישורה.

עותק ראשון של ספר הצילומים "מקום בלב – ירושלים" – פרי מצלמותה של שי גינות, נמסר לראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט בלשכתו, לרגל יום ירושלים. הספר נכרך במיוחד באומן ידני, ונמסר אישית. למר אולמרט על ידי הצלמת שי גינות, בנוכחות יוסי פרלוביץ מנכ"ל הוצאת משרד הביטחון, וצבי צמרת מנכ"ל בית יד בן צבי המוציאות את הספר במשותף. הספר יוצא לחנויות השבוע

ילדים סוכרתיים לומדים להזריק בקייטנה יהודית

כ־150 ילדים סוכרתיים ישתתפו השנה בקייטנה מיוחדת לילדים סוכרתיים במעגן מיכאל ובבאר שבע. הקייטנה מאורגנת ע"י האגודה לסוכרת נעורים בשיתוף עם החברה להגנת הטבע ובשיתוף המרכזים הרפואיים המטפלים בסוכרת נעורים.

הילדים הצעירים לומדים להזריק לעצמם אינסולין באופן עצמאי ולערוך לעצמם בדיקות דם על מנת לבדוק את רמת הסוכר בדם. הבדיקות נעשות ע"י מכשירים מודרנים ומתוחכמים נוחים ופשוטים להפעלה.

שרות חדש ובלעדי לישראלים הטסים ללונדון

חברת "לימוזין טורס", בבעלות משקיעים יהודים, אנגלים, החלה בהפעלת שירות חדש לישראלים המגיעים ללונדון.

החברה תעמיד לרשותם צי של מכוניות מרצדס ולימוזינות מודרניות, שיסיעו אותם משדה התעופה למרכז העירה במחיר נמוך ללא תקדים, כשליש ממחיר מונית מקומית.

השירות מיועד לישראלים בלבד, שישה נוסעים לכל היותר בכל מכונית. יהיו שלוש תחנות הורדה לכל היותר.

ניתן להזמין את שירותי חברת "לימוזין טורס" גם מלונדון לשדה התעופה, בדרך חזרה לישראל, בתעריפים זהים.

נהגי המכוניות דוברי עברית, ובעת הנסיעה ימסרו לנוסעים מידע מפורט ומעודכן על אירועי ספורט ובידור בלונדון לסבוע הקרוב, המכוניות מצוידות בפלאפון, לשימוש הנוסעים.

מעודדים פעוטות להשתמש במברשות שיניים

המלצתם של רופאי השיניים לבצע צחצוח שיניים גם לפעוטות, הדרושה יצירה של מברשת שיניים מיוחדת במינה, על ידי חברת "יאניקי" האיטלקית, זה מוצגת מעתה גם בישראל.

צויין כי מברשת השיניים שיועדה לפעוטות, היא בטיחותית, בעלת ראש מעוגל וסיבים רכים במיוחד. הידית של המברשת מעוצבת בצורת דובון מתוק להפליא והיא נוחה לאחיזה בזכות השקעים המיוחדים המתאימים לאצבעות העדינות של הפעוטות.

כן, צויין, לומר הפעוט להקפיד, מגיל צעיר מאוד, על בריאות שיניו. זו, נמסר, מיועדת לשימוש הזה מבמיות השיניים הראשונות.

מערכת מידע ממוחשבת להנצחת חללי צה"ל – בחיפה

מאת א. צבי גבעון

בשלב ההנצחה בבית יד לבנים בחיפה נתגבה עמדת מחשב ממוחשבת המבקר בה ולהתעדכן את מלל העיר חיפה, את חללי חיל הים, החייל שהתקרית מאסמבת, ואת מרשות הקרבות של חיפה בתקופת מלחמת השחרור בהשתתפות ראש העיר, עמרם מצנע, ויו"ר ארגון יד־לבנים מנחם מל.

תחרות קליעה למטרה בחיצים – ב"מאבים"

בשדרה של מאבים ברובר האורן מתקיימת תחרות קליעה למטרה בחיצים.

התחרות מתקיימת בחסות בירה גולדסטאר, בחודשי מאי ויוני, המטרות יו כל הבא בשערי המאבים ורוכש כוס בירה, בקבוק או פחית גולדסטאר, מקבל "תלוש חץ", המקנה לו שלושה חיצים להשתתפות בתחרות.

במקרה זו, צויין, כי אין הגבלה במספר התלושים ולהמשת הזוכים במקומות הראשונים יוענקו פרסים יקרי ערך.

טענות כלפי משרד השכון "המקפח את עולי אתיופיה"

אורי גורדון, ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית מעלה הטענות ★ עולים בודדים במרכזי קליטה אינם זכאים כלל למשכנתא

מאת סופר "הצופה"

משרד הבינוי והשיכון מקפח את עולי אתיופיה המתגוררים במרכזי הקליטה ומונע מהם אפשרות לקבל דיור ציבורי או להגיע לדירה משל עצמם, כך אמר אורי גורדון, ראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות היהודית.

גורדון ציין כי מזה תקופה ארוכה מעריפים אנשי משרד השיכון לתת פתרונות דיור ציבורי לעולי אתיופיה המתגוררים באתרי הקראוונים, במסגרת מדיניות פינוי האתרים של המשרד, לדבריו, מדיניות זאת יוצרת קיפוח של עולי אתיופיה המתגוררים במרכזי הקליטה, שרובם הגדול שוהה שם כבר שנים ארוכות, עוד לפני הקמתם של אתרי הקראוונים.

לדבריו לאחרונה הגדיל משרד הבינוי והשיכון את המשכנתאות לעולי אתיופיה המתגוררים באתרי הקראוונים, אולם לא שינה את המשכנתאות המתייחסות לעולי אתיופיה במרכזי הקליטה. לשם הדגמה ציין גורדון, כי עולה בודד המתגורר באתר קראוונים זכאי למשכנתא, בעוד שעולה בודד המתגורר במרכז קליטה אינו זכאי לה. כך גם הגדיל הסיוע לעולות חד־הוריות המתגוררות באתרי הקראוונים, בעוד שהסיוע לעולות חד־הוריות במרכזי הקליטה נותר כשהיה.

גורדון אמר כי בכוונתו לזמן ישיבה דחופה עם שרי השיכון והקליטה, ובהשתתפותם של נציגי העולים, על מנת לשנות את המדיניות המפלה לרעה את עולי אתיופיה המתגוררים במרכזי הקליטה, ולאפשר גם להם להגיע לדיור קבע.

לראשונה בארץ רדיית דבש מפרחי אבוקדו

בימים אלו לראשונה בישראל (רדיית דבש משודרת), הוחל ברדיית דבש מפרחי אבוקדו, דבש שמונאפיק בצבעו הכהה ובארומה יחודית, החריפה יותר מטעמו של הדבש הרגיל. במכוורת יד מרדכי נערכים לשיווק בשנת 95 כ־25 טון דבש מפרחי אבוקדו וזאת מסך הכל 600 טון דבש שישווקו על ידי המכוורות במהלך שנה זו. (סה"כ הדבש שישווק בשנת 95 בישראל יהיה כ־2,000 טון). בצילום כוורני יד מרדכי רודים דבש במטע האבוקדו בדרום הארץ

שניים מראשי המתיישבים ביש"ע – בין זוכי "הבוגר המצויין" של ישיבת נחלים

שבעת הזוכים: הרב אהרון כץ; הרב יהודה פליקס; ד"ר יוסי לשם; ד"ר גדעון צוקר; ניסן סלומיינסקי; סא"ל שפי שאומן הי"ד והזמר דודו פישר

מאת חני הוברמן סופר הצופה

שניים מראשי המתיישבים ביש"ע, ניסן סלומיינסקי וראש מכללת "אורות" הרב יהודה פליקס, שניהם תושבי אלקנה, נמנים על שבעת האישים שיקבלו השנה את פרס הבוגר המצויין לשנת תשנ"ה. טקס הענקת הפרס ייערך מיד לאחר חג השבועות.

על כך החליטה ועדת הפרס בראשות הרב הראשי לישראל הרב י.מ. לאו, בהשתתפות רקטור אוניברסיטת בר־אילן פרופ' משה קוה, מנכ"ל ביה"ס "שערי צדק" בירושלים פרופ' יונתן הלוי, מנהל מכללת "ליפשיץ" ד"ר יעקב הדני, ומזכיר חברת "דלק" עו"ד יעקב פרידגוט.

שבעת הזוכים הם: בתחום התורני – הרב אהרון כץ מרמת־גן, סגן ראש המכלול באוניברסיטת בר־אילן; בתחום החינוכי – הרב יהודה פליקס; בתחום החברתי – מנכ"ל החברה להגנת הטבע ד"ר יוסי לשם; בתחום המדעי־רפואי – ד"ר גדעון צוקר, סגן מנהל בי"ח סורוקה בבאר שבע; בתחום ההתיישבות – ניסן סלומיינסקי, ראש מועצת אלקנה; בתחום הצבאי – סא"ל שפי שאומן הי"ד, מג"ד שריון שנפל במבצע של"ג, ובתחום הקהילתי – הזמר דודו פישר.

למרבה נודע כי מועדה המארגנת מתגבש רעיון, לקיים את הענקת הפרס לניסן סלומיינסקי, כ"שרב המדעה למתיישבי יש"ע", על מנת ליצור הזדהות של הישיבה ובוגריה עם מתיישבי יהודה שומרון וחבל עזה.

★ צריף ובו עדיות של פסולת עלה באש תשרף כליל בליליה שפרצה בשבת כ־6 בערב ברחוב קלאוזנר ברמת אביב לא הרחק מבניין הטלוויזיה החינוכית. כבאי תל אביב פעלו במקום עם שני צוותים ותוך פרק זמן קצר השתלטו על האש וכיבו אותה. עדיין לא ברורה סיבת הדליקה.

ס"ת לביהכנ"ס "יחד שבטי ישראל" בחיפה

מאת א. צבי גבעון

במעמד רבני השכונות הרב דוד קדוש, הרב נסים מלכה, יו"ר המנהיגי ישראל לבנון, ומזכיר המנהיגי דוד מגנר, משפחת לוי, תושבי שכונת תל־עמל המתפללי ביהכנ"ס, הוכנס ספר תורה לזכר של הנפטר אברהם אלמגור. ספר התורה נתרם ע"י ר' אפרים לוי מריחובות.

התהלוכה יצאה מבית מיסד ומקימי ביהכנ"ס ר' יצחק לוי בשירה וריקודים אל ביהכנ"ס "יחד שבטי ישראל".

בביהכנ"ס נאמרו דברי תורה וברכה ע"י רב השכונה הרב דוד קדוש, אשר העלה על נס את הפעילות הרוחנית של גבאי ביהכנ"ס להפצת תורה בשכונה.

יו"ר המנהיגי ישראל לבנון ברך את משפחת לוי אשר זכתה לבנות את ביהכנ"ס ומלוה אותו מאז הקמתו ועד היום.

כ"כ ברך מר לבנון על היוזמה להקים מקוה טהרה בשכונה, שסמוך לביהכנ"ס ולהעלות את שירותי הדת לרמה נאותה.

הרב ניסים מלכה ברך את המעמד ע"ב השכונה הסמוכה וקרא להרבות בלימוד תורה ולתגר את הילדים באווירה דתית, כי רק כך נוכל לקבל ברכה שמים מעל.

המלחמה על השלום קשה מ"ששת הימים"

אמר הרב רצון ערוסי לרוה"מ במהלך הענקת אזרחות כבוד של קרית אונו ליצחק רבין

במעמד ראש העיר, הזיור ביתנבאום, רב העיר, הרב רצון ערוסי חיכים ואישי ציבור, קיבל ראש הממשלה יצחק רבין אזרחות כבוד של העיר קרית אונו, זאת, בתום טקס מיוחד שנערך במספר מוסדות בעיר, בהם בתערוכות השלום של ילדי בתים ריסונים ובבית הקשיש שבקרית.

בקבלת פנים שנערכה לכבוד ראש הממשלה, העניק הרב רצון ערוסי לראש הממשלה את שני ספריו, "אזרחות ישראל" ו"צדק צדק תרדוף", תוך שהוא מאחל למר רבין שיצליח לשמור על אזרחות העם ועל צביונה היהודי של המדינה.

בדבריו, אמר הרב ערוסי כי אילו נשאל לנימוקים המזכים את ראש הממשלה בקבלת אזרחות כבוד, הוא היה מזכה בזכות היותו גיבור מלחמת ששת הימים אשר כליל ירושלים, תרם רבות לאיחוד ירושלים שהיתה תשאר בירת הנצח של ישראל, ואשר בזכותו שבנו אל הכותל המערבי שממנו שכינה לא זזה לעולם.

הרב ערוסי הדגיש בדבריו, שראש הממשלה מנהל היום מלחמה למען השלום, שהיא מלחמה הרבה יותר קשה ממלחמת ששת הימים.

ובמלחמה שכזו ישנם קשיים גדולים יותר, כמו ההתמודדות עם השסעה הממשמה של אריכנו, והבטחת קיומנו, הבטחת קיומה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי והבטחת עצם קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית בצביונה.

יום עיון להורים מעולי אתיופיה – במרכז לחינוך דתי

עשרות הורים מעולים בעדה האתיופית יתכנסו בקרוב ליום עיון מיוחד שיזום המרכז לחינוך הדתי בישראל. עד כה נרשמו ליום זה כ־300 מעולים מהעדה האתיופית, ומדי יום ויום נרשמים נציגים נוספים.

יו"ר המרכז לחינוך דתי אלימלך לנדנר, אמר כי מטרת יום העיון להביא לכך שאותם הורים יפעלו לקידום החינוך הדתי בתקופה הקרובה בבתי הספר בו לומדים ילדיהם. כמו"כ אמר כי המרכז לחינוך דתי לישראל ישתדל שמכל בית ספר שקולט עליה במרה משמעותית מהעדה האתיופית, יהיו נציגים בכנס חשוב זה.

ראש מינהל החמ"ד ניסים אליקים ויו"ר ארגון ההורים הדתיים שמריהו בן צור, נתנו את הסכמתם לברך כנס חשוב זה.

בתכנית האומנותית תופיע מקהלת ילדים עולים מאתיופיה מביה"ס הממ"ד "מורשת" בבאר שבע.

המפקח הארצי על קליטת עליה בחמ"ד – מר מוטי סמט, ימסור נתונים על קליטת ילדים עולים בחמ"ד, השנה ולקראת שנה הבאה, כדי להערך כראוי לפעילויות. מר צביקה ויגבמר רכז אגוד הדתים של המרכז לחינוך דתי, ביקר בקרית גת את הקייס מנשה זימרי ראש העדה האתיופית בארץ, והסביר לו על מטרת יום העיון והזמינו באופן אישי לבוא ולהביא את ברכתו למשתתפים בכנס.

הקייס שמח על היוזמה והבטיח את השתתפותו ואף אמר כי יצרף עמו לכנס מספר קייסים נוספים, כדי שישתלבו בפעילות מעשית לאחר מכן בקהילות השונות.

עיסקאות ב־70 מיליון ש"ח ב"טכנולוגיה 95"

מאת מוסרנו בתל־אביב

היקף העיסקאות שנערכו עד כה בתערוכת "טכנולוגיה 95" מוערך ע"י מארגניה ב־70 מיליון ש"ח, התערוכה שנפתחה ביום א' ננעלה בסוף השבוע.

מנכ"ל מרכז הירידים שרגא בילינסקי מסר כי ביקרו בתערוכה כ־50 אלף איש בין המבקרים אורחים רבים מחו"ל בהם מארצות ערב כמו מצרים, ירדן והאוטונומיה.

"הלהיטים" שוכו למירב המבקרים הם – הולית המהירה בעולם הנפתחת במהירות שיא של 1.5 מטר בשניה, ועומדת איתן מול רוח במהירות של 100 קמ"ש. המחיר: 13 אלף דולר. חישנים החוזים מראש תקלות במרחוסים פרי פתוח של עלה מרסיה. אוהל הנבנה תוך 30 שניות משקפי סלוויזיה ומצלמות אצבע מבנה ישראלית לתפירת בעליים וגלשן להטעיית מערכות מכ"ם.

רחוב יעקב סלומון נחנך בחיפה

מאת א. צבי גבעון

טקס קריאת רחוב ע"ש עו"ד יעקב סלומון התקיים בשכונת נווה שאנן שבחיפה, סמוך לבית האבות המפורי שברחוב גרליהה.

בטקס השתתפו בני משפחתו של סלומון ז"ל, ראש העיר עמרם מצנע, בכירי הפרקליטים בארץ, אישי ציבור ורבים מחבריו ומוקיריו ובהו, שליוו את המנוח בדרכו הציבורית והמקצועית.

עוה"ד יעקב סלומון נכדו של ר' יואל סלומון הגיע לחיפה מירושלים בשנת 1930 ויסד בה את משרד עוה"ד סלומון – ליפשיץ, שהפך לאחד ממשרדי עוה"ד המובילים בישראל במשך יותר מחמישים שנה.

יעקב סלומון ז"ל, נטל חלק בהקמתם של מפעלים ומוסדות חשובים בחיפה ובהם: "הצבל הימי לישראל", מועדון השייטים "כרמל" ו"מואוזאדהיים". כן היה ממקימי הפנימייה הצבאית שליד ביה"ס הריאלי ויו"ר מועצת המנהלים של ביה"ס הריאלי במשך עשרות שנים.

מיניבוס פנימי של אגד הופעל לראשונה בקריות

מאת א. צבי גבעון

מיניבוס פנימי של אגד הופעל באחרונה לראשונה בקרית מוצקין, בתוספת לקווי האוטובוסים השירותים בעיר.

המיניבוס פועל מבמת הצריף ועד שכונת נווה גנים בצפון קרית מוצקין ועובר דרך כל השכונות בעיר החל מהשעה 9 בבוקר ועד 7 בערב בימים ראשון עד חמישי וביום ששי מ־9 בבוקר עד שעה 2 בצהרים.

ראש עירית קרית מוצקין, חיים צורי, הביע את תקוותו שהמיניבוס יקל על מצוקת התחבורה בעיר.

למען בטחון ישראל
הקרן להתעצמות צה"ל

"LIBI" THE FUND FOR
STRENGTHENING ISRAEL'S DEFENCE

קרן לב"י רוצה לברך את גב' רחל ורדי על מינויה כמזכ"ל תנועות הנוער בישראל ולהודות לה על פעילותה הברוכה רבת השנים למען קרן לב"י וחיילי צה"ל.

בתמונה: מפקד קרן לב"י – אל"מ מאיר בליזר מעניק תשורה לגב' רחל ורדי – מזכ"ל תנועות הנוער בישראל.

למאיר וגנר ומשפחתו, בארץ ובנכר

אתכם באבלכם עם פטירתה של האם היקרה

מלי וגנר ע"ה

המקום ינחם אתכם בין שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

חיים ורחל פיקרש

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

אשתי ואימנו היקרה

גב' **סוניה קרש** ע"ה

לאחר מחלה ממושכת.

הלויה התקיימה אור ליום ו', כ"ז באייר תשנ"ה (25.5)

יושבים שבעה בבית המנוחה במגדל בוסים רח' הדריסה שלד 2, קרית יובל, ירושלים

המתאבלים: בעלה: יעקב קרש

בנה: שמואל, ומשפחתו

בתה: אביבה ומשפחתה

בצער רב ובינון קודר

אנו מודיעים על פטירתו של האי גברא רבה צדיק תמים וישר דרך

ר' **חיים שלמה שץ** ז"ל (בן אביגדור)

הלויה התקיימה ביום חמישי, כ"ה באייר תשנ"ה (25.5.95)

בבית העלמין בפרדס חנה

המתאבלים: רעיה: אשתו: מרים

בניו: גרשון, חנן, אברהם ואביגדור הי"ו

נכדיו, ניניו, אחיו ואחיותיו

וכל המשפחה

יושבים שבעה – בבית המנוח פרדס־חנה, רחוב השלמיה 19